Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

বিন আলুন

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছাবিন আলুন

(কাৰবি ৰামায়ণ)

সংকলয়িতা আৰু সম্পাদক

শ্ৰীছাৰ্মছিং হাঞ্চে

অসম সাহিত্য সভা

১৯৮৬

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

দিশৰ অধ্যয়নৰ ক্ষেত্ৰত এই পুথিখনি সহায়ক হব। এই আশাৰে পুথিখনি প্ৰকাশ কৰা হ'ল।

পুথিখন পুনৰীক্ষণ কৰা আৰু ছপাশালৰ আহিং কাকত আদি চাই সহায় কৰা বাবে কটন মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ অধ্যাপক শ্ৰীৰামচৰণ ঠাকুৰীয়াক ধন্যবাদ জনালোঁ। পুথিখন প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত অসম সাহিত্য সভাৰ সহকাৰী সম্পাদক শ্ৰীশৈলেন দাসে বিশেষভাৱে সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়াইছে। শ্ৰীদাসো ধন্যবাদৰ পাত্ৰ। পুথিখনি ছপাই দিয়াৰ বাবে গুৱাহাটীৰ পূৰ্বদেশ মুদ্ৰণৰ স্বত্বাধিকাৰী শ্ৰীপ্ৰশান্ত কুমাৰ শৰ্মা আৰু ছপাশালৰ কৰ্মীবৃন্দক ধন্যবাদ জনালোঁ।

পঢ়ুৱৈ সমাজে পুথিখনক মৰমৰ চকুৰে চালে কৃতাৰ্থ হম। ইতি—

শ্ৰীপ্ৰফুল্লচন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্য্য
প্ৰধান সম্পাদক,
অসম সাহিত্য সভা

চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন
১৮ ফেব্ৰুৱাৰী ১৯৮৬ খ্ৰীষ্টাব্দ

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ব্যক্তিগত দু-আষাৰ

অন্য জনজাতিৰ সমাজত ৰামায়ণৰ প্ৰচলন আছে নে নাই, কব নোৱাৰোঁ; কিন্তু কাৰবি-সমাজত ইয়াৰ প্ৰচলন যুগ-যুগ ধৰি গীত আকাৰে চলি আহিছে। কাৰবি-সমাজত ইয়াৰ প্ৰচলন কেতিয়াৰ পৰা কেনেকৈ হ'ল তাক ঠাৱৰকৈ কোৱা টান। কিন্তু, কাৰবি জাতিৰ কলা, সংস্কৃতি, দৰ্শন আৰু চিন্তাধাৰাৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱ অতি গভীৰ। সমাজত গীত আকাৰে প্ৰচলিত "ছাবিন আলুন" অৰ্থাৎ 'কাৰবি ৰামায়ণ'ৰ জৰিয়তে কাৰবিসকলৰ ইতিবৃত্ত ফট্‌ফটীয়াকৈ দেখা পাওঁ। কাৰবি জনজাতিৰ ওপৰত ৰামায়ণৰ এনে প্ৰভাৱৰ কথা যথাৰ্থতে গভীৰভাৱে চিন্তনীয় বিষয়।

কাৰবিসকল তিব্বত-বৰ্ম্মী জনগোষ্ঠীৰ অন্তৰ্ভুক্ত। হিমালয়ৰ দাঁতি কাষৰীয়া ঠাইবোৰেই আছিল কাৰবিসকলৰ আদি বাসস্থান। নানা জাতি-উপজাতিৰ সৈতে লগা ঠেলা-হেঁচাত ভাগ-ভাগ হৈ তাৰে এটা ঠাল ব্ৰহ্মদেশেদি আহি অসমত সোমায় আৰু ইয়াতে নিগাজীকৈ থাকিবলৈ লয়। গতিকে দেখা যায় যে কাৰবিসকল উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ অধিবাসী।

আনহাতে ভাৰতীয় পৰম্পৰা আৰু বিশ্বাস মতে মহাকবি বাল্মীকি ৰামায়ণত বৰ্ণিত ৰাৱণৰ লংকা ৰাজ্যখন হৈছে বৰ্তমানৰ শ্ৰীলংকা। এইটোও ঠিক যে, বাল্মীকি ৰামায়ণ আৰু কাৰবি ছাবিন আলুনৰ মূল কাহিনীৰ মাজত কোনো পাৰ্থক্য নাই; অৱশ্যে স্থানীয় চিন্তাধাৰাৰ প্ৰভাৱত স্থান, কাল আৰু পাত্ৰৰ বৰ্ণনাও স্বাভাবিকভাৱেই প্ৰভেদ ঘটিছে। তাৰ উদাহৰণ স্বৰূপে মূল ৰামায়ণত ৰাৱণৰ দহখন হাত কাৰবি ছাবিন আলুনত বাৰখন হাত হৈছে।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

আকৌ, ছাবিন আলুনত ৰাৱণৰ মোমায়েক মাৰিছৰ উল্লেখেই নাই। ৰাৱণে নিজেই হৰিণৰ ৰূপ লৈ ছিনতা কুংৰীৰ (সীতা) ওচৰত দেখা দিয়া বুলিহে আছে। অৱশ্যে তেনে সাধাৰণ অমিলৰ কথা বৰ ধৰিবলগীয়া নহয়।

এতিয়া প্ৰশ্ন হ'ল, সুদূৰ দক্ষিণ ভাৰতৰ শ্ৰীলংকাই যদি তাহানিৰ ৰাৱণৰ লংকা হয়, তেনেহ'লে উত্তৰ-পূৱ ভাৰতবাসী কাৰবি জনজাতিৰ ওপৰত ছাবিন আলুন অৰ্থাৎ ৰামায়ণৰ প্ৰভাৱ কেনেকৈ পৰিল ? ৰামায়ণপ্ৰেমী ভাৰতবাসীয়ে ৰামায়ণৰ ঘটনাসমূহ দক্ষিণ ভাৰতত সংঘটিত বুলি ভুল ধাৰণা কৰা নাইতো ? যদিহে ভুল ধাৰণা কৰিছে, তেন্তে সেই অযোধ্যা আৰু লংকা, বৰ্তমান ভাৰতৰ কোনখিনিত ? তেনে ধৰণৰ যুক্তি তৰ্কৰ অৱতাৰণা কৰিলে এনে ধাৰণা হয় যে, ৰামায়ণৰ সকলো ঘটনাই উত্তৰ ভাৰতত সংঘটিত হৈছে। কিয়নো উত্তৰ-পূৱ ভাৰতৰ বাহিৰে ভাৰতৰ অন্য ঠাইত কাৰবিৰ নাম গোন্ধেই নাই। অন্য হাতেদি কাৰবিসকলৰ ভাষা-সাহিত্য, কলা-সংস্কৃতিৰ ওপৰত পৃথিৱীত কোনোৱেই আজিকোপতি প্ৰভাৱ পেলাব পৰা নাই। তেনেস্থলত দক্ষিণ ভাৰতত সংঘটিত ৰাম-ৰাৱণৰ কাহিনীয়ে কাৰবিসকলৰ চিন্তাধাৰা কলা-সংস্কৃতি আৰু দৰ্শনৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলোৱাটো সম্ভৱপৰ নহয়। গতিকে ক'ব খোজো যে, ৰামায়ণৰ ঘটনা উত্তৰ ভাৰতৰেই ঘটনা। হয়তো প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ ফলত পৰ্বত-সাগৰলৈ আৰু সাগৰ পৰ্বতলৈ ৰূপান্তৰিত হৈ যোৱাত বৰ্তমান আমি তাৰ চিন-চাপ ধৰিব নোৱাৰি সঠিক স্থান নিৰ্ণয় কৰিবলৈ অক্ষম হৈছোঁ।

আকৌ কৈছোঁ—ছাবিন আলুনৰ সৈতে কাৰবিসকলৰ সম্বন্ধ অতি নেৰা-নেপেৰা আৰু প্ৰাচীন। নিৰক্ষৰতাৰ হেতুকে লিখিতভাৱে তাক সংৰক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰিব নোৱাৰি গীত আকাৰে যুগ-যুগ ধৰি মানুহৰ মুখেমুখে চলি আহিছে। কিন্তু দুখৰ বিষয় যে, বৰ্তমান উঠি অহা ডেকা-গাভৰুৱে তাৰ চৰ্চা এৰি দিয়া হেতুকে (অন্যান্য ভাষাত

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

লিখিত ৰামায়ণ বহুতো পোৱা যায় বাবেই হয়তো) ছাবিন আলুন এতিয়া লুপ্তপ্ৰায় : সেয়েহে পাহাৰে-পৰ্বতে ঘূৰি তাক সংগ্ৰহ কৰি ছাবিন আলুনৰ সংৰক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰিছোঁ।

এইখনি লিখোঁতে মাত্ৰ বাৰ দিনৰ ভিতৰত শেষ কৰিব লগীয়া হৈছিল। তাৰ মাজতে যি সকল বন্ধু-বান্ধৱৰপৰা সহায়-সহানুভূতি লাভ কৰিছোঁ তেওঁলোকলৈ মোৰ আন্তৰিকতাপূৰ্ণ শলাগ আগবঢ়াইছো। গ্ৰন্থখনিৰ পাণ্ডুলিপি লিখি দিয়াৰ বাবে মোৰ ভনী শ্ৰীমতী মাৰছি তিছ’পী আৰু মোৰ সোদৰ প্ৰতীম শ্ৰীমান মোলান চন্দ্ৰ ইংতিলৈ মোৰ কৃতজ্ঞতা চিৰদিনেই থাকিব। লগতে ছন্দ আৰু বানান আদি আঙুলিয়াই দিয়াৰ বাবে মোৰ অভিযাত্ৰী শ্ৰীচত্ৰছিং দলৈলৈ মোৰ ধন্যবাদ থাকিল।

গ্ৰন্থখনি সংগৃহীত হ’লেও আৰ্থিক অভাৱৰ কাৰণে হয়তো বহুত দিনলৈকে ই মোৰ ভগা পেৰাত বন্দী হৈ থাকিব লগীয়া হ’লহেঁতেন। কিন্তু অসম সাহিত্য সভাই তাক আগ্ৰহেৰে প্ৰকাশ কৰিবলৈ আগবাঢ়ি অহাত মোৰ ছাবিন আলুন ৰাইজৰ আগত ওলাবলৈ সক্ষম হ’ল। সেয়েহে অসম সাহিত্য সভাৰ কৰ্মকৰ্তাসকলৰ ওচৰত মই চিৰঋণী।

অনভ্যাস কাৰণবশতঃ ছাবিন আলুনত বহুতো দোষ-ত্ৰুটি ৰৈ যাব পাৰে। গতিকে পঢ়ুৱৈ সমাজৰ ওচৰত আগতীয়াকৈ ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰিছোঁ। ভুলবোৰ আঙুলিয়াই দিলে পৰম আনন্দিত হম।

মান্দকিমি, ডিফু — শ্ৰীছামছিং হাঞ্চে

১৮ ফেব্ৰুৱাৰী, ১৯৮৬

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছাবিন আলুন

॥ ১ ॥

(হাক' পিৰথে কাংহুক আহুত কাৰবি আংবং লুন ত'ম' আৰে। কাৰবি আংবং ইংছামৰি-ইংছামদেম থেকলংছি ছংহাৰ প' আনিং দ'ন'ৰা লুন-কান—আতিৰি ৰাংছেনা ছাৰপ' আফানহ্নি কাৰবি আংবং লুন, কান, ত'ম' কাপোদ'জি আফান পিৰথে নাংতই ল'। ৰাংছেনা ছাৰপ' তা পিৰথে নাংহিৰছি—তেলেহৰ লাংছ' আকুং মান্দু নাংচিকিম।

হালাবাংছ' আহুত লৰিং আবি পু আদিম কাৰবি আতুম ছকপাম আমেই পাংনি আৰজুলংছি ৰাংছেনা তা মিৰজেং মুছ'ছ' চেপাৰজান ছি নাংহুন ল' লাপেন চেহু পেন লংবি ক্লেংছাৰপ' আফান—লুনজিৰ ছুৰি থান তেকাং ল'। ৰাংছেনা পুতেকাং ল'—"ম' পিৰথে কাংতাং তা কাৰবি আংবং লুন'-ত'ম' দ'প' বন্তা কাইতা লুঞ্চে আমান দ'ৰেৰ নাংপ'।" চেহু পেন লংবি আফান কাৰবি আংবং লুন-ত'ম' আচিলি ৰিক-ছাং নন পুতেকাং-ছি পুথত ৰাংছেনা ছিনিং চাৰলুথুজুই ল')।

কেচেং

হাচেং পিৰথে থাৰি-ঈ-।
ইলি কাৰবি আলংৰি ॥
ছাবিন পু নাংপ্লাং মাতি।
ছাবিন্ন আলুন পু নাংফি ॥
হাকৌ কাংহুক পুৰথিমি।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ইতুম কাৰবি আলংৰি ॥
আন্নে লুন-কান আতিবি ।
ছি এথাক ছুমছাৱাই কিবি ॥
ছামফ্ জ'পাৰনি জাদি ।
লাহিন কাৰবি আলংৰি ॥
দ'নাংজি ল'তুন আতিৰি ।
ঈৰ্ঘ ছুমছাৱাই কিৰি ॥
চাৰনাম জুৰা নাংপিনথি ।
অ'জা ৰাংছেনা লংকি ।
লাহিন কাৰবি আলংৰি ।
ল'তুন আন্নে আতিবি ॥
ৰাইনে তাং চ'জাক অংতি ।
ছিঈম ৰাংছেনা লংকি ॥
ল' নন কাৰবি আলংৰি ।
পন নন্ ল'তুন আছুমবি ॥
ছেনা চাৰনাম দনছুনৰি ।
ছেনা নাংল' পুৰথিমি ॥
পাৰজানকে মিৰজেং মুতিতি ।
নাংদ' তেলেহৰ লাংবি ॥
ছনছে কৰমান্দু মেপি ।
লিমএত্ কত আতাৰ বিতি ॥
ছি ৱাং ল'তুন ব'চেৰি ।
চিফং ফং-লৰিং আবি ॥
আপৰ ছিংক্ৰেং ৱাংৰ'ছি ।
মনিত আতুম ছ'কাৰবি ॥
ছকপাম আমেই নাংপাংনি ।
নাংল' মিৰজেং মুতিতি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

নাংজু মনিত ছ'কাৰবি।
অ'জা মিৰজেং মুতিতি॥
নাংতুম ক'নাতছি ল'জ্ঞি?
থাকহুন মিৰজেং মুতিতি।
ছকপাম আমেই লাংহুনজ্ঞি॥
থাৰে চেহু পেন লংবি।
লিমপি তাৰ মেছ' জিলি॥
মিৰজেং জুহুন আলামদি।
চামথা তাৰ মেছ' জিলি॥
জ্ঞানথা লাং পেন তুল'হি।
থাৰে চেহু পেন লংবি॥
তাৰছ' নাংচাম নাংইংথি।
তাৰছ' লিমৰা পাংহুকনি॥
চংমি মিৰজেং মুতিতি।
চাৰনাম নাংজু পাংহুকনি॥
জ্ঞানথা জৰমাই বংমেৰি।
থাইনন্ জৰলাং বংইছি॥
নেতুম মিৰজেং মুতিতি।
ল'তুন আমেত নাংথানজ্ঞি॥
ছি মনিত আতুম ছ'কাৰবি।
চাৰনাম আৰজু চিদেনৰি॥
লাছি মিৰজেং মুতিতি।
হুংজিৰ বংমেছ' মেৰি॥
বংমে পৰম পাতামৰি।
বংমেছ' হুংজিৰ হুংক্রি॥
বাং নাংএ' ল'তুন আতিৰি।
চিফং কাৰবি আলংৰি॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ল'তুন আমেত নাংছাবি ।
মিৰজেং আতুম মুতিতি ॥
ল'তুন থানকাং ছনছুৰি ।
মিৰজেং আতুম মুতিতি ॥
চেজান জৰলাং বংমেৰি ।
হৰণ দুংজিৰ পাংদুকনি ॥
নাংজু মিৰজেং মুতিতি ।
ম' পিৰথে লংলে ইংতাংৰি ॥
চিফং কাৰবি আলংৰি ।
দ'প' লুন-কান আতিৰি ॥
ল'তুন নাং দেংনন লংবি ।
নাংতুম চেদু পেন লংবি ॥
চিফং কাৰবি আলংৰি ।
ৰিকনন্ ল'তুন আছুমবি ॥
তা নাংছেং চিবি দেই লংবি ।
ম' পিৰথে লংলে ঈংতাংৰি ॥
তা লুঞ্চে আমান দেংনাংজি ।
নাংতুম মনিত ছ'কাৰবি ॥
নিম-ৰকম কেচ' আৰনি ।
তা লুঞ্চে আমান দ'নাংজি ॥
পু চাৰনাম জুকাং আফি ।
ৰানাম মিৰজেং মুতিতি ॥
পুথত চেল' ছিনিংছি ।
মিৰজেং আদাহাই বেনছি ॥
ননপু কাংতাং পুৰথিমি ।
তা লুঞ্চে আমান বিৰেৰ গ'লি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

॥ ২ ॥

(ৰাংছেনা ছাৰপ' আলাম আতেংছিং চেহ্‌ পেন লংবি কে কাৰবি আংবং ৰিকছাং ল'। ছনদামবম্—আমাতছি আৰনিছি লুঞ্চেপ' বাং আলংৰি নাংলেল'। কাছেন আহংফাৰ্লা বহা দ'ছি পুল'—"কাছেন কাছেন ছাৰলংকি! নাংতুম জংছি, হৰলাং-হৰপ', আনথু-আনদক, ক'ৰ্ব্লে-বিথি-লাপেন ব্ল'ছাৰ-ব্ল'ল'কি নেপি উনজি পুতাংতে নে ছাবিন আলুন নাংথান তেকাংজি।"

লুঞ্চেপ' আলাম আৰ্‌জু লংছি কাছেনতা—আমেকাৰ-মেথুৰ চেহাংল'। লুঞ্চেপ' আফান কেনাংজি আছ-আমুং আন পিছি ছাবিন আলুন কাৰজুজি আফান ইংহংক্ৰং ল'। লাছি লুঞ্চেপ' তা হৰবং—আৰনাম চিপুছি ছাবিন আলুন পাংচেং ল'।

কাৰবি আংবং ছাবিন আলুন

থাৰে চেহ্‌ পেন লংবি।
নাংপ্লাং লুঞ্চেপ' লংকি ॥
ঈৰ্ক্ক লুঞ্চেপ' লংবি।
চিফং কাৰবি আলংৰি ॥
ৰাঙ্গী ফুৰি লি হি-হি।
ৰিক্ পন ল'তুন আছুমবি ॥
নাংলে কাছেন আলংৰি।
কাছেন লুমাৰ প্লাংৰ'ছি ॥
মেঅং কাছেন আৰিন্দি।
কাছেন কিম ফাৰলা-হেমপি ॥
ৰিন্দি হংফাৰলা মেপি।
বিতি কত্‌ আতাৰ ল্পিমক্ৰি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছাবিন আলুন

মেকাৰ কেদ' বাংছুৰি ।
ছাৰ ছাৰ বাং আংমুম লক্‌ৰি ॥
ছাৰ ছাৰ চংমি আছাৰি ।
ঈৰ্ব্ব লুঞ্চেপ' লংবি ॥
কাছেন আফান নাংহুমৰি ।
নাংল' কাছেন আৰিন্দি ॥
কাছেন নাংজু আলামদি ।
অ'জা লুঞ্চেপ' লংবি ॥
ৰাঈ ক'নাতছি লংজি ।
নে লংলে নাংফানছি হুমৰি ॥
ৰানাম পেন নে লং আছাখি ।
লুঞ্চে নে ল'তুন আতিৰি ॥
নেদ' ল'তুন আছুমবি ।
ল'তুন ছুমবি বিক্ নাংজি ॥
ল'জি লংৰি ক্ৰেহিনি ।
ল'জি নিহাং পেন নিচি ॥
কাছেন নাংজু আলামদি ।
অ'জা চাকৰ পেন চাক্ৰি ॥
কপাই তা মেঅং ইলি ।
পিনি ইৰুন-ইৰিন্দি ॥
নাংল' বাং লুঞ্চেপ' লংবি ।
ল'তুন ছাৰ' হুন নাংতি ॥
দনহুন চাকৰ পেন চাক্ৰি ।
দনহুন বাং ছাৰ আংমুম লকৰি ॥
লুঞ্চে নাংজু আলামদি ।
অ'জা কাছেন ছাৰ লংকি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছাবিন আলুন কাচেথান

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

জান নন্ জৰ্লাং পেন জৰ্লি ।
জান নন্ ক'ৰে পেন বিথি ॥
ছাবিন আলুন নাংথানজি ।
ছাবিন আলুন কমকালি ॥
আজ'-আৰনি দিংঅ'ঞ্জি ।
নাংৰেকজি জ'ক্রেহিনি ॥
নাংৰেকজি নিক্রেহিনি ।
নাংজি জৰ্লাং পেন জৰ্লি ॥
নাংজি ক'ৰে পেন বিথি ।
নাংজি ৰ'ছাৰ-ৰ'ল'কি ॥
ৰ'ল'কি কেলক নাংজি ।
ছাবিন ইংদেং ক্রেহিনি ॥
ছাবিন আলুন জুত আফি ।
দ'কক্ লুঞ্চে আহি-ঈ ॥
ঈন্ধ কাছেন ছাৰ লংকি ।
লাপেন আচাকৰ চাক্রি ॥
চাৰনাম বাং নাংচেদনৰি ।
দনৰি ছাৰ আংমুম লকৰি ॥
ৰানপি বংমেছ' পেন জৰ্লি ।
ৰানপি বংমেছ' হিনি ॥
ছৰন লুঞ্চে আকেংৰি ।
ছৰন ৰিজাক পাংহুক্নি ॥
লুঞ্চে চংমি তেবেৰি ।
লুঞ্চে নাংজু আলামদি ॥
অ'ঞ্জী কৰতে নিমাৰলি ।
লাপেন কেথে পেন কিৰি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছাৰ' নন্ পিমি আৰনি।
ছাবিন আলুন নাংথানজি ॥
চেজান বংমেইছ' মেপি।
তুংজিৰ্ জিৰ্ বাতাই হিনি ॥
তুংজিৰ আৰএ পেন আৰৰি।
ৰানাম ফাৰ' চৰনছি।
ছাবিন আলুন পাংচেংবি ॥

॥ ৩ ॥

(পিৰথে থিপদেত আফি ছংছাৰপ' ছি পুথত মাৰাত-মাৰেং লাপেন হিঙ্গ আৰনাম আনতা ছৰ জন্ থুছি ছিনিং আংছং পেন নাংচেলাং তুনৰেৰ ল'। বন্তা ছংছাৰপ' চেথেক লংল'— আলাংলি ছৰ জন্ আছাপ কেচকচে দ'কক্। আথে পিমা-ছৰজন্ আতেংকে পিৰথে আংবং কেদ' লংকাপু আদেত আৰেচ' ৰাৱণ কাতাংলাক্ পেন আজক পিৰথে ধৰম ৱিৰ ৰাং ৰাং ল'। লাছি ক'পু - আবিদি ছি ৰাৱণ আফান পাথিৰা পিৰথে- পুথত ধৰম আলংবি ছৰজন্ থেকজিমা। বন্তা ৰাৱণ ইনুতনাত তা কালি। আকৰতে কুম্ভ, মহিৰাৱণ লাপেন আছ'প' মেকনাদ দ'লাং। জাত আবিদি পেন ছিতা ৰাৱণ আফান পিথিৰেক নাংজি পুৰা ছংছাৰপ' মাথা ল'।)

ৰাম-লখন আমাহাং কেথেক আক্লাং

হাকৌ আহুত পুৰথিমি।
এথাক ছংছাৰপ'—লংবি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ঈকৃ বাং থিপ-থেং আতিৰি।
নাংথিপ ছুমছি পেন হিঈ॥
এথাক ছংছাৰপ’ লংকি।
লাছি ৰাইকম আতিৰি॥
ৰামথি ই ফাৰলেপ-ফাৰলি।
কাইকে নাংতাং পুৰথিমি॥
এথাক ছংছাৰপ’ লংকি।
ছংছাৰ আছেং কাজাদি॥
ছৰজন্ নে চক্‌চেদেত আৱি।
হাকিৰ তালৌ নাংলমপি॥
লংকাত ৰাৱণ আলংৰি।
ঈংনাম ৰাৱণ পাপুতি॥
কাংতাং কাংছাক কমকালি।
ইংনাম ৰাৱণ কে হিঈ॥
লংকু লংদাং কাফুৰি।
ছিনিং পিৰথে ফেৰেৰি॥
পিৰথে মাৰাত ক্ৰিহিনি।
ৰানাম দ’আন বাংছুৰি॥
কাইকে নাংজু কাছেংৰি।
জু ছেংৰি আংদি আংদি॥
পিৰথে ধৰম আলংৰি।
ধৰম পু পাৰেং উনজি?
ঈংনাম ৰাৱণ পাপুতি।
ৰাৱণ ব্ৰ’লেংবম আৰনি॥
পিৰথে ধৰম ব্ৰিৰদেতজি।
এথাক ছংছাৰপ’ কিৰি॥
জাদি আছেং দেৰহ্ব ই।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাৱণ আফান কাপিথী ॥
পুআন কেজইজি কালি ।
ৰাৱণ ইনুত আবিদি ॥
ফ'তুনদে ৰানাম ছুৰি ।
ৰাৱণ কেদ' আফু ক্ৰেহিনি ॥
ঈৰ্ক ছাংছাৰপ' কিৰি ।
পুথত আছেং চিজাদি ॥
ৰাৱণ ইনুত নাত কালি ।
কৰতে বাংকেথম বাংক্লি ॥
ইনুত বিবিখণ লংকি ।
কুম্ভতা থেচুং আছাৰতি ॥
ইনুত কে ৰাৱণ মহী ।
আছ' মেকনাদ কমকালি ॥
বাং ৰানাম ছুৰি ফেৰেৰি ।
ৰানাম পেনলে ৰণ চিপি ॥
কাইতা হাইৱেৰ বৰ লংকি ।
ঈৰ্ক ছুমছাৱাই কিৰি ॥
পুথত আছেং কাজাদি ।
নে ছৰজন্ আপুৰথিমি ॥
নে ধৰম আফানছি ছৰজি ।
পাপ-পুন আফানকে কালি ॥
পাপ-পুন আতুম ৱিৰ নাংকি ।
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ॥
পিনচং নাহক আবিদি ।
ৰাৱণ প্ৰাণমুই দাম নাংজি ॥
দাকি আংবং পুৰথিমি ।
ধৰম আফান কেৰাইজি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

নকবে প' ছৰজন্ নাংজি ।
পু ইন্ধ আছেং কাজাদি ॥

॥ ৪ ॥

(হাকিৰ পাৰাই এলং আলংৰি ধৰম (দহৰম) ৰেচ' এনুত মেছেন লাপেন আহকপেতছি কেদ' আমনিত। পিছ' বাং কেথম চেন্নান তাং ছেতা আছ' আছু' আৰেছি আনিং অই ল'। আৰনিছি, দহৰম ৰেচ' ছংছাৰপ' আকেংৰি দামছি—ছ'মে-ছু'মে আবৰ হাং দাম ল'। ছংছাৰপ' তা—আনিং আৰং পেন ছ'মে-ছু'মে আবৰ নাংদ' জুন—ল'। ছংছাৰপ মাথা ল'—নন ইবই কে পিৰথে আংবং ধৰম ৰেং উন প'—আথে ধৰম ৰেচ'—আকেংৰি পিৰথে হিঈ কাপিথীজি আফান—নকবে বাংহিনি ৰাম পেন লখন ছৰজন্ নাংপ'।

ছ'মে আবৰ লংছি দহৰম ৰেচ' আছ' পিনছ' বাংক্লি লংল' লাপেন আনিং আৰংপাৰ—ল'। ছংছাৰপ'ছি ৰাম-লখন চেপাৰজান ৰা—পিৰথে নাংহাচে ল'।)

ৰাম-লখন আমাহাং কেথেক

হাকিৰ আৰেই ৰংছ'পি ।
কেছম দহৰম লংকি ॥
ছত-বত দহৰম পেনছি ।
চাক্রি-চাকৰ কাচাৰি তা
ছেংৰে কেঅই জ'পাৰনি ॥
হেমফী বাং কেথম থমপি ।
ছেৰজাং আৰে আছেৰলি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

হেমফী পেন দহৰম্ লংকি ।
কাইকে নাংজু কাছেংৰি ॥
কেথে দহৰম্ লংকি ।
কাং তাং-কাংছাক কমকালি ॥
চেজ্ঞান ছেৰলি থাই ইছি ।
ছামফ্রি আৰনি নি ॥
অকহুং চে'ল' জ'পাৰনি ।
কেথে দহৰম্ লংকি ॥
লেংফিত ছংছাৰ আকেংৰি ।
ঈৰ্ধ ছংছাৰপ' কিৰি ॥
চাৰনাম নাংজু নাংহুদি ।
অ'জা দহৰম্ লংকি ॥
ৰাঈ ক'নাতছি লংজি ?
কেথে দহৰম লংকি ॥
চাৰনাম নাংথাক কাছেংৰি ।
অ'জা ছুমছাৱাই কিৰি ॥
ৰাঈ নাংল' নাংকেংৰি ।
মিন্দাৰ নে দহৰম্ লংকি ॥
পুআন নে নংনাম জালি ।
নংনাম নেফান চংহইজি ॥
নে জাংছ' আৱে নেছেৰলি ।
অ'জা ছুমছাৱাই কিৰি ॥
ৰাঈ নাংল' নাং কেংৰি ।
নাংছি থিপথেং আতিৰি ॥
ছ'মে আবৰ নাংকিৰি ।
ছু'মে আবৰ কেনাংজি ॥
ৰৰ-কান নেপিৰেক নন্‌তি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

নে ন্ন' ছেৰাক্প' ৰাঈ ॥
মিল' নেতাংফ্রংপ' দনৰি ।
ঈন্ধ-ছাৱাইপ' কিবি ॥
লমছ' আছেং চিজাদি ।
ন্না ধৰমতা ধৰম লংকি ॥
ধৰম পেন চেৰাপ চিৰি ।
নে ছৰজন্ আপুৰথিমি ॥
দহৰম্ আফান কেৰাইজি ।
ছৰজন্ জিনে বাংহিনি ॥
ঈন্ধ ছংছাৰপ' কিৰি ।
কানিংজে পেন কাতাপ্লি ॥
অ'জা দহৰম্প' লংকি ।
আছাপ নাংছেৱে অইৰি ॥
ছ'মে আবৰ নাংপিজি ।
ছু'মে আবৰ নাংল'জি ॥
লংজি ছ'মে বাংহিনি ।
ছি ঈন্ধ ছংছাৰপ' কিৰি ॥
পেন কেথে দহৰম্ ন্নংকি ।
কিনৰাপ্ জৰ্লাং পেন জৰ্লি ॥
নাংকিন ক'ৱে পেন বিথি ।
ঈন্ধ ছংছাৰপ' কিৰি ॥
নাংল' ডুন কংকাং ইছি ।
কেথে ধৰম্প' লংকি ॥
দেংডুন ৰিজাক পাংডুকনি ।
ঈন্ধ ছংছাৰপ' কিৰি ॥
চাৰনাম্ন জু পিনাখাত ইছি ।
অ'জা ধৰম্প' লংকি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

লাপু নিহাং কাচিংদি।
দ' এৰং * থাৰৱে দিংৰি ॥
ল' নন্ থাৰৱে আকেংৰি।
ৱাৰ নন্ কংকাং পাৱেনি ॥
ৱান নন্ থাৰৱে আথেৰি।
পাক্কিন নন্ দ'আন নাং হেমফী ॥
কেথে ধৰম্প' লংকি।
নাংল' নিহাং কাচিংদি ॥
ফ'দান থাৰৱে থেদিংৰি।
থেমে পাথে চিংহ্ৰনি ॥
কেথে ধৰম্প' লংকি।
ছংছাৰ আফান ছৰনছি ॥
জান্ ল' কংকাং পাৱেনি।
নাংকেক্ল'কে থে ছুৰি ॥
কেলংহুনকে বাং থেনি।
কেথে ধৰম্প' লংকি ॥
থাৰৱে পাছিম লং থেনি।
মিল' বাংকেথম থমপি ॥
থাৰৱে কেলংকে থেনি।
কংকাং ৱাৰলাং নন ৱেনি ॥
নাংলাং থাৰৱে আথেৰি।
পুৰা আছেং কাজাদি ॥
ঈৰ্দ্ধ ছংছাৰপ' কিৰি।
বাং নাংতাং হুনদিং ৰাঈ ॥
কংকাংকে পাৰজান দেত ৰুইপি।
কেথে ধৰম প' লংকি ॥

---

*আলুন পেন আ'লুন আলংকে "ছপেং"ছি পাফ'পেন।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

কাফেৰে পেন কানিংৰি ।
চেল' আৰুন মে আনছি ॥
কেথে ধৰম্প' লংকি ।
হেমফী বাংকেথম থমপি ॥
আৰজাপপেত বাং দন ৱাৰি ।
চাৰনাম জু আদি আংদি ॥
নেতুম বাং কেথম থমপি ।
থাৰৱে আথে কে থেনি ॥
থাৰৱে থেনি চংহইজি ।
কেথে ধৰম প' লংকি ॥
নাংজু চাৰনাম পাংচুকনি ।
থাৰৱে আথে কালিতি ॥
ঈন্ধ ছংছাৰপ' কিৰি ।
ছ'মে আবৰ নেকিপি ॥
থাৰৱে নাংতুম কিন্‌নতি ॥
দ'প' ইজাং ইছেৰলি ॥
চাৰনাম ছাৰ' লং আফি ।
বাংদ' ৰেংদক্ ৰেংনি ॥
তা কেথে ধৰমপ' লংকি ।
কাৰবি মিল' বাংহিনি ॥
ইনুত আবাং হিঈপী ।
হিঈপী কে কমকালি ॥
থাৰৱে চ'দেত পাং ছামৰি ।
কাৰবি আতুম বাংহিনি ॥
কে থাৰৱে চ' চিপি-চপি ।
ধৰম্ ৰেচ' আহেমফী ॥
ছেৰজাং নাংমান আফিলি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাছেন কেমে খেলানৰি ॥
মাতুৰ তুৰদেত পুৰথিমি ।
বাং ৰানাম পেন আহাই ব'ছি ॥
খেলানদাং দেই খেলানৰি ।
লাতুম ৰাম-খন মুতিতি ॥
ৰানাম পেন আঅক ইছি ।
আৰনি ছাংকাৰুই চকনি ॥
ৰাম-খন হাচে পুৰথিমি ।
ৰাম-খন মাহাং থেক আৰনি ॥
ঈৰ্দ্ধ ছুমছাৱাই কিৰি ।
ঈৰ্দ্ধ চেপাৰজ্ঞান ছুমছি ॥
চেপাৰজান কে খন-বেনি ।
চেপাৰজান কে ৰাম-বেনি ॥
ঈৰ্দ্ধ ছংছাৰপ' কিৰি ।
ছংছাৰ বাং আহাই নাংপি ॥
ৰাম-খন জনপান থে আনছি ।
ৰাৱণ দামজি আৰাঈ ॥
ঈৰ্দ্ধ ছংছাৰপ' কিৰি ।
ছিনিং ছি ল'থু ৰাঈ ॥

॥ ৫ ॥

(ছংছাৰ প' মাথা থু লেল'—নকবে ছৰজন তাংদেত আফিতা ৰাৱণ আফান কাপাথি আবিদি লংলে লাং। বিদি কামাথা আহুত হেমফী-পী ৱাংছি বিদি থান ডুন ল'। হালা বাংছ' আবিদি আতেংছি ছুৰমি আছ'পী আজুত ছিনতা-কুংৰী আফান পিৰথে নাংতই ল'।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছিনতা কুংৰীতা ৰ'-ৰামকং আতি পাৰজানছি পিৰথে ৱাংৰা বামনপ' আহেম থে দিং ল'। ইহিনকে থেছ'-মাহাদি আফান ৰাৱণ আংজিৰপী আতেংছি—লংকা ৰংছ'পী ছি থে দিং ল'। ছংছাৰপ' কিৰি বাই আহাই নাংপি ল'—ম' আৰনিছি ছিনতাপেন থেছ'মাহাদি চেতং ল'তে ৰাৱণ আঅক-আৱি ইংজিৰ নাংপ')।

ছিনতা কুংৰী আমাহাং কেথেক আৰন

পুথত ছংছাৰপ' কিৰি।
জাদি লাং ফাৰ্লেপ-ফাৰ্লি॥
ৰাৱণ প্ৰাণ-মুই দাম নাংজি।
তা আথে এছনবাক নাংজি॥
আথে ক'নাতছি লংজ্ঞি?
আথে ক'পিছি মে'জি?
ইৰূ ছংছাৰপ' কিৰি।
মাচৰ দ'লাং কুংৰী পী॥
অ'জা ছংছাৰপ' কিৰি।
লাপু-লাপা আবিদি॥
মাচৰ নে নাংথান ছুনজি।
নাং ছৰজন আপুৰথিমি॥
ৰণ-মাই কাংথূৰ ই নাংজি।
দ' বিদি ছনথম ছননি॥
এছন আবাংকে লংৰি।
ছননি মিল' পেন জৰ্লি॥
লাআন হেল' আবিদি।
অ'জা ছংছাৰপ' কিৰি॥
ছৰজুন থুনন্ কুংৰী পী।
ৰাছেন পামে অ' নন্তি॥

২

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছৰজন ইনুত হিঙ্গপী।
আংথিন আলেপ ক্রেহিনি॥
ৰাছেক নাংলে ম' ৰানি।
হিঙ্গপী পেন কুংৰী পী॥

ৰাঙ্গ চিতং ল' আৰনি।
ৰাৱণ দামৱেক প' ৰাঙ্গ॥
ইৰ্ঋ ছংছাৰপ' কিৰি।
জাদিথু ফাৰ্লেপ-ফাৰ্লি॥

ৰাছেন কেমে আকুংৰী।
কুংৰী ক'নাতছি লংজি?
মাচৰ হেমফী পী কুংৰী।
কুংৰী নাংজু আলামদি॥

জাদি চেপাছুং ৰিতি।
ল' নন্ নেৰি আকেংৰি॥
নেৰি দ'লাং পুৰথিমি।
দ'লাং আজাং আকিবি॥

তই নন্ দাকি পুৰথিমি।
ৰামবেনি মাচৰ নাংজি।
ইৰ্ঋ ছংছাৰপ' কিৰি।
নাংল' পিৰবি আকেংৰি

নাংহাং আজাং-আছেৰলি॥
ইৰ্ঋ বাং চাবনাম দনৰি।
ইৰ্ঋ ছংছাৰপ' কিৰি।
ইৰ্ঋ বাং আহাই নাংপি।
অ'জা ছামি কুংৰী পী!
নাংল' নন্ দেই পুৰথিমি॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ল' নন্ বামন আৰিন্দি ।
মান নন্ বামন আছেৰলি ॥
আছেক নাংলে ম' আৰনি ।
ৰাম-খ্ৰন পেন নাং চিতংজি ॥
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ।
ৰাৱণ আপ্ৰাণ এন নাংজি ॥
আনছি ছংছাৰপ' কিৰি ।
ছিনিং থত চেল' ৰাঙ্গ ॥

॥ ৬ ॥

(ছংছাৰপ' আনিং কামাথা আতেংপেন পাচিক্ল'জি আফান বামনপ' আলংৰি আথিম—পাথুৰল'। বামন আলংৰি আৰৱে কাৰেপেন—আজ্ঞক পিৰ্থে ক্ৰেং আং ল'। লাছি আৰ' আতুম নিংৰি-নিংলাক ল'। পিৰ্থে বতৰ কেৱানজি আফান আদান-আদি পিল'। আনছি পিৰ্থে আৰৱে নাংছুন ল'। পিৰ্থে মনিত-মুনৰ আনিং আৰং ল'। ৱ'ৰামকং পিল' ল' তা নাংকান ল'।

বামনপ' আচাক্ৰি-আজাংছ' আতুম—চাইনং কিৱি আহুত ৱ'ৰামকং আতি লংছি—বামনপ' আংন' ৱান ল'। লাবাংছ' আৱ'তি পেন অ'ছ' ইন্নুত মান ল'। লাবাংছ' আঅ'ছ' হেল'—ছিনতা কুংৰী।)

ছিনতা কুংৰী আমাহাং কেথেক

কেথে বামনপ' লংকি ।
ৰূন ব'চে আহেম থেপি ॥
লুমাৰ কেপ্লাং কমকালি ।
দ'অ' আচাকৰ—চাক্ৰি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

বামনপ’ পেন বামনপী।
আজাং আৱে আছেৰলি॥
কেথে বামনপ’ লংকি।
আনলে চাৰনাম জু নিংৰি॥

পেনেং ছেংকান খৰ অংতি।
ন্ধ’ৱে জাংজে কাপাৰ্ ণি॥
ছৰুথে-ছাংথে ৱিৰদেতজি।
হাংপেত মেকাৰ্ দন্‌ছুৰি॥

বাংথা ক্রুং চিংৱাই নাংজি।
অ’জা চাকৰ পেন চাক্রি॥
লাংথা ত’ ছাংলাং-ছাংলি।
থুৰপেত চাকৰ পেন চাক্রি॥

লাংল’ ছাংলাং-পেন ছালি।
উ’চে ৱাংদংতি ছাংলি॥
বামন কক্‌থাত চাক্ নাংজি।
আনছি ন্ধ’ৰে নাংক্ল’জি॥

ছাংলাং আংতাৰ কেলংজি।
বামন কক্‌থাত নাংচিবি॥
নাংক্লাং মাহুন ফাৰনিনি।
ন্ধ’ৱে নাংথে জ’পাৰনি॥

ৱ’ৰামকং পেন ৰামকংপী।
আনলে ছেং মাৰং চিপি॥
ৰামকং নাংকান জন্‌নিনি।
কেথে বামন আচাৰ্ক্রি॥
জাংছ’ তই তইৰা নিনি।
চেঙ্গ’ বাং চাইনং কিৱি॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰংৰ' কেজুই কাপাৰগ্নি।
পাথু বাং ফেলং-হামবি॥
ৰংৰ' জুই চিৰি চিৰি।
হুৰমি আজাং আজুতছি॥
ৰাঙ্গৈ নাংপাৰজান ব্ৰ'তি।
আতি, ৰামকং আতি॥
বাং লংলক ব্ৰ'ৰামকং আতি।
নাংতাং বাং চেত' ৰিৰি॥
ক্লিমছ' বাং চিথি চিথি।
অ'ছ' জুত্ দেত আলামদি॥
পাফুক্ৰিতি— পাফুক্ৰি।
হেমফু নে পেক্লাং দামজি॥
অ'জা বামনপ' কিৰি।
হেমফু লা ক'পিচিং আতি॥
বামন নাংজুৰা তাপ্লি।
অ'জা ক্লিমছ' প' মাৰলি॥
লাকে ব্ৰ'ৰামকং আতি।
ক্লিমছ' আতুম কিনৰিতি॥
ক্লিমছ' চুং-ফাংঅক দেতছি।
ম' অক্প্ৰি— অক্প্ৰ' ডুন আৰনি॥
হাৰলং থুইচুং-থুইদাংজি।
ক্লিমছ' নাংতুম কিনৰিতি॥
কিনজি বাং ছাৰ আংমুম লকৰি।
কেথে বামনপ' লংকি॥
চেহাং মাচৰ হেমফীপী।
বিথা লাবাংছ' আতি॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

অ'জা মাচৰ হেমফীপী ।
বিথা লাবাংছ' আতি ॥
আফি ম'নে চংথুজি ।
হেমফী ৰিন্দি চিল'ছি ॥
থাপদাম বুলিংকাং মেপি ।
জাকৱে আপৰ ল' থিতি ॥
বামনকে চেল' হাজাইদি ॥
আ'ৱে ননপু ছেং পুৰি ।
লাছ' ৱ'-বামকং আতি ।
আফি দ' ইকুই-কুইনি ॥
ৱ'ৰামকং আতি নাংফি ।
নাংমান ছ' আৰল' কাৰ্বি ॥
অ'ছ' কংএৰ কুংৰীপী ।
ৰাছেন কেমে কমকালি ।
মাতুৰ ৰিন্দি খেলানৰি ।
ইৰি হেমফী বামনপী ॥
ছেং মাৰং ৰা বাংতাপ্লি ।
আজাংছ' বেন চেকাম ছি ॥
লানা বাং তেলম-তেলি ।
ইৰি হেমফী বামনপী ॥
আনলে ছেং কাজাদি ।
আমেন ক'পিছি বিজি ॥
বিজি ছিনতা কুংৰীপী ।
ছিনতা কুংৰী নে ছেৰলি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

॥ ৭ ॥

(ছংছাৰপ' কাছৰজন আনকবে ৰাম পেন লখন থেদিংৰা পাৰিছ' ল'। হালাপু ছিনতা-কুংৰীতা পানিমছ' ল'। বামন তা আছ'পী পেনান চ'পিজি পুৰা পিৰথে কাংতাং-কাংছাক আৰিছ' বি বমল'। আপৰ নাংলে ল' পুৰা ছংছাৰপ' তা ব'ৰাকী পাৰজান ছি বাম-লখন আকেংবি ব্ৰাংৰা ছিনতা কুংৰী কেমে-কেচক, কেথেক-কেৰে আলাম নাংথান ল'। ব'ৰাকী আলাম, লাপেন আপী-আপ' পেন লামলংছি ছিনতা পেনান কিদ'-কেলাংহুনজি আফান হুন ল'।

ছিনতা কুংৰী আফান লাং নাংজি পুৰা বামনপ' আহেম নকবে-চাইবে প্লেংহেত ল'। বামন পুল'—"নেছ'পী ছিনতা আফান এনজি আবাং আলিংতা নেতুম তিৰিম-তাছাম আছাখি বেন আথাই জ'প্লাক উন নাংজি।

ৰাৱণ পেন কেচেংলক্ নকবে ছুৰি তা উনএ ছি বামনপ' আনিং অইল'। বস্তা, ৰাম কাংনিপেন থুৰছি থাই আহুং দাম ছি' জ'প্লাক ৰা ছিনতা পেন ৰাচে চেকাম ছি হেম চেৱান ল'। হেম চেৱান আহুত ৱ'ৰেক-ৱ'হাৰ লাপেন বৰ-পুৰাম ৰেঁ'চ' পেন ৰণ চিপি নাংল' লাপেন—ৰাম পেন লখন হাইছি হেম নাংচেলে ল'।)

ছিনতাকুংৰী পেন ৰাম-লখন আঅ'ছ' লাপেন কাচিপাংৰি আন

কেথে বামনপ' লংকি।
জ্যকৱে চেল' আজাইদি॥
চেল ছিংকান ক্ৰেহিনি।
কেথে বামন আৰিন্দি॥
কুংৰীজনপান থে দিংৰি।
কুংৰী পানিমছ' প্ৰুংৰি॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাছেন মে থইথে ছুৰি ।
ছিনতা নাংজু জ'পাৱনি ॥
অ'জা নেৰী হেমফী পী ।
নে ৰংৰ' জুই চেল'চুন জি ॥

ক্রইক্রে আৰী হেমফী পী ।
ছিনতা নাং ৰাছেন মে প্রুংৰি ॥
আতুক-আবেত ৰ' দেতজি ।
ৰূফা বাং নাংমন দেতজি ॥

ৰুনমে' লে দ'জই মাছি ।
ছিনতা পাতইতে লামদি ॥
অ'জা নেৰী হেমফী পী ।
নেৰ' ছনছে আৰিৰি ॥

অত্এ ছিংকান ক্রেহিনি ।
বিৰি নে পাচুন জিতি ॥
ৰাপবং থেংপি পাক পেন পী ।
ছামি ছিনতা কুংৰীপ্নী ॥

আবএ ৱুংপুৱ পাক থেংপি ।
আৱৱি ৱুংপুৰ পি থেংপি ॥
কেথে বামন আবিৰি ।
বামন কেদ' লিথাই থেপি ॥

ইংচিন আলিথাই থেপি ।
আবদি না:দ' মনছুৰি ॥
ছামি ছিন্তা কুংৰী পী ।
আবএ কংকক্ পুকিবি ॥

আবৱি ৰুংকক্ পু নাংবি ।
ছিনতা নাংজু আলামদি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

অ’জা নেৰী হেমফী পী ।
পুআন ছেংকান ক্রেহিনি ॥
নেৰ’ থেক লংলে ৰাঙ্গী ।
নেৰ’ নাত ল’জুই মাতি ?
হেমফী থাকছুন আলামদি ।
নাংৰ’ বামন প’ কিৰি ॥

পাম ক্লেমদাম লংক্রেহিনি ।
তং তং ৱাংৰে লাং ৰিন্দি ॥

ৰাছেক ৰাঙ্গী থেক লংজি ।
ছিনতা পাতইতে লামদি ॥

ছিনতা আছেং চেপানি ।
লা নন্ পিনি আৰথি ॥

জাইদি নে চেল’ তুনজি ।
জাইদি চ’ৰান থন তুনজি ॥
নেৰ’ নে চেতাং তুনজি ।
হেমফী নাংজু আলামদি ॥

ল’ নাংনেতি পেই কুংৰী ।
ল’তি ইংলং ক্রেহিনি ॥
দ’লাং আৰলক্ ক্রেহিনি ।
দ’অ’ হিঈ ছ’বাৰপী ॥

ছিনতা জু আছেং কিথি ।
জুনেক জুনকৰি লামদি ॥
ৱান নন্ ছেব দেংখ’ ইছি ।
নেৰ’ চ’ৰান থন তুনজি ॥
ছিনতা ইংহৰ হাকচিজি ।
চ’ৰান দ’খা প্লাপ্লেংৰি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

প্লেংপনৰি জৰ্লাং-জৰ্লি ।
চে'ল' বামন আজাইদি ॥
কেথে বামন আজাইদি ।
ছনছে কুন কৰহন থেপি ॥

ৰাঈ লে ছিনতা কুংৰী ।
আৰ' চেতাৰাম কুংৰী ॥
অ'জা ৰ' বামন লংকি ।
চ'ৰান নাংলেল' জাইদি ॥

চ'ৰান কিনথা দ'খাৰি ।
কিনথাতি জৰ্লাং-জৰ্লি ॥
ছাৰ বামন প' কিৰি ।
মাহুছি পিনি আৰনি ॥

নেফানৰ' নেহাং মাতি ?
চাৰনাম আলাম কেদক্পি ॥
বামন আছেং চেজাদি ।
কৰহন চেল'ফ্লি নাংজি ॥

নাংল' কৰমান্দু মেপি ।
থেক্লক্ কুংৰী আৰাঈ ॥
বামন আছেং চেজাদি ।
নেজাং আৰে নেছেৰলি ॥
কুংৰী লা নেজাং কালি ।
ছামফ্রি পিনি আৰানি ॥

ৰিন্দি চে'ল'ফ্লি মাছি ।
আনছি চ'ৰান দ'খাৰি ॥
কিনদেত জৰ্লাং পেন জৰ্লি ।
বামন নাংজু আলামদি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

অ'জা নেজাং-নেছেৰলি।
ছামফ্রি পিনি আৰানি ॥
নেতা ৰুন নাংল' তুনজি।
চিংতুং অং চাকৰ-চাক্রি ॥
ছি কেথে বামন প' লংকি।
পেন ছিনতা কুংৰী পী ॥
ৰুন নাংল' ৰাপ ৰাপ ৰাঙ্গ।
কেথে বামন প' লংকি ॥
লেপেন দৰবাৰ নাংপাংনি।
চেহাং মাচৰ হেমফী পী ॥
অ'জা মাচৰ হেমফী পী।
মাহু মাত আজাং মাতি ?
ছামফ্রি পিনি আৰানি ॥
নেফান চ'ৰান নেৱানপি ?
ৰাছেন কেমে কমকালি ॥
থাকহুন মাচৰ হেমফী পী।
মাত আজাং জিলাং মাতি ॥
ইতুম আজাং-ইছেৰলি।
বাং ৰানান বৰদান ইকিপি ॥
নাংমান ইজাং-ইছেৰলি।
ৰাছেন কেমে কমকালি ॥
ছি আমেন বি ছিনতা কুংৰী।
লাকে ৰানাম আবিদি ॥
বামন জুহুন আলামদি।
হকতা হকল' তি হেমফী ॥
লা ইজাং ছিনতা কুংৰী পী।
নন্ থে পানিমছ' প্রুংৰি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

লাআন ৰাছেন কেমেপি ।
মাচিং ছি ৰেন লংজি ?
বামন নে ছনছে আবিৰি ।
ফি-ফু আৰনি আছাখি ॥
দ'লাং ছেৰলি থাই থেপি ।
প্লাং আপিনছ' নে হাংজি ॥
ইংচিন লিথাই মনছুৰি ।
জ'দেৰ-জ'প্লাক উন নাংজি ॥
লাছি ছিনতা ৰেন লংজি ।
কেথে বামন প' লংকি ॥
হাংপেত চাকৰ পেন চাক্রি ।
দামনন্ আৰএ পেন আৰৰি ॥
দামনন্ নিহাং পেন্ নিচি ।
কাংতাং-কাংছাক ৰিনাংজি ॥
নকবে-চাইবে ৱান নাংজি ।
ছিনতা নেজাং নেছেৰলি ॥
কুংৰী ছাংমান কেল'জি ॥

০ ০ ০ ০

হাকিৰ আৰেই ৰংছ'পি ।
আজাং ধৰম প' লংকি ॥
আজাং ৰাম পেন খনবেনি ।
আৰ' দ'লাং বাং হিনি ॥
ৰানাম বাং আবৰ কেপি ।
নাংল' জাংছ' বাং ফ্লিক্লি ॥
আজাং ধৰম প' লংকি ?
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰানাম পেন আঅক্ ইছি।
পিৰথে বাং পাপ বিছাৰজ্জি॥
বাং ৰানাম ছৰজন বাং হিনি।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি॥
জনপান নাংথে চিংদনৰি।
ৰংৰ' জুইহুন মুতিতি॥
বাংফু অ'ত লিথাই ইছি।
অক্‌হুং লকছি জ'পাৰনি॥
তেকে ইংনাৰ ফেৰেৰি।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি॥
কাংতাং-কাংছাক্ কমকালি।
জনপান পাথাৰে ক্লাবৰি॥
কেন্নাং ইন্নুত ব'ৰাকী।
চাৰনাম নাংজু নাংহুদি॥
অ'জা ৰাম-খন মুতিতি।
ব্লাংথা নেহুং, নেকেংৰি॥
থানজি লাম বিৰতা ইছি।
লাহিন পু নিহাং চিংদি॥
ইন্নুত বামন প' লংকি।
লুমাৰ কেপ্লাং কমকালি॥
দ' ইন্নুত আজাং আছেৰলি।
আমেন পু ছিনতা কুংৰী॥
ৰাছেন কেমে কমকালি।
ছাংমান কেল' প' পুছি॥
নকবে-চাইবে বাং কিৰি।
দংছু হাৰ্কিৰ পুৰথিৰ্মি॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছাৰ’ লংঙ’ মা বেনি ?
থাকহুন ৰাম-খন মুতিতি ॥
লাপু আন মা আলামদি ।
চেল’ নাংতে ল’হুনজি ॥
তা ছাৰ’ লংলে ব’ৰাকী ।
নেতুম নকবে তা কালি ॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ।
চাৰনাম চিংৱাই আলামদি ॥
ল’হুন নাংমা খনবেনি ।
পিছি নেফান লে হুদি ॥
ল’জি নাংছেং কাজাদি ।
ৰাঈ নে নাংল’ হুনজি ॥
চাৰজু আৰ’ পেন আৰী ।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ॥
চেল’ বামন আলংৰি ।
ৰেনদার্মজ ছিনতা কুংৰী ॥
ত’ৱাৰ এবেং ব’ৰাকী ।
চাৰনাম নাংজু নাংহুদি ॥
অ’জা ৰাম-খন মুতিতি ।
লাদাক দ’ল’তি ক্রংনি ॥
ইক্রং ইংলং ক্রেহিনি ।
ল’তি আজাক কিদিংপী ॥
তা দ’অ’ জৰ্লাং পেন জৰলি ।
বিচু পেন ছাংফেৰ আলি ॥
ইক্রং আবাং কমকালি ।
দ’অ’ হ্ঈ ছ’বাৰ পী ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

তা আৰনি লেংফিত আল'তি।
জু নন্ ৰাম-খন মুতিতি ॥
ৰাঙ্গ ক'পুছি ল'জি ?
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ॥
চাৰনাম নাংচিজু আংদি।
দ'নাং হিঙ্গ ছ'বাৰ পী ॥

আজ'-আৰনি দিংদেতজি।
ল'নাং লাপু ব'ৰাকী ॥
হকতা হক ল' আলামদি।
ল'তি দাম ইহু-হুনি ॥

চেতং হিঙ্গ ছ'বাৰ পী।
নাংজু আহিৰ কাচিপি ॥
নাংতুম ৰাম-খন মুতিতি।
লি ৰণমাই চিপি নাংজি ॥

ৰাম-খন নাংজু আলামদি।
ল'তি পেক ছেৰাক নন্তি ॥
নে ল'জি বামন আৰিন্দি।
ৰণ-মাই জংছি নাং কাৰঙ্গ ॥

প্ৰাণ মুই দামনা হিঙ্গ পী।
ৰাইক' জু আছেং কিথি ॥
নাংতুম ৰাম-খন মুতিতি।
জাকং কাৰে নাংছাৰতি ॥

নাংতুম প্ৰাণ মুই দাম নাংজি।
প্লাংতে ৰণ-মাই নাংচিপি ॥
ৰাম-খন আছেং চিপাথি।
ৰাম-খন তাৰিলন ছাবি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাছং বাতলক্ ছেৰ অৰি ।
ৰাইক' চেক্লাক পালেপনি ॥
কেক্রেপ নিহাং পেন নিচি ।
পুথত ৰাম-খন মুতিতি ॥
চেল' বামন আৰিন্দি ।
তাংজি ছিনতা কুংৰী পী ॥
লেল' বামন আৰিন্দি ।
বামন ছেৰ আংহই নাংপি ॥
ৰাম-খন চংমি আছাৰি ॥

০ ০ ০ ০

কেথে বামন প' ক্বিৰি ।
বামন লুমাৰ প্লাংব'ছি ॥
ছন্‌ছে হংফাৰলা থেপি ।
ছেৰ-ৰূপ আংহই আছাৰি ॥
বামন আজাং-আছেৰ্‌লি ।
ছামি ছিনতা কুংৰী পী ॥
ছিনতা ছাংমান কে'ল'জি ।
ফাপেত্ ল' নকবে ছুৰি ॥
ফাপেত্ ল' চাইবে ছুৰি ।
প্লেংছেত বামন আৰিন্দি ॥
বামন নাংজু আলামদি ।
অ'জা নকবে প' মাৰলি ॥
ছাৰ'থা দেই নেলামদি ।
নেজাং ছিনতা কুংৰী পী ॥
পিনি ছাংমান কেল'ঙ্কি ।
নেদ' তিৰিম আছাখি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

দ'লাং ছেৰ লিথাই ইছি ।
জ'দেৰ জ'ক্লাক উন নাংজি ॥
মাহু মাতছি জ' উনজি ।
লাছি ছিনতা ৰেন লংজি ॥
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ।
ৰাৱণ ছাৰ' পেন তাপ্লি ॥
লাপু আনাত আলামদি ।
ৰাৱণ আৰেতা চক্‌জি ॥
দ'লাং নেজাং নেছৰ্‌লি ।
মেক্‌নাত লংকিতা উনজি ॥
ৰাৱণ চাৰনাম নাংহুদি ।
অ'জা বামন প' কিৰি ॥
ক'ল'মা লিথাই থেপি ।
নাংনে নে থাং আলামদি ॥
কাংতাং-কাংছাক্ পেল্লাংজি ।
লাদাক্ হাকিৰ পুৰথিমি ॥
ৰাৱণ আনপাৰ মাত দ'জি ।
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ॥
লিথাই অতদাম ৰুং পাৰৱি ।
আফি ৰিজাক্ হংনিনি ॥
লিথাই উনএ চ'পাৰকি ।
ৰাঈ ছ'জাক অং আৱি ॥
ৰাৱণ আছেং চেপাথি ।
লেংফিত লংকাত ৰংছংপি ॥
ৰাৱণ জুকাং আলামদি ।
বামন আজাং কুংৰীপী ॥
ৰাচেক ম' চেথেক লংজি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

কেথে বামন প' কিৰি ॥
লালে নাংজু কাছেংৰি ।
পুআন কেথে পুৰথিমি ॥
কাংতাং-কাংছাক কাহুৰি ।
পুছি নেজাং-নেছেৰলি ॥
কুংৰী ছাংমান ল'থেকজি ।
ছাৰ' ৰাম-খন মুতিতি ॥
লখন জু আছেং কিথি ।
অ'জা বামন প' কিৰি ॥
জুনেক-জনকৰি লামদি ।
দ'লাং ল'প্ৰি ৰাম-বেনি ॥
কাংতাং-কাংছাক কমকালি ।
ছাৰ' লখন আলামদি ॥
দ' আন বাং নকবে ছুৰি ।
তাপ্লি ইংনেক্ ৰি ৰি ॥
ৰাঈ থুৰজই ৰাম-বেনি ।
চে'ল' লিথাই আকেংৰি ॥
ছৰণ ছংছাৰ আকেংৰি ।
চাৰনাম নাংজু ৰাম-বেনি ॥
ব্ৰাংনন মেকাৰ প' মাৰলি ।
ৰাম-খন লিথাই কিজ'জি ॥
ম' জ'দেৰ-জ'ফ্লাক উন আৰনি ।
ফেৰে নাংতুম থিৰিক জি ॥
ইংথং-ছেলক্ দকক্জি ।
ৰাম-খন নে বৰনাম দ'জি ॥
মেকাৰ পাতইতে লামদি ।
তাপ্লি ৰুংফম আছাৰি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

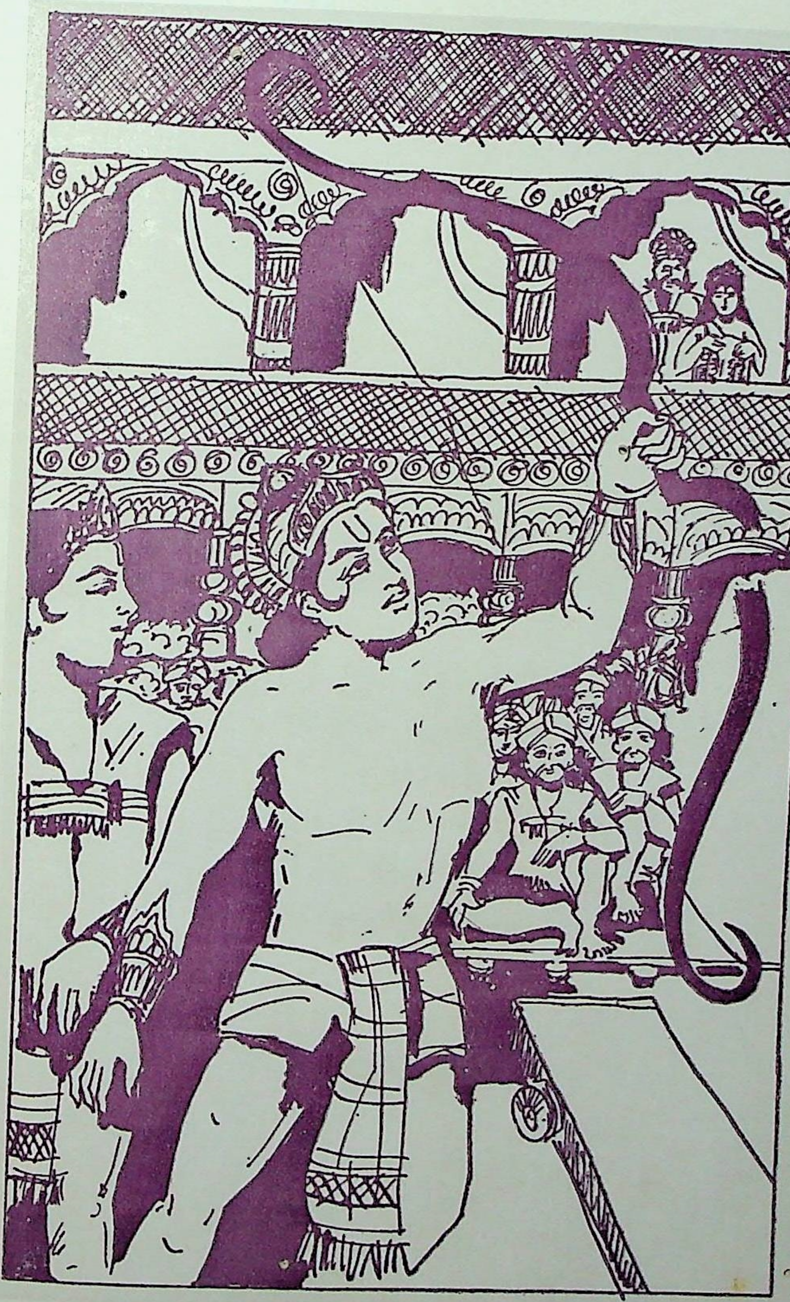

বামবেনি লিঠাই কেজ'

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছাৰ'থা তি ৰাম-বেনি।
নাংবাং নিংকে চিৰুংমি ॥
লিথাই কেথে বাহাৰি।
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ॥

বাৱণ থে আংথুন চাক্‌ক্লি।
উনএ আলিথাই থেপি ॥
উনজিমা নাং ৰামনি?
চাৰনাম থাক্‌তুন ৰাম-বেনি ॥
উনএ ছিতা বৰঈ জি।
চেবে মেকাৰ প' মাৰলি ॥
লিথাই নাংৰুং অ'ত পাৰৱি।
লিথাই জ'দেৰ পাক্লাক্‌নি ॥
আৰকি মালংছ' তক-ঈ।
আনছি ৰাম-খন কাতাপ্লি ॥
ৰাম-খন তাপ্লি খেলানৰি।
কেথে বামন প' কিৰি ॥
চাৰনাম নাংজু নাংহুদি।
অ'জা ৰাম-খন মুতিতি ॥
নেজাং মাচৰ কামনন্‌তি।
বামন চেতাৰাম ছেৰলি ॥
অ'জা পেই ছিনতা কুংৰী।
নাং মাচৰ কে ৰাম-বেনি ॥
ল' নন্ নাংৰুন নাং ৰিন্দি।
ছেৰলি কিম-ৰাক্ আতিৰি ॥
ৰুন ব'চে পামে নাংজি।
তুন নন্ মাচৰ আৰিন্দি ॥

* * * *

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাম-খন পেন ছিনতা কুংৰী।
নাংল’ আকুন আণৰিন্দি ।।
আফ্রাংছি ৰাম-বেনি।
আংবং ৱাং ছিনতা কুংৰী।
আফিছি কে খন বেনি ।।
ল’তি ৱাং ইন্থু-থুনি।
চেতং ৱ’ৰেক প’ লংকি ।।
চেতং ৱ’হাৰ প’ লংকি।
কাৰকে ইংলং হিনিনি ।।
ৰাম-খন জু’ আছেং কিথি।
ৰাঙ্গ ল’ নন্ খন বেনি ।।
ৱ’ৰেক পেন ৱ’হাৰ লংকি।
ক’আন বাক’ দ’মা ছাৰতি ।।
ফ্লুংনন্ ইংলং ক্রেহিনি।
ফ্লুংনন্ আৰলক্ ক্রেহিনি ।।
চেজান ছেৰলিথাই মেপি।
লখন চেল’ ইংনামপি ।।
লখন ৰণ-মাই বাং চিপি।
ৰণ-মাই হাইদেত্ খন বেনি ।।
ৰাম-খন বাং আহাই নাংপি।
ৱ’ৰেক-ৱ’হাৰ ৱ’লকি ।।
ম’ পিৰথে কাংতাং পুৰথিমি।
মনিত আছ’ ছ’কাৰবি ।।
ফামদং-ফামথক নাংচ’বি।
তে ৱ’ৰেক-ৱ’হাৰ দান নাংজি ।।
পুথত চে’ল’থু ৰাঙ্গ।
চেতং বৰপুৰাম লংকি ।।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

চেজান ছেৰ চ'কাং ইছি ।
চাৰনাম নাংজু নাংহুদি ॥
লাল'মা ছিনতা কুংৰী ।
নে বিৰতা লং পিনি আৰনি ॥

ল'জি বামন আৰিন্দি ।
নেতা লিথাই জ'দামজি ॥

থাকহুন ৰাম-খন মুতিতি ।
লিথাই আৰেল' পিনি ॥

লিথাই জ'দেৰ ৰাম বেনি ।
নাংমেন ল'মা ৰাম বেনি ?

নেমেন বৰপুৰাম লংকি ।
চাৰনাম নেফান চ'বেইৰি ॥
আহক নাং ৰাম-খন বেনি ।
তে জ'থা নেলিথাই থেপি ॥
লিথাই জ'উনএ আৰনি ।
ৰন-মাই লি চেদান নাংজি ॥
ছাৰ' লং ৰাম-খন বেনি ।
লিথাই দেংলক্ জ' পাৰৰি ॥

জ'ৰেন ৰেন বাতাই হিনি ।
কাংতাং বৰপুৰাম লংকি ॥
চাৰনাম নাংজু' কাছেং ৰি ।
আনতা চক্‌ল' ৰাম বেনি ॥

নাং ৰানাম পেন নাংঅক্ ইছি ।
দ'নন্ নেলাৰ পুৰথিমি ॥
নে ল'পি' ছংছাৰ আকেংৰি ।
লাদাক হাকিৰ পুৰথিমি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

পাপ-পুন নাং বিছাৰ নাংজি
ল'জুই বৰপুৰাম লংকি ॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ।
আৰু দ' ছিনতা কুংৰী ॥
ৰাম-খন আৰুন নাংল'ঈ ॥

॥ ৮ ॥

দহৰম ৰেচ'তা আৰতা নাংদ' তাংল' । অ'ছ'মাৰ নাংথে-নাংদিং চিথেক লংছি আছ' আক্লেং ৰাম আফান ৰেচ' বাতৰা কেছাংজি আনিংহাংল' । লাবাংছ' আলাম আৰজু লংৰা ৰেচ'পী আকিবি আবাং ৰেচ' আংন' দামছি ৰাম আফান নিংকান ক্ৰেহিনি ইংনাম তইৰা আমেথাং আছ' ভাৰত—আফান ৰেচ' পেক নাংজি পুল' ।

লাবাংছ' আতেং পেনছি ৰাম, লখন—লাপেন আপীছ' ছিনতা কুংৰী পেন পেন লাংলংকু আনামপি ৱাংজুই ল' । লাবাংছ' পেন আজক আনিং অইৰা দহৰম ৰেচ' কে চিপাথিলত ল' লাপেন ভাৰতছি ৰেচ' মান ল' ।

ৰাম, লখন লাপেন ছিনতা কুংৰী-আতুম নাংকেদ' আংনাম আংবং হিঈ ছ'বাৰপী কাইতা জুইজাম। আথে ৰাৱণ আলংৰি পেন তেবকহেত । আৰনিছি থেছ'মাহাদি তা নাংকেজুই ৱাংৰা ৰাম-লখন আবাং কাৱে আফি ছিনতা আহুং ৱাংছি জাত জাত আলাম আংবং লখন আফান আনিং কেদক্ আলাম চিথান ল' লাপেন হাপু লংৰি চেলে ল'তে ৰাৱণ আংন' ছিনতা—কুংৰী আৰজে কেমে আলাম থান দাম ল' ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছিনতা আলাম পেন আংন' দামছি থেছ' মাহাদি কে লখন আফান আনিং কেদক্ আলাম চিথান দাম ল'। বনতা লখন কে আমেক আন' হৰএত আমাত ফ্লুংজুই। আংজিৰপী থেছ' মাহাদি পুআন কেফনাং পুৰা ৰাৱণ আনিং-থিছি আলাৰ কিছুই জি আফান সাংলংকু আৰি ব্ৰাংল।

ৰাম্ন-লখন-ছিনতা ইংনাম-কেদাম্ন

কেথে ধৰম বৰলংকি।
চুছাং বংছুক পাংফাৰৰি॥
ৰাঈ ছাৰ আংমুম লক্কি।
ধৰমম বই ফাৰান কমৰি॥
ধৰম চেহাং ৰাম-বেনি।
অ'জা নেজাং ৰাম-বেনি॥
বেনি নেজাং আক্লেংছি।
চাৰি নন্ চাকৰ চাক্রি॥
চেলাং নন্তি নাং লংৰি।
নাৰ' নে তেবক্হেত আৰনি॥
দ'ৱেৰ লংলে নে ৰাঈ।
তা নেজাং দ'ল' বাংক্লি-ক্লি॥
কেথে ধৰম প' লংকি।
মিল' ইনুত হিঈ পী॥
ৰেচ' মানজি ৰাম-বেনি।
লামদি ছাৰ'লং আফি॥
মৈক্ছ' জাংজে হিঈপী।
হিঈ আজাং আছেৰলি॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

আমেন ভাৰত প' লংকি ।
আৰি' হিঈ ছ'বাৰপী ॥
ভাৰত ৰেচ' মান নাংজি ।
পুলক কাইকে ছেংজাদি ॥
লেংফিত হিঈ ছ'বাৰপী ।
লেংফিত ধৰম আকেংৰি ॥

চাৰনাম নাংজু আলামদি ।
ছাংমান ধৰম প' লংকি ॥
নেজাং আক্লেং ৰাম-বেনি ।
ৰেচ' কেথে কেমানজি ॥
পুআন ছেং মাৰং আৰনি ।
নেফান বৰ নেপি নাংজি ॥
চিজু ধৰম প' লংকি ।
অ'জা হেমফী ৰেচ'পী ॥
ক'পি আবৰ মা নাংজি ?
নাংজি আলিং নাংপিজি ॥
জুনন্ ক'পিমা ।
নাংপিজি হুহুক্, কুৰি ॥
নাংজু হিঈ ছ'বাৰপী ।
নাংজাং আক্লেং ৰাম-বেনি ॥
ল'নাংজি ইংনাম বিনপি ।
নাংজি ছিংকান ক্রেহিনি ॥
আলাৰ নেজাং নেছেৰলি ।
থাৰ ভাৰত প' লংকি ॥
লাছি ৰেচ' মান নাংজি ।
ছাৰ'লং ধৰম প' লংকি ।
ধৰম জুনাং কাছেংৰি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছনকে জুৰিতি হেমফী।
ধৰম নেছেং দেৱতু-ঈ ॥
ইংনাম ল'জুই ৰাম-বেনি।
ৰাঈ পু ৱ'লেং থেকজি ?
হাংপ' নেজাং ৰাম-বেনি।
চাৰনাম থানপ' নে পিনি ॥

ৰাম নে চাৰনাম দন আৰনি।
নাংজাং ৰেচ' মান লংজি ॥
ৰাঈ নাংল' ৰাম-বেনি।
চাৰনাম ছাৰ' পেন তাপ্লি ॥
লাপু আনাত মা লামদি।
ছামক্রি পিনি আৰনি ॥
নে ল'জি ইংনাম তিবিনপি।
ল'জি ছিংকান ক্রেহিনি ॥
ৰাঈ নাংল' খন বেনি।
বেনি নাংজু আলামদি ॥
দাকি ইংনাম তিবিনপী।
ৰাঈ নে নাংল' তুনজি ॥
চাৰনাম নাংজু ৰাম-বেনি।
জুনক্ৰিতি খন বেনি ॥
ইৰী-ইৰ' লাং লংজি।
ল'লে নে পিনি আৰনি ॥
ৰাঈ দ' ভাৰত লংকি
ৰাঈ নে নাংলে' তুনজি ॥
নাংল' তুনৱেক জি পিনি।
ৰাঈ ৱাং ছিনতা কুংৰী।
কুংৰী নাংজু আলামদি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

অ'জা ছাংমান ৰাম-বেনি।
দাকি ইংনাম তিবিনপি॥
ৰাঈ নে নাংল' তুনজি।
চেল' নাহক পুৰথিমি।
ইলি ল' ৰাপ-ৰাপ নাংজি॥
ৰাম-খন নাংজু আলামদি।
কুংৰী ল' নাংনে পিনি॥
কুংৰী নাংহুক দ' দেত্‌জি।
ৰিন্দি আবিনবু মেপি॥
ৰাঈ চংহংকক্ নন্‌তি।
ছিনতা নাংজু আলামদি॥
ৰাই ইংহংহে ৰিন্দি।
ৰাঈ নাংচেল' তুনজি।
মিল'-ছাংমান আহাৰচি।
ছাংমান দাম আলিং তুনজি॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
লাপেন ছিনতা কুংৰীপী॥
ইংনাম চেল' জেংপনপি।
আফ্ৰাংছি কে ৰাম-বেনি॥
আংবং ছিনতা কুংৰীপী।
আফিছি কে খন বেনি॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
লাপেন ছিনতা কুংৰীপী॥
নাংল' ইংনাম তিবিনপি।
নাংদ' লাংলংকু আবি॥
ইংনাম লাং লংকু আবি।
দ'অ' হিঈ ছ'বাৰপী॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ইংনাম ৰাব্লণ পাপুতি।
ৰাব্লণ আচাকৰ-চাক্রি ॥
অকৃহুং নাংল' জ'পাৰনি।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ॥
ছনছে কৰমান্দু ইছি।
ব্ল'হাম কেছাং কাৰামথি ॥
ইৰ্ূ ছংছাৰ আবিদি।
ছৰজন্ নকবে বাংহিনি ॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
ছ'মি ছৰজন বাংহিন ॥
ইনুত ছিনতা কুংৰীপী।
ইনুত থেছ' মাহাদি ॥
লাকে ৰাব্লণ আংজিৰ পী।
ছামি থেছ' মাহাদি ॥
নাংল' লাং লংকু আৰি।
ৰাউ থেকলং খন বেনি ॥
ছামি পাৰজান নিমছ'পী।
নাংল' ছিনতা আকেংৰি ॥
চাৰনাম জু' কাংনেক-কাংনি।
ব্লাংব্লেৰ ছামক্রি আৰনিনি ॥
ছিনতা নাংজু আলামদি।
ছাৰ' খাতি খন বেনি ॥
ছামি ইনুত নিমছ'পী।
নাংল' ছামক্রি আৰনিনি ॥
ৰাঁছেন কেমে কমকানি।
লালে ৰেন নন্ খন বেনি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

আছেং নাংথি খন বেনি।
জুনেক-জুনকৰি তেপী ।।
নে মহৰ তাংতে পিন ছামি।
চ'ৰান চ'চে লখিমী ।।

পুছি নাং জুনেক মাতি।
পুআন ইংনাম তিবিনপি।।
নাতছি দ'জি ছ'কাৰ্‌বি।
কাৰবি কালি হিঙ্গপী ।।

ছিনতা জু পাদাৰ লামদি।
নাংতুম ৰাম-খন মুতিতি ।।
পেন মিল' নে ছিনতা কুংৰী।
চ'জাকজে মা খন বেনি ।।

থেং-লাং চ'ক্লেমৰাপ আৰি।
লালে ৰেন নন্ খন বেনি ।।
ছামফ্রি ল'ছিনি ছিনি।
ৰাই ছামপুংৰেত তিতি ।।

লখন থাক্থে ছেং কিথি।
লখম নাংক্ল' আমেক্ক্রি ।।
নাংক্ল' পাকৰে থেপি।
পুথত ছামফ্রি আৰনি ।।

নাংল' থেছ' মাহাদি।
নাংল' ছিনতা আকেংৰি ।।
ছিনতা নাংজু আলামনি।
ছাৰ'থা তি আৰলেংপী ।।

চাৰনাম ক্রেইক্রে খন বেনি।
চ'ৰান চ'চে লুখিমী ।।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

নাংলে বেহাই নন্‌তি।
চেল’ লখন আকেংৰি ॥
চাৰনাম জুদাম আলামতি।
অ’জা নকবে খন বেনি ॥
ছামফ্রি নে পিনি আৰনি।
নাংফান মাচৰ চেকামজি ॥
পুছি নেছেং কাজাদি।
চাৰনাম দন্ নন্ খন বেনি ॥
খন বেনি আছেং কিথি।
চেজান লিথাইছ’ ইছি ॥
ন’কান ৰত্‌পেত্‌ পাংছামৰি।
লখন জু আছেং কিথি ॥
ইংনাম হিঙ্গৗ ছ’বাৰপী।
ল’নন্ জা নিৰেপ নিচি ॥
ছিনতা নাংজু কাছেংৰি।
নাহক ল’তি খনবেনি ॥
ৰণ-মাই ব্লাংপ’ বাংপিনি।
লখন নাংজু আলামদি ॥
নাহক ল’ কালি তেপী।
লাকে নাংছি লাম কিবি ॥
তা দ’লাং নে হংজং হিনি।
ৰণ মাই ক’পি ফেৰেজি ॥
ৰণ-মাই আমে চেদানজি।
হিঙ্গৗ থেছ’ মাহাদি ॥
লেংফিত লংকা ৰংছ’পী।
ব্ল’ল্‌দাম পেন কানিংৰি ॥
চেল’ তার্মে আকেংৰি।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

অ'জা তার্মে বৰ লংকি ॥
ৰাব্রণ নাং নংনাম জালি ।
নে চ'জাক ল' পিনি আৰনি ॥
লংকি আলাৰ হুই নাংজি ।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ॥
নাংদ' লাং লংকু আৰি ।
ইনুত ছিনতা কুংৰীপী ॥
চাৰনাম জুদাম আলামদি ।
অ'জা নকবে খন বেনি ॥
ছামফ্রি নে পিনি আৰনি ।
ৰাছেন কেমে কম কালি ॥
চুছাং দ' আবি চাক্‌নি ।
তার্মে নাং ৰেনব্রেক নাংজি ॥
ল'নন্ লাং লংকু আৰি ।
ব্রাননন্ ছিনতা কুংৰীপী ॥
আনছি নেছেং ইংছামজি ।
ৰাব্রণ নাংজু আলামদি ॥
জাদি নাংনে মাহাদি ।
দ'লাং নাং তার্মে লংকি ॥
নেমেন ৰাণ বৰ লংকি ।
নাংছেং কেহাং আলামদি ॥
লংকি নাংপাপ্লেং পিজি ।
নে ল'জি লাং লংকু আৰি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

॥ ৯ ॥

(ৰাৱণকে অকহি চেপাৰজানছি ছিনতা কুংৰী আং'ন' নাংচেক্লাং ল'! ছিনতা কে অকহি থেকলংছি নেনেপ পিথা পুৰা ৰাম পেন লখন আফান পুল'। থাই চেৱানছি কেআপজি পু—আমাত বাং ইংলং ক্রেহিনি চনচৰ। লাছি ৰামকে অকহি ইংথুম ছুন ল'। লাবাংছ' আফি অক্হিছি ৰাম আছন থত নেৰাপ ছুন নন্ পুৰা নাংহাং ল'। ছিনতা মাথা ছুংঅংৰা লখন আফান তইছুন-জুই ল'। লাবাংছ' আফি ব'ৰাকী মানছি ৰাৱণকে ছিনতা আকেংৰি লাং নাংচ'হাং ল'। লাংকিপি-দামজি আহুত নেপচেক আমাত ৰথ আহেম্র থাপছি ছিন্তা আফান লংকা পনদেত ল'।)

'ছিনতা আফান ৰাৱণ কেপন'

ৰাৱণ চেপাৰজান আক্হি।
নাংল' নাংলংকু আৰি ॥
চ'পান ৰাম-খন আবিৰি।
চ'ৱে এত্ ছেৰং-হিপি ॥
হেমফী ছিনতা কুংৰীপী।
আক্হি থেকলং পেন তাপ্লি ॥
কুংৰী নাংকু আলামদি।
লাংথা ৰাম্-খন মুতিতি ॥
লা ছেৰ আঅহি মেপি।
ৰাঈ ক'পু লংথেকজি ॥
ৰাছেন মেঅংতি অক্হি।
অক্হি নে লংৱেক নাংজি ॥
লখন্ন জুছুন আলামদি।
অক্হি কালিৰন তেপী ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

আনলি দংচূ পুৰথিমি ।
তা আৰে লাছন আঅকহি ।।
হিঈ আতুম ভেলেকি ।
হিঈ চেপাৰজান অক্‌হি ।।
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ।
ৰাৱণ আচাকৰ-চাক্রি ।।
জুইজাম লাংলংকু আৰি ।
ৰাৱণ আচাক্রি মাতি ।।
ছিনতা জু আছেং কিথি ।
ৰাম-খন নাংতুম মুতিতি ।।
নেফান জু চ'বাই ৱেৰৰি ।
জক্‌তা থেকফ্রং আঅক্‌হি ।।
পুছি মান থেকজি হিঈ ?
আনছেত্‌ কাৰে আছাৰতি ।।
নাংতুম ৰাম-খন মুতিতি ।
পিনছ' প্লাংপ্লে আকাৰবি ।।
ছেলেং ৱান নন নে ইজি ।
লাছ' আঅক্‌হি মেপী ।।
লিথাই ৱান নন্‌ নে আপজি ।
চাৰনাম ছাৰ' বাম বেনি ।।
ছেংৱে জাদি আলামদি ।
ৰাঈ চ'জাক ল' পিনি ।।
চাৰনাম নাংজু ৰাম বেনি ।
লিথাই ৱানথা খন বেনি
লাছ' আঅক্‌হি মেপি ।
অক্‌হি আপজি নে পিনি ।।
চেজান ছেৰলি থাই মেপি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

জ'ৱেন ৱেন বাতাই হিনি ॥
তা ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ।
ৰাৱণ চেপাৰজান অকহি ॥
বাংচন্‌চৰ ইংলং ক্ৰেহেনি ।
চাৰনাম নাংজু ৰামবেনি ॥
অ'জা মিল' কুংৰীপী ।
ছিকনন্ ছাংতেত পেন ছংতি ॥
ছিকনন্ ক'ৰে পেন বিথি ।
অক্‌হি ল' কাংথুম তুনজি ॥
চাৰনাম জুথু ৰাম বেনি ।
অ'জা ল'জৰ খনবেনি ॥
দ'নন্ নাংতেপী আৰি ।
আৰৱি আৰএতা দামৰি ॥
ৰাঙ্গ নাংল' ছেৰাক্‌জি ।
ৰাঙ্গ চেল' ৰামবেনি ॥
চেল' অকৃহি আফি ফি ।
ফ'তুন ইংনাম তিবিনপি ॥
লিথাই নাংআপ ৰামবেনি ।
তা লিথাই নাংৰ' ক্ৰেপ পাৰৱি ॥
চাৰনাম নাংইংৰেং অকৃহি ।
'ৰামজাপ', 'ৰামজাপ' খনবেনি ॥
ৰাঙ্গ নে কাৰলি ল'তি ।
ৱাংছেৰাক নন খন বেনি ॥
ছিনতা ছাৰ' লং আফি ।
ছিনতা নাংজু কাছেংৰি ॥
ক'প্পি আমেন মা পিনি ।
ল' চেৰাক নন্ খন বেনি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

নাংইক্ কাৰলি ল’ আৰি।
ৰাঙ্গ চেৰাপ হুন নাংজি ॥
চাৰনাম খাকহুন খনবেনি।
নেইক কালিতি তেপী ॥
নেতুম ৰামখন মুতিতি।
ৰানাম পেন নেঅক ইছি ॥
ল’প্রি কাৰলি ল’ আৰনি।
লংচং লংএতা পুৰজি ॥
পাকপি আনতা ক্রেপ এতজি।
হাকৰ-তালৌ তা থেপজি ॥
ৱিৰজি হাকি পুৰথিমি।
ছিনতা আছেংৰে নাং থি ॥
ছিনতা নাংজু আলামদি।
জু চ’বাইৰি খনবেনি ॥
নাংছেংৰে পিমা জাদি।
লাকে কুংৰীতা চিনি ॥
নাংইক কাৰলিলত্ আফি।
নেফান ৰেন পাতেং লংজি ॥
পুছি নাংছেং কাজাদি।
তা ছাৰ’ থা তি খনবেনি ॥
নাংইক কাৰলি লত আৰনি।
ল’জ্জি নে ৰী’ৰ’ আৰিন্দি ॥
নেৰেন লংলে খনবেনি।
লখন জুদেত আলামদি ॥
জুনেক-জুনক ৰি তেপী।
ননপু পিনি আৰানি ॥
মহৰ নে তাংতে ছামি।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাবণ আলংৰি ছিনতা কুংৱী

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

চ'ৰান চ'চে লুখিমী ॥
লাপুছন্ ছন্ আলামদি।
ক'পু নাংজু থেক মাতি ?
পুআন ছেত্ বাক আলামদি।
নে ল'প্রি ল' চিংথুম ছুনজি ॥
তা ছাৰ' থাতি নেলামদি।
পুআন ইংনাম তিবিনপী ॥
ইজেং কাৱে ইজাতি।
জ'ক্লে ৱাচ্তা ইংকিৰি ॥
লাংলে নাংহাংতা পিৰি।
ৰাঈ নে ৱাং ছেৰাকজি ॥
লিথাই চেজান খনবেনি
তাংমে আংন' নাংছিৰি ॥
ছিৰি পান পান পাংদেংনি।
লখন নাংজু আলামদি ॥
অ'জা কুংৰী নেতেপী।
তাংমে-আংন' নাং পাৰ্ৰি ॥
তাংমে-আংন' পাৰ আৰৱি।
বাহু আনকবে ছুৰি।
তা পৰমা ৰেচ' চেহক্জি ॥
ৰাঈ চেল' খনবেনি।
চেল' ল'প্রি আকেংৰি ॥
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি।
ৰাৱণ নাংপ্লাং ব'ৰাকী ॥
লালে নাংজু কাছেংৰি।
নাংবাং দ'মা পেই হেমফী ॥
কাংচিৰ কাংইত তা থিজি।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

পুআন ইংনাম তিবিনপি ॥
নেজেং আৱে নেজাতি ।
আৱে ম'নিত ছ'কাৰ্‌বি ॥
লাং-লুং নেপিথা হেমফী ।
ছিনতা কুংৰী হেমফী পী ॥
লখন জু'কাং ছেং পুৰি ।
ছিনতা নাংজু আলামদি ॥
জু'পাতাৰ্‌বি ব'ৰাকী ।
লাং-মে আৱে নেৰিন্দি ॥
পুআন লিহুং লাংৰই পী ।
থেকলংলে মা ব'ৰাকী ॥
ৰাৱণ নাংজু আলামদি ।
অ'পেই কুংৰী হেমফী পী ॥
নেছন্ ছন্ আব'ৰাকী ।
হেমফী ছিনতা আকেংৰী ॥
লাং-লুং জুন লংলে কিথি ।
পুৰা নংনাম জুন'জি ॥
লাং ৱানপি ল'টা ইছি ।
ছিনতা নাংজু আলামদি ॥
নাংচ'দেং নন্ ব'ৰাকী ।
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ॥
ৰাৱণ কেৰে কমকালি ।
ৰাৱণ নাংজু আলামদি ॥
অ'পেই কুংৰী হেমফী পী ।
বাং ৰাম-খন আতুম মুতিতি ॥
ৰানাম পেন আঅক ইহি ।
নেল' হাইহে আৰিন্দি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

নাংলে ৱাংননতি হেমফী।
নাংছিং নংনাম জুমেজি॥
ছিনতা আছেং চেজাদি।
ছি ছিনতা নাংচেল' ৰাঙ্গৈ॥
হংজাং ৱান ল'টা ইছি।
পাৰক্রাক আং আং ক্রেহিনি॥
নাংল' ব'ৰাকী কেংৰি।
ৰিজাক চ'দেং ব'ৰাকী॥
হাজং অ'ত ছিনতা কুংৰী।
হাজং অ'ত ৰিজাক আবৱি॥
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি।
ৰাৱণ পাৰজান ব'ৰাকী॥
থাপ পন ৰথ আহেম থেপী।
কেপন লংকা ৰংছ'পী॥
ৰাৱণ জুকাং আলাম দি।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি॥
ল' কাংথুম নাংচেহুনজি।
জাতি দ'আন পুৰথিমি॥
ল'তি থান হুনদেত আৰনি।
আবুং-আৰাম ৱিৰ দেত জি॥
নাংতুম ফেলাং পেন তিপ্লি।
নাংতুম চিক্ল' পেন আৰনি।
ল'তি থান আজাত থানৰি॥

॥ ১০ ॥

(ৰাম পেন লখন হেম চেৱাং ল'। বনতা, ছিনতা কুংৰী আফান থেকলংজে ছি— মাথা ছুং ল'। ছিনতা আফান ইনুত ৱেত কাতেৰাং

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

পুৰা লখন আফান মেনাং তাম ল' লাপেন ছিনতা আফান থেকলং লেছেত তে নাংপ্রাণ পুৰা পুল'।

ৰাম আলাম আৰজুলংছি লখন-পেনাংফেৰে ল'। লাছি থীথে আক' আন চাৰৱাং চিনাং পুৰা আন চ'তুন ল'। লাবাংছ' আহুত লখন আবাং ৰাম আফান পেক্লাং ল'—"থেংতা হুংথম আনছি মেকাৰজি, লংথুতা হুংথম—আনছি ফুলে দাংমে জি। ছন থাক্ থাক্ছি ইতুম তা ৰাম-লখন লাপেন ছিনতা কুংৰী নাংজি।" লখন আলাম আহক থেক্লংছি আনচ'দেত—আফি ছিনতা কুংৰী আফান হুংতুন ল'।)

"ৰাম-লখন কাচে বহুং"

লখন চেতংতুন ৰাঈ।
ৰাম বাং অকহি কিথী॥
আছেং নাংথি ৰামবেনি।
চাৰনাম নাংজু' আলামদি॥
ছাৰ' থাতি খনবেনি।
নেলাম ক্রেইক্রে নাংবিদি॥
ছিনতা ছামপুংৱেত ৰাঈ।
পু ৰাঈ তেকাংবুপ মাতি॥
পুআন ইংনাম তিবিনপি।
দ'অ' হিঈ ছ'বাৰপী॥
ছ'বাৰপী চ'পন দেতজি।
পুছি ছেং ৰেংমে মাতি॥
ল'নাং ইকুন—ইৰিন্দি।
ছিনতা আৱেদেত আৰনি॥
ৰাঈ নাংপ্রাণ দাম নাংজি।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

নাংল' আরুন—আৰিন্দি।
জুতাৰাম ছিনতা কুংৰী ॥
ছিনতা থাকৃথে ইংছামৰি।
আছেং নাংথি ৰামবেনি ॥
লখন নাংলক আবিদি।
আখেন ফ'নাংল' ইলি ॥
নাংপ্ৰাণ দামজি খনবেনি।
লখন নাংজু কাছেংৰি ॥
কেচকচে কে নে ল'তি।
পিনি দামপ' নেৰাঙ্গ ॥
তা চাৰনাম দ'লাং ৰামবেনি।
ইতুম ৰাম-খন মুতিতি ॥
ছামক্ৰি পিনি আৰানি।
চ'ৰান কিন চাৰব্ৰাং নাংতি ॥
চ'ৰান চ'তুন ছিনাংতি।
চ'ৰান কাংচিৰ তা থীজি ॥
ল'জৰ আক্লেং ৰামবেনি।
পৰ্মা মে নাংথৰনন্‌তি ॥
পৰ্মা থৰ থেংচুম ইছি।
পৰ্মা নাংবুত হুমিলি ॥
তা পৰ্মা আৱে আমেহী ॥
লখন নাংজু আলামদি।
অ'জা ল'জৰ ৰামবেনি ॥
থেকৃথা নন্‌ থেংচুম ইছি।
পৰ্মা নাংবুত থু আনছি ॥
পৰ্মা নাংক্লাং আমেহী।
পৰ্মা কাৰকে ইংৰেংছি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

পুথত জুথু খনবেনি।
থেকথা নন্ থেংচুম ইছি ॥
থেংচুম কেথম পেন আনছি।
পর্মা কাৰ আদে তত্ৰি ॥
লখন জুথু আলামদি।
আনফুলে কেদাং নাংজি ॥
লংথু ইছি ছাক্ ননতি।
ফুলে নাত্ছি দাং মেজি ॥
পুথত ছাক লংথু ইছি।
আছাপ নাংদাং মেলিলি ॥
লংথু ছাক কেথম আনছি।
ফুলে নাংদাং কাচিংনি ॥
লখন নাংজু আলামদি।
ৰাঈ লাংথা ৰামবেনি ॥
নে না ল'জৰ খনবেনি।
ৰাঈ কাৰলিলত্ আৰনি ॥
পিৰথে পুনাং ছম থেকজি ?
ৱ'লেং ৰাপ-ৰাপ ল'নাংতি ॥
ছিনতা কুংৰী নে তেপী।
ছিনতা কুংৰী ৰিনাংজি।
ইলি বাংকেথম আনছি ॥
ইলি মিনদাৰ ৰেংথেক্জি।
অ'জা ল'জৰ ৰামবেনি ॥
চ'ৰান কিন্ নাং ৱাংননতি।
আজ'-আৰনি দিংদেত্জি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

॥ ১১ ॥

(ছিনতা আফান ৰাব্রণ কেপন আহুত ব্র'মু ৰামবেপি থেকতুন লংছি ৰণ চিপিতুন ল'। ব্র'মু ৰামবেপি কে ৰাম-লখন আঅংল'। লাছি ৰাব্রণ আৰিদেং পেন ছিনতা আফান পাজক তুনজি বৰ-ঈল'। ইহুত-হুতনি আফি ৰাব্রণ আনক ফেলাং কেৰ' আজক ৰামবেপি আব্লেংকং লক্ পেত ৰা পিৰথে নাংক্ল' ল'। হাপুকে ৰাম-লখন আতুম ছিনতা কুংৰী আফান নাংকিৰিতুন ব্রাংছি আঅং পেন পিৰথে আলাম চিনি ল' লাপেন লংকা কেদাম থেক্‌জি আবিদি তা থান তুন ল'।

বালি পেন হিক্রেং আৰণ জুতদেত্ আফি উলিমন আফান ছি লংকা তই ল'—লাপেন নাংচিরুই থুছি বিৰতা নাংথান পামে—ল'। লাছি ৰাম-লখন আতুম হাকৰ দলং—দনছি লংকা ৰংছ' পি লে ল'।

ৰাম পেন লখন লংকা নাং—কেলে আৰজু লংছি ৰাব্রণতা আছপ' আকিবি আফান নাংতই ল'। বন্‌তা, ৰাম আৰিদেং থী নাংকক্ ল'। আফি মাথা ছুংছি আছ'প' মেক্‌নাদ আফান নাংতই ল'। মেক্‌নাদ তা লখন—আৰিদেং থী নাকক্ ল'।

মেক্‌নাদ কিথী আৰজু লংছি—ৰাব্রণ আনিং অইপিক ল' লাপেন আলাৰ—কিহুইজি আফান ব্রাংল'। ৰণ থামা আদাং থেপি লখন আফান ৰিল'। লাপেন লখন আফান পিথি তেকাংছি ৰণ পেজুত ল'।

লখন থিলত আফি ৰামতা—মাথা ছুংল'। ক'পু আবিদি ছি লখন আফান পাৰেংথু থেক্‌জি মা মাথা ল'। বিবিহণ আবিদি পেন মালংছ'লিং পেন কেৰেং আথেংকুৰ ব্রানছি লখন আফান পিল'। আনছি লখন তা ৰে থু ল'।)

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

"ব্ৰ'ম্নু ৰাম্নবেপি কিথী"

ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ।
চেজান ৰত আহেম থেপি ॥
কেথাপ পন ছিনতা কুংৰী
চেল' লংকাত ৰংছ'পি ॥
কেপন ইংহুন ফাৰনিনি ।
ছিনতা ব্ৰ'লু কাছেংৰি ॥
ছাৰ' ব্ৰ'মু ৰামবেপি ।
তিংকং নাংবাৰ ৰামবেপি ॥
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ।
চংহই পিনি আৰানি ॥
পুআন কাহ'ল' হুৰি ।
ছিনতা নেজাং নেছেৰলি ॥
ৰাঈ নে নাংৰাপ হুনজি ।
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ॥
ৰাৱণ প্ৰাণ মুই দাম নাংজি ।
কাং তাং ব্ৰ'মু ৰামবেপি ॥
কাংজাৰ ইংহুন ফাৰ্‌নিনি ।
ৰাৱণ পেন ৰণ-মাই চিপি ॥
আপৰ ইহুত হুত্‌নিনি ।
হাইদেত ব্ৰ'মু ৰামবেপি ॥
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ।
পাপুতি কে কম কালি ॥
চেজান নক্ ফেলাং ইছি ।
ব্লেংকং ছাৱাত ৰাম বেপি ॥
ৰাই নাংক্ল' পুৰথিমি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

কাংতাং ৰ'মু ৰামবেপি।
চাৰনাম নাংজু আলামদি॥
অ'জাং ছিনতা কুংৰীপী।
জাদি আছাপ ছেং অইৰি॥
ম' ৰাম-খন নাংল' ৰাঙ্গ।
চাৰনাম নাংলাম থানতুনজি॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
বাং ৰানাম পেন আঅক ইছি।
ৰাঙ্গ বাং নাংল' তুনজি॥

*   *   *   *

ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
চেল' লাপু লি হি হি॥
নাংৰি ছিনতা কুংৰীপী।
নাংফ' ৰ'মু ৰামবেপি॥
নাংজু ছেৰজাং প'মাৰলি।
নেজাং ছিনতা কুংৰীপী॥
কে পনদেত ৰাৱণ পাপুতি।
নেজাং ছিনতা কুংৰীপী॥
ৰ'লুপন-বম কাছেংৰি।
ল'নন্ লংকা ৰংছ'পি॥
ৰণ-মাই নাংতুমছি হাইজি।
নেফান ক্রিন নেফ্লং থাতি॥
থানজি নে বিদি ছুৰি।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি॥
নাংফ্লং ৰ'মু ৰামবেপি।
আবিত দেংতুন খনবেনি॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
ল'জি লংকা ৰংছ'পী॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

চিছিক-ছাংতেত্ পেন ছাংতি ।
চিছিক ক'ৰে পেন বিথি ॥
ল'তি ল' ইহু হুনি ।
চিতং উলিমন লংকি ॥
আজাং উলি আছেৰলি ।
কাংতাং-কাংছাক্ কমকালি ॥
কাংতাং উলিমন লংকি ।
ছৰন নাংএন ৰামবেনি ॥
চাৰনাম নাংজু কাছেংৰি ।
ছাৰ'থাতি ৰামবেনি ।
নেতুম কেদ' আলংৰি ॥
কেথে ছিঈম-বাংহিনি ।
বালি-হিক্রেং মুতিতি ॥
ৰণ-মাই চেদান জ'পাৰনি ।
নাংতুম ৰাম-খন মুতিতি ॥
ৰণথামা ইংছাই নাংজি ।
ৰাম-খন নাংজু আলামদি ॥
ৰণমাই আথে ক'পি পি ?
কাংতাং উলিমন লংকি ॥
চাৰনাম নাংজু' কাছেংৰি ।
ৰণ-মাই আথে থাং কালি ॥
হাক' আহুত আৰানি ।
দাক দ' ইনুত ছ'বাৰপী ॥
বালি-হিক্রেং মুতিতি ।
কেফুং হিঈ ছ'বাৰপী ॥
ইংনাম হিঈ ছ'বাৰপী ।
লুতচক্ চিন লংকুথেপি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

হিক্রেং নাংতন দনব্রাৰী ।
বালি লুত লংকু থেপি ॥
বালি ক্লাংক্লে দেত্ ৰাঙ্গ ।
ক্লাংক্লে ছিংকান ক্রেহিনি ॥
হিক্রেং জাদি আলামদি ।
নেইক কাৰলি ল' আব্রি ॥
নে ল'প' নেৰিন্দি ।
চাক্রি বাং মাংহু ফ্রংজি ॥
হিক্রেং নাংচেল' ৰিন্দি ।
বালি আমিল' হেমফী ॥
হিক্রেং বেন পাতেং এনছি ।
চাৰি ল' চাকৰ-চাক্রি ॥
আফি ছিংকান ক্রেহিনি ।
বালি নাংল' থু ৰাঙ্গ ॥
হিক্রেং পেন আৰণ চিপি ।
ছুংঅং চাকৰ পেন চাক্রি ॥
নাংতুম ৰাম-খন মুতিতি ।
ৰণথামা ইংছাই নন্‌তি ॥
ৰামখন নাংজু আলামদি ।
পু আনছেত আলাম মাতি ॥
হিক্রেং ব্রানথা নেকেংৰি ।
হিক্রেং নাংচেল' আনছি ॥
চিংব্রাই-চিংছাই লামছুৰি ।
হিক্রেং নাংজু' আলামদি ॥
নাংতুম ৰাম-খন মুতিতি ।
বালি পাথিব্রেক নাংজি ॥
তে ছিনতা ৰি বাংহুং হুনজি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

দ’আন নে চাকৰ-চাক্ৰি ॥
ৰাঙ্গৗ ল’ নাংতই তুনজি ।
ৰাম-খন নাংজু আলামদি ॥
পেনাপ ছামফ্ৰি আৰানি ।
নাংতুম হিক্ৰেং পেন বালি ॥
ৰণথামা চিংথুৰ নন্‌তি ॥
পুথত ছামফ্ৰি আৰানি ।
বালি-হিক্ৰেং মুতিতি ॥
ৰণ-মাই চিপি বাংহিনি ।
লিথাই চেজান ৰামবেনি ॥
লিথাই ব’ আবাং বালি ।
বালি ক্ৰেপহাম আৰাঙ্গী ॥
ৰাম-খন নাংল’ আকেংৰি ।
বালি ব্ল’লু কাছেংৰি ॥
অ’জা ৰাম পেন খনবেনি ।
নেফান পি নেৰি মাতি ॥
নেলে তুক আবেত কালি ।
ছিনতা ল’ নাংৰি তুনজি ॥
পুচত আনাত আলামদি ।
নেফান পেদাম নেৰাঙ্গী ॥
নেলে ব্ল’লেং আৰানি ।
ৰাৱণ কে থাংতা কালি ॥
হাক’ চু ছেংকান ইছি ।
নে নিম ল’ টালো ক্ৰেহিনি ॥
ব্লাৰল’ ইংলং ক্ৰেহিনি ।
ব্লাৰল’ আৰলক্ ক্ৰেহিনি ॥
ৰাম-খন নাংজু আলামদি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

পুআন ছেত্ বাক আলামদি ॥
বালি ৰ’লেং থুনন্তি ।
বালি নাংজু আলামদি ।
নে ৰ’লেংলে ল’তি ৰাঈ ।
ৰ’লেং নিংকে চংহই জি ॥
নেতুম কতে মুতিতি ।
ছামফ্রি ৰণ-মাই ছি পাৰনি ॥
নে ৰাম-খন আৰিদেং থিছি ।
বৈকুন ছি নে চেল’জি ।
নে ল’প দেই খনবেনি ॥

* * * *

হিক্রেং ছিঈমপ’ লংকি ।
হাংপেত্ চাকৰ পেন চাক্রি ॥
চেহাং উলিমন লংকি ।
চাৰনাম জু হুকুম নাংপি ॥
দ’আন চাকৰ পেন চাক্রি ।
লাপেন উলিমন লংকি ॥
ল’নন্ নিহাং পেন নিচি ।
দংছু হাকিৰ পুৰথিমি ॥
ছিনতা ল’ কিৰি নাংজি ।
কাংতাং উলিমন লংকি ॥
দ’আন চাকৰ পেন চাক্রি ।
চেল’ মালং লাং হামপি ॥
নাংল’ হাকিৰ আবিৰি ।
নাংজু চাকৰ পেন চংক্রি ॥
কাংচিৰ-কাংইত তা থীজি ।
ছিনতা ক’নাত্ ছি লংজি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

নাংজু উলিমন লংকি।
নাংতুম ছম নন্ দাক ৰাঙ্গৈ ॥
নে ল’জি লংকা ৰংছ’পি।
ছিনতা নে কিৰি তুনজি ॥
দামজি ৰাব্ৰণ আলংৰি
নে উলি আজাং-আছেৰলি ॥
কাপ উন লাং টালৌ থেপি।
উলি আৰ’ চিজাদি ॥
চনচৰ টালৌ ক্ৰেহিনি ॥
ত’ব্ৰাৰ টালৌ ইবেংপি।
উলি নাংফ’ ছ’বাৰপী ॥
উলি পেন আৰণ চিপি।
উলি কাংতাং কমকালি ॥
ৰাছং দংলক্ ছ’বাৰপী।
চনচৰ লংকা ৰংছ’পি ॥
কাংতাং উলিমন লংকি।
নাংলে’ লংকা ৰংছ’পী ॥
ছিনতা আফান ছি জাদি।
ইংনাম ৰাব্ৰণ পাপুতি ॥
ছিনতা ক’নাতছি নাংবি।
ৰিএত্ ল’বান ইছি ছি ॥
কাংঅং উলিমন লংকি।
ফ’দাম ছিনতা কুংৰীপী ॥
ছিনতা ব্ৰ’লুলক্ পাৰনি।
কেব্ৰাং উলিমন লংকি ॥
ব্ৰাংপেন আইচৰণ নাংপি।
চেথান মেথাং আলামদি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৱ’লুৰিতি নাং হেমফী।
নে ৱাংল’ উলিমন লংকি॥
চ’ৰান নেপি থা হেমফী।
চ’ৰান কাংচিৰ কিথীজি॥
ছিনতা নাংজু আলামদি।
অ’জা উলিমন লংকি॥
ল’নন্ হাকিৰ আবিৰি।
ল’ৰপ—ল’চিন আছেৰলি॥
ৰাঙ্গৈ মেন ফুদাং-প্ৰুংৰি।
লালে কিন্ নন্তি লংকি॥
কাংতাং উলিমন লংকি।
চেল’ হাকিৰ আৰিৰি॥
লাংফ্ৰং লংকা আচাক্ৰি।
চাৰনাম চিজু কাচিংকি॥
ইতুম লংকা আলংৰি।
নাংল’ উলিমন লংকি॥
কাংতাং-কাংছাক কম-কালি।
আহেন্ল’ পিনি আৰনি॥
ৰাৱণ আৰাত আচাক্ৰি।
লাংছক ৱাং হাইহে ৰিৰি॥
থানদাম ছিঙ্গৈম আকেংৰি।
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি॥
চেহাং আজাং আছেৰলি।
চেহাং মেক্নাত বৰলংলি॥
ৰাৱণ নাংজু আলামদি।
অ’জাং মেক্নাদ বৰলংকি॥
ল’থা হাকৰ আৰিৰি।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ইংনাম ৰান-খন ছ'কাৰ_বি ॥
নাংতই ইনুত আচাক্রি ।
কাংতাং-কাংছাক কমকালি ॥
ছেপ ল' ইতুম আচাক্রি ।
ৰাঈ ব্লাংনন নেকেংৰি ॥
নাংল' মেক্‌নাত বৰলংকি ।
ৰানদেত ৰাব্লণ আকেংৰি ॥
কাংতাং উলিমন লংকি ।
চাৰনাম নাংজু আলামদি ॥
উলি ৰেচ' আছেৰলি ।
নেমেন উলিমন লংকি ॥
নেফান ৰাঈ পিথীজি ।
তে ৰুংনন তুলা নাংলংৰি ॥
তুলা নাংজি মনছুৰি ।
লা নেবাং নে আৰমে দিংথি ॥
দাকলে তুলা কক্‌নন্‌তি ।
পৰ্মা বাং কেইনন্ লি হিহি ॥
পৰমা বাং নেবিছাৰজি ।
ৰাব্লণ আছেং চিজ্ঞাদি ॥
হকতা হুকল' আলামদি ।
অ'জা ফেৰাংকে চুতি ॥
নাংলে তুলা মনছুৰি ।
পৰমা ৰেচ' নাংকেইছি ॥
ৰাঈ নাংল' মন উলি ।
কাংতাং উলিমন লংকি ॥
উলি জুতল' আবিদি ।
নাংল' ছিনতা আকেংৰি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

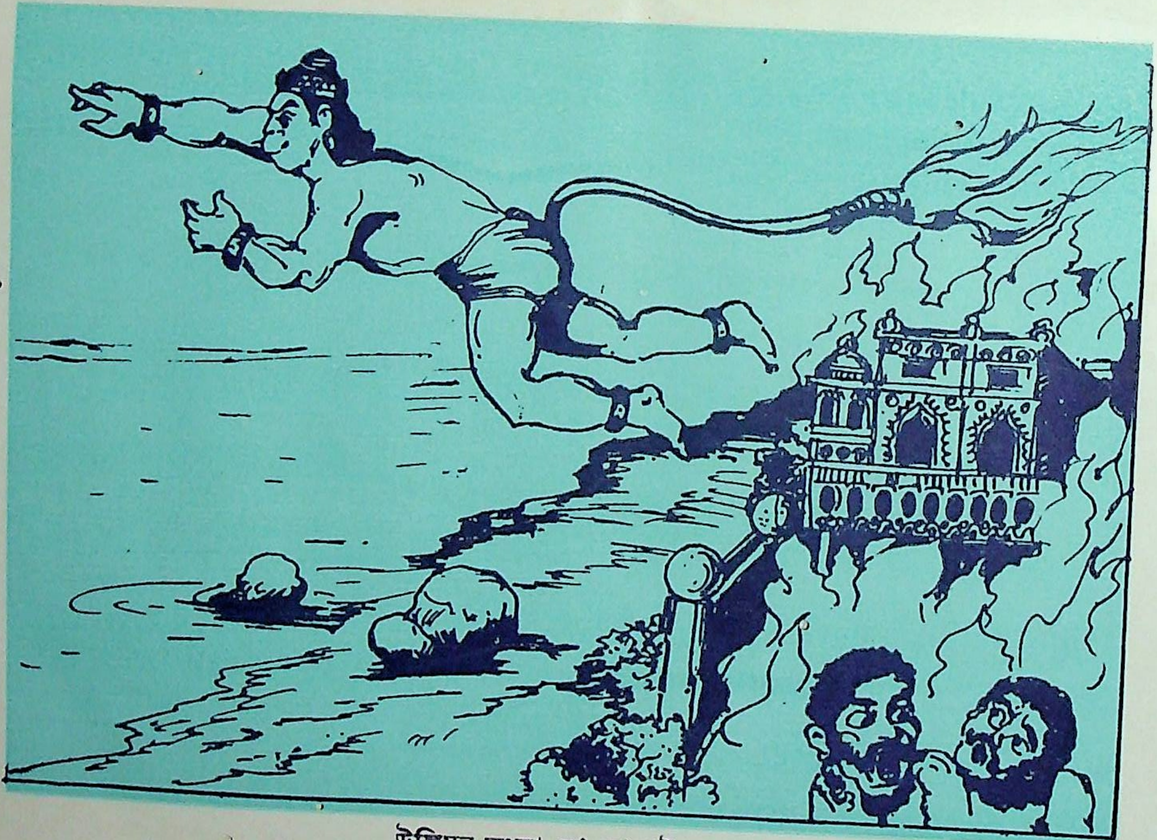

উলিমন লংকা মে' কেৰাই

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

আনলে নাংজু কাছেংৰি।
হেমফী কাৰলি ল' পিনি॥
থান নন্ ক'পি আবিদি।
পৰমা ৰেচ' পেমেপজি?
থেপএত ল' হাকৰ-হাকি।
থেপএত ল' তালো লাংবি॥
ছিনতা নাংজু আলামদি।
নাংকে উলি আছেৰলি॥
কিন্দেত নন্ পৰমা থেপি।
পৰমা পি নাংব্লি থেকজি?
উলি আছেং চিজাদি।
হক্তা হক্ ল' আলামদি॥
পৰমা ইংলেক্ থিপ লংকি।
মহৰ ছেকহাক্ ব্ৰলংকি॥
মহৰ ইকব্লাং নন আৰনি।
কাংতাং উলিমন লংকি॥
উলি নাংজু আলামদি।
নে ল'লাং ৰাম-খন আকেংৰি॥
বিৰতা পালেৰেক নাংজি।
হেমফী দ' নাংছেং বিৰি॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
ব্লাংপ' পেনাপ পেন পিনি॥

—০—

ৰাৱণ লংকা আলংৰি।
পৰমা চ' আদে ততৰি॥
থুৰপেত চাকৰ পেন চাক্রি।
হাকৰ আলাং নাং আৰছি॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

আনছি পৰমা মেপ লিলি ।
ইংনাম ৰান্নণ পাপুতি ॥
ৰান্নণ আছেং চিপিথি ।
পু আনছেত্ বাক মা পিনি ॥
ছিনতা নে নাংৰেন ব্ৰেকজি ।
ৰান্নণ ছিঈম বৰ লংকি ॥
দ'লাং ল'জৰ আকিবি ।
আমেন বিবিহন লংকি ॥
ধৰম লক্ছি কাপাৰনি ।
বাং চাৰনাম চিজু আলামদি ॥
অ'জা ছিঈম বৰ লংকি ।
জুনেক-জুনকৰি লামদি ॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ।
বাং ধৰম পেনছি কাপাৰলি ॥
ৰানাম পেন আঅক ইছি ।
ৰনমাই ইলি উনএতি ॥
ব্লই নন ছিনতা কুংৰীপী ।
কালিতে ছুংপ' ইলি ॥
লংৰি লংপাত ব্লিৰ দেওজি ।
ৰান্নণ আছেং চিপিথি ।
অ'জা বিবিহন দাইনি ॥
নাং আবেছুন ৰাম-খন বেনি ।
ৰাম-খন ম'নিত ছ'কাৰবি ॥
ক'পি নেচংহই থেকজি ।
ৰণমাই থ্ৰ ইহুত হুত্নি ॥
হাইদেত ৰাম-খন মুতিতি ।
বিৰতা লং ৰান্নণ লংকি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

লংকি আছেং থি মুছি ।
ছেংথি নাংজু আলামদি ॥
নাংতুম ৰাম-খন মুতিতি ।
ছামফ্রি পিনি আৰানি ॥
আদিন নাংলেল' আৰনি ।
পিনি কাৰলি ব্লেক নাংজি ॥
ৰাৱণ ছিঙ্গম বৰলংকি ।
চেহাং আজাঃ আক্লেংছি ॥
দ'লাং মেকনাত বৰলংকি ।
কাংতাং-কাংছাক্ কমকালি ॥
ৰানাম ফাৰ' ফেৰেৰি ॥
ৰণ-মাই নাংল'জি পুছি ।
ধৰম বিবিহন লংকি ।
ছাৰ' লংপেন কাছেংৰি ॥
নাংল' ৰাম-খন আকেংৰি ।
জু নাংথান বিদি ছুৰি ॥
ছেৰজাং মেক্নাত বৰলংকি ।
ছাৰতি দ'তি খনবেনি ॥
ৰণমাই বাংছি হাইদেতজি ।
তা ৰণমাই নাংজি আৰনি ॥
মেক্নাত আকাৰজং ইছি ।
বিজি পৰমা আকেংৰি ॥
পৰমা থক্জিৰ পালেজি ।
পৰমা থক পাল আৰনি ॥
পাথী নাং মেক্নাত লংকি ।
ল'নাং নিংৰে নন্ পিনি ॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

চাৰনাম নাংজু ৰামবেনি ॥
ৰণমাই ছন আৰন কালি ।
নাংজু বিবিহন লংকি ॥
আৰন কালাং কালিলি ।
তা, মেক্‌নাত কাৰলিৱেক নাংজি ॥
মেক্‌নাত ৱ’লেং দং আৰনি ।
ৰণমাই হাই উনএ ইলি ॥
ইলি ল’নাং খনবেনি ।
নিংৱে আজ’ নন্ পিনি ॥
মেক্‌নাত আপ্ৰাণ এন্ নাংজি ।
পেনাপ আদাপ ৱা ছাগফ্ৰি ॥
মেক্‌নাত ৰণমাই নাংল’জি ।
আচাম কেদাম ল’ ইলি ॥
আছেং জাদি ৰামবেনি ।
হকতা হক্‌ল’ আলামদি ॥
ৰণমাই নেছি হাই নাংজি ।
তইতুন ল’জৰ খনবেনি ॥
ল’নন্ ল’জৰ খনবেনি ।
তুন্‌নন্ বিবিহন লংকি ॥
ৰাঙ্গ ল’ছেৰাক নাংজি ।
ৰাঙ্গ নাং লখন বেনি ॥
চেজান ছেৰলিথাই ইছি ।
কাংতাং মেক্‌নাত বৰলংকি ॥
পৰমা ৰেচ’ ছে চাৰক্লি ।
চাৰক্লি কাৰদ্‌ম তংকিকি ॥
লিথাই চেজান খনবেনি ।
লিথাই ল’ পাৰএ পাৰৱি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

মেক্‌নাত নাংজু আলামদি।
ছাৰ, থাতি খনবেনি ॥
কাংতাং আন্ নাং নং নাম জালি।
নাং থেকথে ৰণ-মাই আবিদি ॥
ৰণ-মাই আৰন ছন্ কালি।
ৰণ-মাই নাং নেজু মাছি ॥
নে হংজাং কেদ' হিনিনি।
তা হংজাং আৱে থাং আপি ॥
ৰণ-মাই আৰন লাছন কালি।
ৰাঙ্গৈ ল'নন্ খনবেনি ॥
নেৰ' ৰাৱণ বৰ লংকি।
চাৰনাম ছাৰ' লং আৰনি ॥
প্ৰাণ মুই দামজি খনবেনি।
ছামফ্রি পেনাপ আৰানি ॥
ৰাঙ্গৈ নাং চেথেক লংজি।

—০—

ৰাৱণ ছিঙ্গৈম বৰলংকি।
চাৰনাম ছাৰ'লং আনছি ॥
ৰাৱণ আছেং দেৰতু-ঙ্গৈ।
আজাং মেক্‌নাত বৰলংকি ॥
পিনি আৱেল' ৰাঙ্গৈ।
ছামফ্রি পিনি আৰানি ॥
ৰণ-মাই মেথাং নেল'জি।
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ॥
চেজান ছেৰলিথাই থেপি।
চেজান ৰত আহেম কিমি ॥
ৰণ-মাই নাংচেল' ৰাঙ্গৈ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰানাম ফেৰে অক্ চুমৰি ॥
তাকৰি ফেলাং তিপ্লি ।
ফেৰে পেত চিক্ল' আৰনি ॥
ৰাৱণ নাংজু ছেং কিথি ।
নকবে ক'মাত ছ'কাৰবি ॥
নেজাং মেক্‌নাত কাপিথী ?
পিমি ৱাংনন্ নেকেংৰি ॥
ছাৰতি চেপাংবাৰ নাংজি ।
ছামফ্রি পিনি আৰানি ॥
জকৃতা প্ৰাণ মুই দাম নাংজি ।
তিংকং নাংবাৰ খনবেনি ॥
চাৰনাম নাংজু ছেংকিথি ।
নাংজাং মেক্‌নাত বৰলংকি ॥
মেক্‌নাত নেৰিদেং ছি থী ।
ৱাংনন্ পিনি আৰানি ॥
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ।
নাংতা প্ৰাণ মুই দাম নাংজি ॥
ৰাৱণ আনিং থি থুছি ।
ৰাৱণ নাংজু আলামদি ।
নাংবাং নিংকে চিৰুংমি ।
লাম চং দাকহিৰ নাং পিনি ॥
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ।
চেজান ছেৰলিথাই থেপি ॥
ৰাঙ্গ নাংল' ৰাম বেনি ।
ৰাৱণ পেন ৰণমাই চিপি ॥
তা ৰণমাই হাইদেত পাপুতি ।
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

লখন কিথি

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাঙ্গ লখন ছি নাংজি।
ৰাঙ্গ লাংচাৰ লিহিহি॥
ৰণমাই চেদান খনবেনি।
তা হাইদেত ৰাৱণ পাপুতি॥
লখন থীতাং ল' ৰাঙ্গ।
আচাম কেদাম খনবেনি॥
ৰাম-খন নাংজু কাছেংৰি।
অ'জা উলিমন লংকি॥
ল'জৰ নেমু খনবেনি।
বেনি কাৰলি তাং ল'তি॥
ইলি ক'পি আবিদি।
লখন পাৱ'লেং থেকজি?
ধৰম বিবিহন লংকি।
ধৰম নাংজু আলামদি॥
জাদি ৰিতি ৰামবেনি।
নেলং ছিদ' আবিদি॥
থেংকুৰ মালংছ'লিং ছি।
থেংকুৰ কেৰেং লংদামজি॥
ল'নন্ উলিমন লংকি।
থেংকুৰ কেৰেং ৱান নাংজি॥
তা ছাৰ'থাতি বৰলংকি।
থেংকুৰ নাং লংদাম ৰেকজি॥
তা ছামফ্রি আৱেপিন নাংজি।
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি॥
ছামফ্রি নাংতই ছেৰাক্জি।
ল' ছেৰাক নন্তি লংকি॥
থেংকুৰ লং লেতিক আৰনি।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

লাদাক হাকিৰ পুৰথিমি ॥
ছামফ্রি নাং পাবাৰ লংৰি ।
চেল’ উলিমন লংকি ॥
চেল’ মালংছ’লিংপি ।
মালংছ’লিং থে নাংবি ॥
থেংকুৰছি হুপচং-হুপ্‌নি ।
তা কাংতাং উলিমন লংকি ॥
থেংকুৰ ক’পু চিনিজি ?
তা ছামফ্রি থেআংপ’ পিনি ॥
উলি লাং নিহাং নিচি ।
মাতুৰ থেক লংৰিং ছামফ্রি ॥
কাংতাং উলিমন লংকি ।
নাংফু ইংলং কেথম ফ্লি ॥
নাংৱাৰ নিহাং আনাতছি ।
তা ছামফ্রি ক্রইক্রেদেত আৰনি ॥
উলি আছেং চিপাথি ।
চেল’ আৰনি আকেংৰি ॥
উলি নেপ্‌চেক্ আৰাঈ ।
ৰাঈ ইংকেপ্‌চেক আৰৱি ॥
চিংকেপ আৰল’ ছি নাংবি ।
মাংহুফ্রং ৰানাম ছুৰি ॥
মাল্হফ্রং ৱ’থুং-ৱ’ফ্রি ।
মালং নাংফুৰয়্লত উলি ।
নাংল’ ৰাম-থন আকেংৰি ॥
ধৰম বিবিহন লংকি ।
বাং থেংকুৰ নাংফেলাং মিলি ॥
নাংপি বিবিহন লংকি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

মেক্‌বুৰ নাংপ্ৰাং খনবেলি ॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ।
চাৰবাক কৰতে বাংহিনি ॥
চাৰনাম নাংজু ৰাম-বেনি ।
পিছি পিনি আৰানি ॥
ইতুম হাকি পুৰথিমি ।
ছামফ্রি কাৱে কাংথেইনি ॥
কাংতাং উলিমন লংকি ।
চাৰনাম নাংজু আলামদি ॥
অ'জা হেমফু ৰামবেনি ।
নেলংছি দ'তি ছামফ্রি ॥
ছামফ্রি হেংন' কমকালি ।
চাৰনাম ক্রইক্রে নেলামদি ॥
ছামফ্রি দ' চিংকেপ লিহি ।
ছামফ্রি নন্ নে ল'প'তি ॥
কাংতাং উলিমন লংকি ।
ছামফ্রি নাংল'ফ্লত আনছি ॥
মাতুৰ খেলান পুৰথিমি ।
ছি ছেংৱে আৰল পেন তাপ্লি ।
তাপ্লি ৰাম-খন মুতিতি ॥

॥ ১২ ॥

(লখন নাংবুৰদেত আফি কাদ'কাৱে-ল'মছ' কেছাংজি আনিং হাংল' । লাছি ৰাম পেন্ন লখন কে উলিমন আফান দনৱাৰী পাতনছি আমেক জাংল' । লাবাংছ' আহুত ৰাৱণ আকৰতে মুহীৰাৱণ কে বিবিহন নাংচিপাৰজান ছি ৱাংল' লাপেন লাংৰাই-লাংপু আমাত

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাম-লখন আফান লংলে আৰল' পনদেত ল'। ৰাম পেন লখন আফান থেক্ লং লেছি কাদ'-কাৰেতা মাথা ছুং। বনতা বিবিহন কে চিনিদেত আজক ছি উলিমন আফান পাতাল তই ল'।

মুহীৰাৱণ কে ৰাম-লখন আফান কাৰণচিংদি আৰনাম কেথক ইজি আফান পন ল'। বনতা উলিমনতা বিতু চিপাৰজান আমাত ৰাম-লখন আফান কাৰদম কেথান আহুত মুহীৰাৱণ আফান থুপং ল' লাপেন পুথত ৱাংহিনি আফান তা পিৰথে ৱান থুল'।

পুথত মুহীৰাৱণ কিথি আবির্তা লংছি ৰাৱণ আনিং থি মুছি ল'। ল'কা ৰংছ'পী আনকবে আন ৰাম-লখন আৰি-দেং কিথিনাং আজক আলাৰ কিহুইজি—আফান ৰাৱণ আমেথাং ৰণ চিদানজি আফান ৱাং ল'। ৰাৱণ তা জাকং চিতি পামেছি ৰণ চিপি। ৰণ আংবং থাই আছ' ইংহুন আৰৱে বিনদেত ল'। বনতা ৰাম-খন কে আৰনাম আছ' ব'ছি ৰাৱণ ৰেম নাংকক ল' লাপেন ৰাম আৰিদেংছি আপ্রাণ দাম ল'।)

"মুহীৰাৱণ কাপিথী"

ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
চাৰনাম নাংজু আলামদি॥
অ'জা উলিমন লংকি।
ছামফ্রি পিনি আৰানি॥
ৰণ-মাই ল' নাংনে পিনি।
ৱ'হাম লাক্ অং খনবেনি॥
ৱ'হাম ছাং ছিনাং পিনি।
নেতুম ৰামথি চেল'জি॥
কাংতাং উলিমন লংকি।
চাৰনাম নাংজু আলামদি॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

জাদি নাংনে খনবেনি।
ৰাঙৈ নে ইংহং দিংজি॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
ৰামথি কাচেল' আফি॥
ব্ল'হাম ৰামথি ল' দামজি।
পু চেল' বিবিহন লংকি॥
ৰাঙৈ তনদিং বৰলংকি।
তা লংকি ৰামথি কামেকৃঙৈ॥
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি।
দ'লাং ল'জৰ আকিবি॥
আমেন মু ৰাৱণ মহী।
হুর্মি আৰল পুৰথিমি॥
মহী থেকৃঅ' ভেলেকি।
মহী চেপাৰজান লংকি॥
নাংল' উলি আকেংৰি।
চাৰনাম নাংজু আলামদি॥
নেতা লাং ৰাম-খন মুতিতি।
ৰাম-খন ক'ছনছি ৰামথি॥
মাংহুদেত ল' বৰলংকি।
তিনকক্ বিবিহন লংকি॥
মহী বাং চেল' ৰাঙৈ।
পনদেত ৰাম-খন মুতিতি॥
পনদেত পাতাল পুৰথিমি।
মহী কে থক কাৰণ চিংদি॥
ছেংৱে চিজু আলামদি।
পেনাপ ছামফ্রি আৰানি॥
ৰানাম দেই কাৰণ চিংদি।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

পেনাপ থকৃজিৰ পালেজি ॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ।
পেনাপ থকৃজিৰ নাংলেজি ॥
দেংনন্ আংথিন পেন আৱি ।
মেকবুৰ নাংপ্ৰাং বৰলংকি ॥
লাপেন বিবিহন লংকি ।
তা আৱে ৰাম-খন মুতিতি ॥
ৰাঙ্গৈ নাতছি ল' থেকজি ?
নাংজু বিবিহন লংকি ॥
নে ব্ৰ'হাম ছাং চেল' আফি ।
ৰাঙ্গৈ মাতছি ব্ৰাং মাতি ?
ৰাঙ্গৈ মাজকতা কালি ।
নাংতি বিবিহন লংকি ॥
উলি নাংজু আলামদি ।
চিজু বিবিহন লংকি ॥
নাহক ল'তি বৰলংকি ।
ৰাঙ্গৈ লাকে নে কালি ॥
নে ল'জৰ ৰাৱণ মহী ।
ল'নন্ পাতাল ৰংছ'পি ॥
ৰাম-খন আফান ৰাপ নাংজি ।
কাংতাং উলিমন লংকি ॥
চেল' পাতাল ৰংছ'পি ।
চেপাৰজান অ'ছ' থিঙ্গৈ ॥
চেল' লিহি পেন লিহি ।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ॥
চাৰনাম চিংকি আলামদি ।
জাদি নাংনে খনবেনি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাংল' উলিমন লংকি।
কাংতাং উলিমন লংকি॥
থেকলং ৰামখন মুতিতি।
উলি নাংজু আলামদি॥
পেনাপ ছামফ্রি আৰানি।
মানপ' নে কাৰণ চিংদি॥
বাং কাৰদম-কাৰদি নাংতইজি।
থেক্‌থে, জুহুন নন্ লামাদি॥
বাং কাৰদম-কাৰদি নাংথানজি।
পুথত নাংলে আৰানি॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
কাৰণ চিংদি আকেংৰি॥
ৰাম-খন নাংচেল' ৰাঙ্গ।
ললি প্লাং বিতু কিলি॥
উলি নাংচেল' ৰাঙ্গ।
কাংতাং মু ৰাৱণ মহী॥
মহী নাংজু আলামদি।
না তুম ৰাম-খন মুতিতি॥
কাৰণ চিংদি আকেংৰি।
আই ছৰণ নাংএন নন্‌তি॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
চাৰনাম নাংজু আলামদি॥
আই ছৰণ ক'পি আপি?
নেতুম মুনিত ছ'কাৰ্‌বি॥
নেতুম থেকথে ছন আকি।
ছৰণ নে পাক্লাঃ মাছি॥
কাংতা মু ৰাৱণ মহী।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

কাৰণ চিংদি আকেংৰি ॥
পেক্লাং আই ছৰণ দেংনি।
ছৰণ আংফুন পি কিঁকি।
ৰাঙ্গ নাংক্লাং বৰলংকি।
চেজান ছেৰ ন'পাক থেপি ॥
পাংজুই মহী আথিলি।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ॥
লাপেন উলিমন লংকি।
ৰাঙ্গ নাংল' পুৰথিমি ॥
ধৰম বিবিহন লংকি।
দ'আন বাং চাকৰ-চাক্রি ॥
ছেংমাৰং ৰে দক-ৰেংনি ॥

—o—

পুথত নাংলে আছাক্রি।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ॥
ৰণমাই ল' জেংতই জেংনি।
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ॥
ছামক্রি পিনি আৰানি।
ৰাৱণ ছামপুংৱেত ল'তি ॥
তা ৰাৱণ আফু ক্রেহিনি।
দ'লাং আচাকৰ-চাক্রি ॥
ৰণমাই নাংল' চেজেংনি।
ৰাম-খন পেন ৰণমাই চিপি ॥
ৰণমাই চেদান জ'পাৰণি।
ৰণমাই চেদান ল'ছিনি ॥
ছেপ' ল' ৰাৱণ আচাক্রি।
ৰাৱণ লংকা আলংৰি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

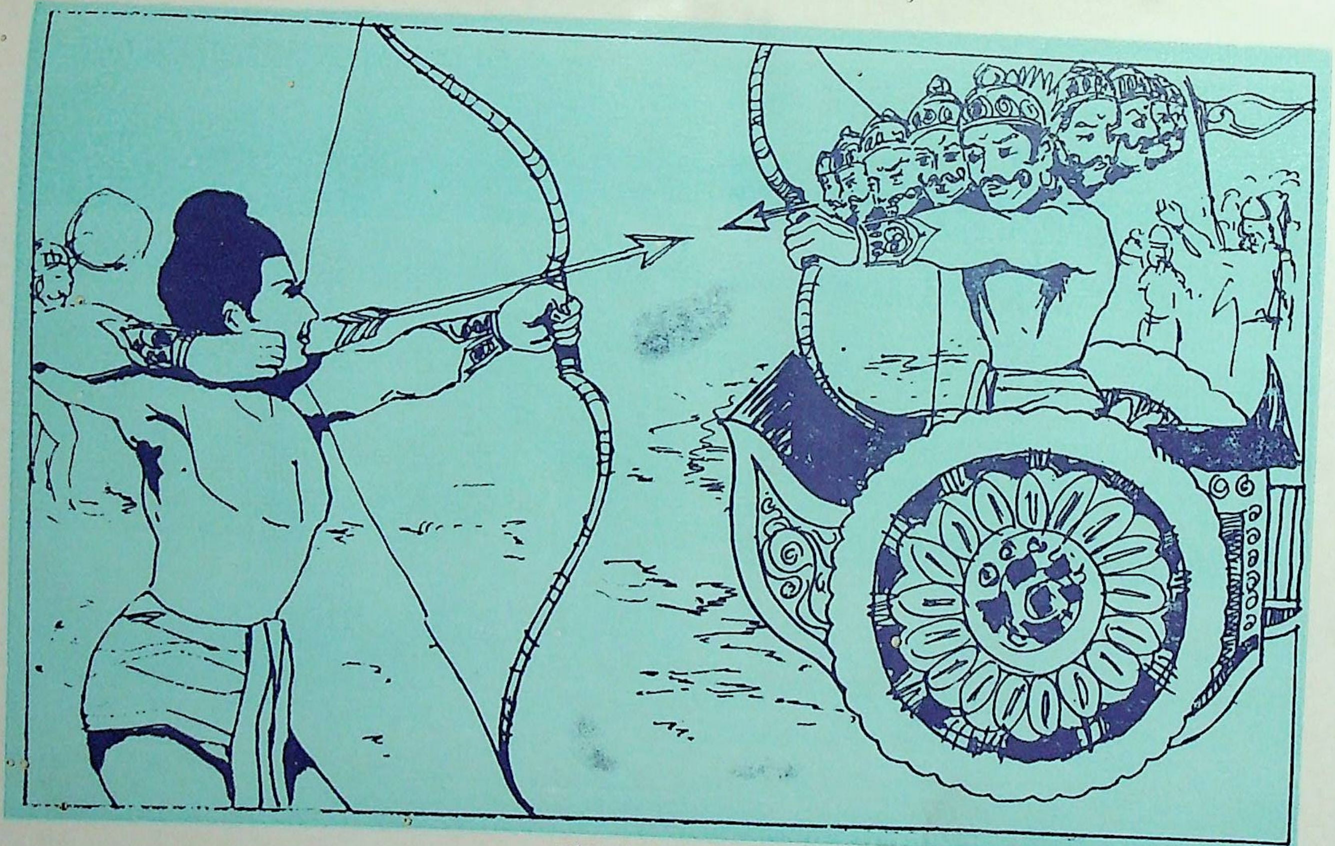

ৰাম-ৰাবণ আথামা

राम- रावण का युद्ध ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

চাক্রি আৱে কাংথেইনি ।
ৰণমাই চেদান ৰামবেনি ॥
বেনি পিনি আৰানি ।
ৰণ ল' আছেং চিপাথি ॥
লিথাই ল' পাৰএ-পাৰৱি ॥
ৰাৱণ চিংত' আখিনি ॥
ছামফ্রি পিনি আৰানি ।
ৰাৱণ জকজে ল' কাৰলি ।
ছেং মাৰং ৰাণাম ছুৰি ।
মাৰং দাকি পুৰথিমি ।
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ।
চাৰনাম নাংজু আলামদি ॥
ছাৰ'থা ৰাম-খন বেনি ।
নেছি নাংৰেচত বিদি ॥
নে ক্লেম পিৰথে পাপছুৰি ।
তা ৰাঙ্গ বৈকুন ছি ল'জি ॥
ৰাঙ্গ কাৰলি নে পিনি ।
আৰিদেং ৰাম-খন বেনি ॥
বৈকুন চেল' পাপুতি ॥

॥ ১৩ ॥

(ৰাৱণ আফান পাথিলত আফি পুথত ৰাম পেন ছিনতা কুংৰী চিতং থুল । বন্‌তা, পুআন আৰনি হিঙ্গ আৰং কেদ' লাপেন চিতু-হানচৰ চ'দেত মেমে পুৰা ছিনতা আফান মে পেন আপৰমান লাং নাংকক্ ল' । পাপ-পুন আৱেদেত ব'ছি ছিনতা কুংৰী আফান মেতা বিছাৰ থেকথেদেত ল' । লা-বাংছ' আফি পুথত ছিনতা আফান

৬

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

মাচৰ চেকাম-ছি হেম চেন্নাং লিন ল'। লংকা কে বিবিহন আফান ৰেচ' বাত তেকাংছি চেন্নাং থুল'।)

"ছিনতা আফান কাঙৰম্নান"

ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
চেল' ছিনতা আকেংৰি॥
ছিনতা আই ছৰণ নাংপি।
চাবনাম নাংজু ৰামবেনি॥
অ'জা ছিনতা কুংৰীপী।
আই ছৰণ নেফান পিৰি॥
পুআন জ'পাৰনি দিংপি।
নাংদ' ৰান্নণ আলংৰি॥
নাংচিতু-হানজৰ কিন আন্নি।
নাং ল'বন ৰান্নণ আবিন্দি॥
জাদি নেছেং দেৰহু-ঈ।
মিল' ছিনতা কুংৰীপী॥
নাংফান নাং পৰমান নাংজি।
নাংজংছি পাপ-পুন আৰনি॥
পৰমা বাং নাংবিছাৰ জি।
পৰমা ৰেচ' ছেকহকজি॥
অ'জা ল'জৰ খনবেনি।
পৰমা মে নাংথৰ নন্‌তি॥
পৰমা কাৰ আদে তত্‌ৰি।
পৰমা থে আৰজে ছুৰি॥
পৰমা মে আংবং পেনছি।
ছিনতা নাংচেল' ৰাঈ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

পাপ-পুন কাৱেদেত ব'ছি।
পৰমা পু বিছাৰ থেক্জি॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
ছিনতা কুংৰী হেমফী পী॥
নাংল' মেথাং আলংৰি।
চিফং লংকা আলংৰি॥
ধৰম বিবিহণ লংকি।
চি-ঈম নাংমান বৰলংকি॥
কাংতাং উলিমন লংকি।
নাংল' ৰাম-খন আকেংৰি॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
ছি-ঈম নাংমান ৰাম-বেনি॥
ছিনতা নাংমান হেমফী পী।
চিফং দ' ৰেংদক-ৰেংমি॥

॥ ১৪ ॥

(লংকা আথামা জুত্‌দেত্‌ আফি উলিমন আবাং আন ইংচিৰ অং পুৰা ৰাম-লখন আফান আন চ'হাং ল'। লখন আবাং আন কেতুন পি আৰি-আকেং মে ছেক্এত আনতা উলিমন আন ইংক্ৰাং-ক্ৰে পুৰা পুবম ল'। লাছি ৰাম কে বিতু আফান হাংছি উলিমন আফু ৰাছং আন চ'ৰে পেবাত-দামচম ৰা পুল'—"বাই উলিমন! ইংক্ৰাংক্ৰে লাংকে পুৰম, ছিতা নাংফু-নাংফাং পেন আন তাংতে নাংতেত জাম ল'।

উলিমন তা আফু চিঅতছি আন থেক্লং ৰা থেৰাক ল' লাপেন উলিমন আজাত-ইছিঁ ম' পিৰথে কাংতাং তা মাহা লখিমী-চ'চেলী' পুৰা ছেমে তাংল'।)

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

"উলিমন আন কেচ' "

ৰাম-খন আতুম মুতিতি ।
ৰণমাই ল' কেহাই আফি ॥
নাংল' মেথাং আলংৰি ।
কাংতাং উলিমন লংকি ॥
লংকি নাংজু আলামদি ।
অ'জা ৰাম-খন মুতিতি ॥
লি ৰণমাই চেল' পেনছি ।
চ'ৰান চ'চে নে লংকি ॥
চ'ৰান কাংচিৰ কমকালি ।
চ'ৰান কিনজি নে পিনি ।
তা ৰাম-খন আৰিদেং নাংজি ॥
চাৰনাম নাংজু ৰামবেনি ।
উলিমন চ'ৰান কিনজি ॥
চ'ৰান তুন্ নন্ খনবেনি ।
চ'ৰান এছান পি নাংজি ॥
লখন চেল' কুন্‌তিৰি ।
চ'ৰান নাংদাং পাফুনি ॥
চ'ৰান নাংদাং মন্‌নিনি ।
কাংতাং উলিমন লংকি ॥
চ'ৰান চংহংৰা ৰামথি ।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ॥
চ'ৰান তুন ফুক্রে হিনি ।
আৱান নাংদেং বাহাৰি ॥
কাংতাং উলিমন লংকি ।
ৰাঙ্গ চংমি তেবেৰি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

চ'ৰান ফিন পাৰএ পাৰব্রি।
চ'ৰান ইংক্রাংক্রে ছেংৰি ॥
চ'ৰান নাংতুন খনবেনি।
তা চ'ৰান আব্রে কাংথেইবি ॥
কিনএত উলিমন লংকি।
ছি জাদি ছুংল' খনবেনি ॥
পৰমা ছেক আকেং-আৰি।
জাদি তাং হুন ৰাম বেনি ॥
কাংতাং উলিমন লংকি।
লংকি চ'ৰান চ'অ'জি ॥
আবিত চিফুৰ ৰাম বেনি।
হাংদেত বিতু জনছুৰি ॥
চ'ৰান হুমনন্ ইছিছি।
বাত্ নন্ আৰাছং উলি ॥
বিতু আতুম জনছুৰি।
চাৰনাম বাং নাংদন লামদি ॥
তা চেথেক হুনদে বৰলংকি।
লংকি চ'ৰান নাংহুমৰি ॥
চাৰনাম নাংজু ৰাম বেনি।
অ'জা উলিমন লংকি ॥
চ'ৰান নাংতেত্ মুছুৰি।
ৰাছং চেঅত বৰলংকি ॥
ৰাছং চ'ৰান চিলংছি।
চ'জাক উলিমন লংকি ॥
উলি নাংজু আলামদি
পুআনি ছেত্বাক আলামদি ॥
ৰাঈ নে চ'জাক্ অংপিনি।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ম' বাঙ্গৈ কাংতাং পুৰথিমি ॥
উলি নেজেং-নেজাতি ।
নেতুম চ'চে লখিমী ॥
পুৰা নে পিনি আৰনি ।
ছামাই তাংল' ৰামবেনি ॥

॥ ১৫ ॥

ৰাম-লখন লাপেন ছিনতা কুংৰী পুথত (নিংকান ক্রেহিনি আফি) হেম চেৱাং থুল' । হেম লাতুম আফান থেক্ লংছি কাদ'কাৱে তা আনিং আৰং ল' ।

নিংকান ক্রেহিনি আংবং ইংনাম কেদ' আহুত ক'পিপি আকেছুং কেফ' লাপেন লংকা কেদ' ক'পুছন-ছন্ আলাম ল'মা, লাহাই কাচিনিজি আফান ছ' আৰন' আতুম ছিনতা আফান আজুৰ্ল' । লাছি ছিনতা হক্ৱাই পেন ৰাৱণ-আৰজান তক্‌ছি পাল্লাং ল' । লাছন আহুত ৰাম থেকহুন লক্ ছি ছিনতা আফান আনিং থিল' । লাপেন ৰাৱণ আফান আনিং কেদক্ পু মাথাছি ইংনাম ফ্লুং জুই ল' । হালা বাংছ' আহুত কে ছিনতা আছ' আফিলি ল' ।)

"ছিনতা কুংৰী আফান ইংনাম কেতই থু"

ছিঙ্গৈম মেথাং আলংৰি ।
ছিঙ্গৈম নাংমান ৰামবেনি ॥
চাৰি চাকৰ পেন চাক্রি ।
ছিঙ্গৈম কেথে আলংৰি ॥
তুক্‌বেত আৱে কাংথেই নি ।
ছিঙ্গৈম বাং ছন্‌ছে আৰিন্দি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছিৰকুত ইংদেং ক্রেহিনি ॥
ছিনতা কুংৰী হেমফী পী ॥
ৰেংমে দ’ ৰেংদক্-ৰেংনি ।
ইলি কেদ’ পুৰথিমি ॥
ছ’ আৰল’ পু আজাতি ।
ছাৰ পিমাৰ বাং কমকালি ॥
চাৰনাম কাইকে বেৰেক্‌ৰি ।
ছ’ আৰল’ আতুম ছাপী ॥
ছামফ্রি কাইকে জ’পাৰনি ।
নাংল’ ছিনতা আকেংৰি ॥
কাইকে নাংজু আলামদি ।
অ’পেই কুংৰী হেমফী পী ॥
পুআন আজ’ আৰানি ।
নাংদ’ লংকা ৰংছ’পী ॥
পুআন দংছু পুৰথিমি ।
ৰাৱণ বাং নংনাম জালি ॥
ৰাঙ্গৈ থেক্ লং মা হেমফী ?
ছিনতা নাংজু আলামদি ॥
নে মহৰ তাংতে পাপুতি ।
তা মহৰ থেকলং আহাৰচি ॥
ছাৰপীমাৰ কে কমকালি ।
বাং চাৰনাম নাংচিত’ ৰিৰি ॥
অ’জা কুংৰী হেমফী পী ।
ছুমৰি তক্‌থাতি পিনি ॥
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ।
নেতুমঁ মহৰ কেলাংজি ॥
ছিনতা আছেং চিজাদি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছাৰ পীমাৰ তা কমকালি ॥
জক্জে নে পিনি আৰনি ।
চিজান পাত আপে ইছি ॥
ছুমবি হক্ৱাই পেন নাংহি ।
প্লাংদেত ৰাৱণ আছুমবি ॥
ছাৰপীমাৰ তাংক্ৰং আংদি ।
ছিৰকুত নাংল’ ৰাম বেনি ॥
নাংহাং ছিনতা কুংৰী পী ।
বেক্লুং ছাৰপীমাৰ ছুৰি ॥
ছিনতা ফেৰে অক্ চুমৰি ।
লাছ’ ৰাৱণ আছুমবি ॥
ছুমবি ক’নাতছি ৱাৰজি ।
ৱাৰচৰ কত আকুম-ৰামথি ॥
ছিঈম নাংজু ৰাম বেনি ।
পিছি নাং পাতু মাতি ॥
ৰাঈ নাং থেকহুন ফ্ৰিফ্ৰি ।
ৰাঈ নে পাক্লাং মাছি ॥
ছিইম কেথে ৰামবেনি ।
থেক্লক্ ৰাৱণ আছুমবি ॥
আছেং নাংথি ৰাম বেনি ।
ছামি নাং ছিনতা কুংৰী ॥
কুংৰী কালি নাং দাইনী ।
ইংনাম ৰাৱণ পাপুতি ॥
পেন নাংতুম ছেংচেচৰ ইছি ।
লনথা নাং ছিনতা কুংৰী ॥
ৰাঈ নাংজাং আফিলি ।
লাকে নেজাংছ’ কালি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাৱণ আছ’ পাপুতি ।
ছিনতা দ’ৰি নেৰিন্দি ॥
ৰাঈ ছমৰি নেলংৰি ।
ৰাঈ থুৰনন নাং পিনি ॥
ছিঈম কেথে ৰামবেনি ।
চেহাং ল’জৰ খনবেনি ॥
চাৰনাম নাংজু আলামদি ।
ছাৰ’থা ছিনতা কুংৰী ॥
কুংৰী কালি পাপুতি ।
লনন্ ল’জৰ খনবেনি ॥
ছিনতা ল’ থন্‌হুন নাংজি ।
থন নন্ ইংনাম তিবিনপি ॥
ছিনতা ল’ কেথন হুনজি ।
ছিনতা নাংজু কাছেংৰি ॥
ছিঈম কেথে ৰামবেনি ।
হুকবেত কে আৱে পিনি ॥
পৰমা বিছাৰ তাং আফি ।
জুনেক-জুনকৰি বেনি ॥
ছেংৱে নাংথি ৰামবেনি ।
আনতা জুথেকলাং লামদি ॥
চ’জাক্ থেকথে আছামি ।
চাৰনাম নাংজু বেৰেক্‌ৰি ॥
ল’ছিৰাক নন্ খনবেনি ।
ল’ নাংজি পিনি আৰনি ॥
ছিনতা চিৰু কাছেংৰি ।
মেৰ্কছ’ লিলাপ আমেক্ৰি ॥
চেথাপ ৰত আহেম থেপি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

চেল’ ইংনাম তিবিনপি ॥
আফ্রাং চেথাপ খনবেনি ।
আফি চংমি কুংৰীপী ॥
ত’ব্লাৰ ইবেং আনল’তি ।
লখন নাংজু আলামদি ॥
অ’জ্জা নেতেপী হেমফী ।
নেলে আতুকবেত কালি ॥
ক্রইক্রে ল’প্রি ৰামবেনি ।
ম’ পিৰথে কাংতাং পুৰথিমি ॥
ৰাঈ নেফান নেহিৰ্ ৰি ।
ছিনতা নাংজু আলামদি ॥
তুক আবেত জকতা কালি ।
আতুক চম-কুৰু লংকি ॥
নেফান পিৰথে আৰানি ।
ক’পাই নাংল’ নে পিনি ॥
ক’পাই নাংল’ নেফানছি ।
জাংছ’ নেদ’ আফিলি ॥
জ্বাংছ’ নে পাথে নাংজি ।
ছাৰ’ থাতি খনবেনি ।
নেতুক্ আৱে নে কুংৰী ॥
কেথে ছিঈম ৰামবেনি ।
ৰাছেক ম’ চেথেক লংজি ॥
মাজ’ কাংতিং কমকালি ।
লখন চেৱেন আমেক্ক্রি ॥
ৰাঈ নাংল’ বৰ উলি ।
নাংজাং বৰ ৰুৱে থেপি ॥
বামন আজাং আছেৰলি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছামি ছিনতা কুংৰীপী ॥
আহুক্ দ'ল' ইংছালি ।
ৰাঈ ক'নাতছি ল'জি ॥
পুৰা জাদি কাছেংৰি ।
ইৰ্ধ ছংছাৰপ' কিৰি ॥
ছংছাৰ পাৰজান ব'ৰাকী ।
নাংল' ছিনতা আকেংৰি ॥
চাৰনাম নাংজু আলামদি ।
ছামি মাচিংমা নাংলি ॥
দাকি ইংনাম তিবিনপি ।
ৰাঈ ছম ব্ল'লু ছেংৰি ॥
জাদি ছুং নাংনে নাংলি ।
ল'নাং নেৰুণ নেৰিন্দি ॥
চ'ৰান ইঅম চ'লংজ্জি ।
চ'ৰান ইঅম মিনতাৰি ॥

॥ ১৬ ॥

(ছিনতা আহুক থেকলংছি ছংছাৰপ' ৰ'ৰাকী চিপাৰজান ছিং ব্রাংল' । লাপেন ছিনতা আফান লানা ল' । ইংনাম আলংছি ছিনতা আছ'মাৰ ল'ছ' পেন কেহ' আমাহাং থেক্ ল' । ছংছাৰপ' ছি ল'ছ' পেন কেহ' আফান আছন-ছন আবি-দি থান ল' । ল'ছ' পেন ন কেহ' থে দিংল' । লাপেন কাংতাং-কাংছাক্ তা লিত বম ল' ।

ৰাম পেন লখন লখনকে পিৰথে কাংতাং-কাংছাক্ মাতনে দ'লাং মা পুকিৰি, ইংচিন, জাৰলং আল'ছাই থিপছি ই-হিন—লিহিন ল' ল' । বনতা বাহু আনকবে তা নেপ হাইহে ৰা ল'ছাই নাংচি ব্লই

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

থুল'। লাছন আহুত ল'ছ' পেন কেহ' থেকতুন লংছি কিজুই ঈ আহৰমু বন পুৰা নেপ তুন্‌চেক্ ল'। ল'মছ' আফি উলিমন নাংলেছি ল'ছাই ল'নন্ পুৰা অ'ছ'মাৰ মেন চিবহং ল'। লাপেন ৰন চিংথুৰ ফ্লুত ল'। ছিতা, উলিমন আপ্রাণ দাম নাং কক্ ল'। ল'ছ' পেন কেহ' আবিৰ তা আৰজু লংছি ৰাম-লখন তা ৱাংল' লাপেন ৰণ চিপি ল'। বনতা ৰাম পেন লখন তা থি নাংকক্ ল'। আফি ছংছাৰপ' ছি পাৰেং থুল' লাপেন প'ছ'ছ' পাচিচিনি ৰা ছিনতা আফান পুথত পাচিতং থুল'।)

"ল'ছ'—কেহ' আমেহাং কেথেক"

ছিনতা নাংল' তুন ৰাঈ।
নাংদ' কৰমান্দু ইছি ॥
লাছি পাদামৰম ৰানি।
আপৰ ছাংকাৰুই চক্‌নি।
ছিনতা ক্লাংপ' আছেৰলি ॥
তা জিপু আৱে কাংথেইনি।
পুআন ইংনাম তিবিনপি ॥
জিপু ক'নাতছি লংজি ?
ছামি ছিনতা কুংৰীপী।
পাংৰুম ল'বান পেন ল'বি ॥
ছামি ছিনতা কুংৰীপী।
আজাং জন্ম আছেৰলি ॥
তেলম ল'বান পেন ল'বি।
তা ৰাছেন কেমে কমকালি ॥
ছামি বাং ছিনতা কুংৰী।
ল'ছ' পু আমেন নাংবি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ল'ছ' আৰ' ৰাম বেনি।
আৰ থত চিতুন আৱি ॥
ল'ছ' কাংতাং কম-কালি।
ল'ছ' জনপান থে পাৰনি ॥
ছংছাৰ নাংপ্লাং ব'ৰাকী।
নাংথান বিদি ছনছুৰি ॥
নাংথান ছৰে ছনছুৰি।
ল'ছ' জনপান থে পাৰনি ॥
ছিনতা নাংজু আলামদি।
জাংছ' লাংথা ব'ৰকী ॥
নেলি জিপু চক্ দামজি।
ৰাঙ্গ নাংল' ছেৰাক্জি ॥
চাৰনাম দনতুন ব'ৰাকী।
তা মেকছ' নাংজাং কামেক্ঙ্গ ॥
ল'ছ' বাং থুৰফ্লুত ৰাঙ্গ।
থুৰফ্লুত আৰী নাংচিৰি ॥
বাং চেল' তুনজুই ৰাঙ্গ।
আকেংৰি ছিনতা কুংৰী ॥
মেক্ছ' নাং প্ৰাং ব'ৰাকী।
ল'ছ' আফান নাংহুমৰি ॥
তা ৰাঙ্গ কাৱে কাংথাইনি।
ছংছাৰ নাংজু আলামদি ॥
ছেংথিপ' ছিনতা কুংৰী।
ছংছাৰ নাংজু কাছেংৰি ॥
পিনি ক'পু আবিদি।
জাংছ' নে নাতছি লংজি ॥
ছংছাৰ আছেং কাজাদি।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

জাংছ’ আৱে পু চকৃজি ॥
ছিনতা ছেং নাংথি আৰনি ।
ছংছাৰ ৰাঈ ব্বিৰ নাংজি ॥
ইছিম হুমচম বাপ তিপ্লি ।
ছংছাৰ পিনচংথু ছেৰলি ॥
ছংছাৰ জাংছ’ জুই চিৰি ।
ছিনতা নাংচেল’ ৰিন্দি ॥
ল’ছ’ নাংহুন আফি ফি ।
ছিনতা নাংজু আলামদি ॥
অ’জা কেথে ব’ৰাকী ।
ক’মাত আজাং আছেৰনি ॥
ৰাঈ চালাং জুই চাৰি ।
ছংছাৰ নাংজু আলামদি ॥
নে লমছ’ চেল’ ৰামথি ।
লমছ’ নে ৰামথি আফি ॥
ল’ছ’ নাং জাং নাংছেৰলি ।
ল’জুই ক’নাতনে ৰাঈ ॥
নে জাদি ছুংঅং বৰাকী ।
পিনচং থু ইন্নুত ছেৰলি ॥
অছাম হুময়ে বাপ তিপ্লি ।
ছিনতা নাংজুৰা তাপ্লি ॥
জাদি নাংনে ব’ৰাকী ।
লাতা নেজাং নেছেৰলি ॥
ছেৰলি চুলাং পাচুজি ।
নেজাং ছেৰজাং বাংহিনি ॥
ছেং মাৰং অং ব’ৰাকী ।
মেন-মুন ব’পু ঈৰ নাংজি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

মেন-মুন কেহ’ নেবিজ্জি।
ল’ছ’-কেহ’ মুতিতি ॥
কেথে ৰাম-খন বেন প্লাংজ্জি।
ছাৰ’থা তি ব’ৰাকী ॥
পুআন তাং ব’লন্ দ’পি।
জনপান কেথে চিংদনৰি ॥
মহৰ ৰাজে তা ইছি।
আনছি দামবম বা ৰানি ॥
ল’ছ’ কেহ’ মুতিতি।
জনপান থে নাং চিংদনক্রি ॥
কেথে ছিঙ্গম ৰামবেনি।
আহুং দ’হুন খনবেনি ॥
ৰামখন আতুম মুতিতি।
পিৰথে নংনাম বাং জালি।
ল’ছ’-কেহ’ মুতিতি।
বাং ৰংৰ’ কিজুই কাপাৰনি ॥
নাংল’ আৰী আকেংৰি।
চাৰনাম নাংজু-নাংহদি ॥
চাৰনাম নাংজু আলামদি।
অ’জা নাং নেৰী ল’ৰি ॥
চাৰনাম জু নেথান থাতি।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ॥
পুআন বাং নংনাম জালি।
ৰাঙ্গ নাং চিনি মাতি?
ছাৰতি ক’আন বাক মাতি।
ৰাছেক ম’ চেতং আৰনি ॥
ৰণমাই নেতুম চেদানজি।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছিনতা নাংজু আলামদি ॥
চিনিনে তি প' মাৰলি ।
নেতা ছাৰ'লং লামদি ॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ।
কাংতাং-কাংছাক কমকালি ॥
ৰণমাই পু চ'হাই উনজি ?
ছাৰ'থা নেৰী ল'ৰি ।
ৰাছেক্ ম' নাংলে ৱেকজি ॥
ক'আন বাক্ দ'মা ছাৰতি ॥

*　　*　　*

ল'ছ'-কেহ' মুতিতি ।
বাং লিথাই নাং আপ কাচাৰলি ॥
ল'ছ' নাংজু আলামদি ।
জাহ' লাংথা তি মুতি ॥
ল'ছাই কেমে কমকালি ।
দাতি নেপতুন নাং পিনি ॥
জুই-ঈ নাং ৰংৰ' ইলি ।
ল'ছ'-কেহ' মুতিতি ॥
ল'ছেই নেপচেক্ ৰা নাংবি ।
কৰতে চিজু মুতিতি ॥
লাকে ল'ছাই তা কালি ।
ইংচিন পাংৰুই লিন ছুৰি ॥
হাৰলং পাংৰুই লিন ছুৰি ।
লাকে মাচিং আবিদি ?
কেহ' নাংজু আলামদি ।
অ'জা ছাৰ'থা ল'প্রি ॥
লাকে ৰাম-খন আবিদি ।
ৰাঈ ইংহং ল'নাংতি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাঙ্গ চেতংপ’ পিনি।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি॥
পিৰথে দংছু পুৰথিমি।
নকবে-চাইবে বাং কিৰি॥
ল’ছেই নাংল’ আফি ফি।
ৰাম-খন তা নাংল’ ডুনজি॥
ৰণমাই লি চেদান নাংজি।
চিছিক ল’নাং তি ল’প্রি॥
হক্তা হক্ ল’ আলামদি।
ল’ছ’ কেহ’ মুতিতি॥
চংহং ইহুত-হুত-হুতনি।
নাংলে উলিমন লংকি॥
উলি নাংজু আলামদি।
ক’মাত আনকবে থেপি॥
ছি ৰণমাই কাৰঙ্গ মা পিনি?
ল’ছ’-কেহ’ মুতিতি।
চাৰনাম নাংজু আলামদি॥
জুনন্ নাং ক’মাত মাতি।
চাৰনাম জু পামে মাছি॥
পুপে নাং প্রাণমুই দামজি।
উলি নাংজু আলামদি॥
নেমেন উলিমন লংকি।
কেথে ৰাম-খন আচাক্রি॥
ল’নন্ নাং ল’ছেই পিনি।
ল’লে ৰণমাই ৱাংপতি॥
ল’ছ’-কেহ’ মুতিতি।
চাৰনাম জু আছেং নাংথি॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

চাৰনাম দাক্‌হেৰ্‌ৰি উলি।
ৰণমাই ৱাংনন্ ত' পিনি ॥
ল'ছ' কেহ' মুতিতি।
লিথাই চেজান বাংহিনি ॥
চেদান ইহুত্‌-হুত্‌ হুত্‌নি।
উলি মেথাং ছেংজাদি।
ৰণমাই উনএ নে পিনি ॥
ৱ'হাম কেলাক্‌তা থিজি।
বাং ল'ছ'-কেহ' মুতিতি ॥
লিথাই নাংল' বাংহিনি।
উলি ইংজুই আথিলি ॥
ল'ছ'-কেহ' মুতিতি।
চেলাং-চেলাং ৰা তাপ্লি ॥
ৰামখন আতুম মুতিতি।
চাৰনাম চিংৱাই আলামদি ॥
ননপু পিনি আৰানি।
কাংতাং উলিমন লংকি ॥
নন আন তা নাং ল'লে ৰাঈ।
অ'জা ল'জৰ খনবেনি ॥
ইলি ৰাঈ ল' নাংজি।
ল'ছেই ল' হুমৰি নাংজি ॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
ৰাম-খন নাংচেল' ৰাঈ ॥
ৰাঈ চেতং বাংহিনি।
ল'ছ'-কেহ' মুতিতি ॥
চাৰনাম নাংজু খন বেনি।
অ'জা জাংছ' বাংহিনি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

लव-कुश के साथ राम-लक्ष्मण का युद्ध

লছ' কেছ' আতুম পেন
রাম-লখন আথামা

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

নাংতুম মাচিং আছেৰলি ।
নাংবাং নিংকে চিৰুংমি ॥
পুছি ৰণমাই চেদানজি ?
ল'ছ'-কেহ' মুতিতি ।
চাৰনাম জু নাংথাক্ লামদি ॥
নাংতুম ৰামখন মুতিতি ।
জুনেক্-জুনক্ৰি লামদি ॥
নেতুম নেবাং নে জাংছেৰলি ।
তা ছাৰতি নেতুম কমকালি ॥
ছাৰতি লে চিপাং বাৰজি (তে) ।
তিংকং ব্ৰাংনন বাংহিনি ॥
ৰামখন আছেং চিপাথি ।
লিথাই চিজান বাংহিনি ॥
ল'ছ-কেহ' মুতিতি ।
তা ৰণমাই নাংচিপি আংদি ॥
আপৰ আলমছ' আফি ।
লখন চিংত' আথিলি ॥
ইৰূ ছংছাৰ ব'ৰাকী
আচাৰ-আচাৰ পেন তাপ্লি ॥
ৰণমাই চিদান ৰাম বেনি ।
তা ৰণমাই হাইদেত জাংছেৰলি ॥
খিলি চিংত' ৰামবেনি ।
ল'ছ'-কেহ' মুতিতি ॥
নাং ল' আৰী আকেংৰি ।
চাৰনাম নাংজু আংদি-দি ॥
অ'জাঁ নেৰী কুংৰীপী ।
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

কাংতাং-কাংছাক্ কমকালি ।
পুআন আনং নাম জালি ॥
তা ৰণমাই হাই নেতুম পিনি ।
ৰাম-খন আতুম মুতিত ॥
আনপেন উলিমন লংকি ।
নেতুম থানপেত আখিলি ॥
ৰণমাই হাই নেতুম পিনি ।
ছিনতা ছাৰ'লং লামদি ॥
ছিনতা ব্ল'লু কাছেংৰি ।
অ'জা ছেৰলি প'মাৰলি ॥
ছনকে কেৰতাং আপততি ।
ৰাম-খন বাং কাপ্রেক্ কালি ॥
ইছিব্লেত নাং অক্ নাংব্লি ।
ৰাঙ্গৈ নাংল' ব'ৰাকী ॥
চাবনাম নাংজু পাংতুক্নি ।
অ'জা কুংৰী হেমফী পী ।
জাদি নাংনে পেই নাংলি ।
অ'জা ৰাপ্লু ছু'মাৰলি ॥
ব্লান্নন্ ৰাম পেন খনবেনি ।
ব্লান্নন্ উলিমন লংকি ॥
ইৰ্দ্ধ ছংছাৰ ব'ৰাকী ।
কিথী আলাং নাং আৰছি ॥
কেৰেং আলাং নাং আৰছি ।
ৰাঙ্গৈ চিমালাং মিলি ॥
ৰামথি থুৰ ৰাম খন বেনি ।
নাংথুৰ উলিমন লংকি ॥
ৰাম-খন নাংজু আলামদি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ক'মাত আজ্ঞাং আছেৰলি ॥
চাৰনাম থানথা ব'ৰাকী।
চাৰনাম নাংজু' ব'ৰাকী ॥
ৰাঈ দ' ছিনতা কুংৰী।
চাৰনাম জু চিংকি থাতি ॥
চাৰনাম নিংৰি ৰামবেনি।
কেচকুচে কে নে ল'তি ॥
ছিনতা পু চিংকি হাইজ্ঞি।
ছিনতা নাংচেল' ৰাই ॥
ছিনতা আইচৰণ নাংপি।
চাৰনাম নাংজু ৰামবেনি ॥
অ'জা কুংৰী হেমফী পী।
দিজানন্ নেফান পিনি ॥
দ'আন ইজাং ইছেৰলি।
ৰিন্দি চেল' ল'নাংতি ॥
ইন্ধ ছংছাৰ ব'ৰাকী।
ছংছাৰ চেপাৰজান কিৰি ॥
ছংছাৰ নাংজু আলামদি।
অ'পেই হেমফী পী কুংৰী ॥
ৰাঈ ল'তুন নন্ ৰাঈ।
নে ছিনিং ল'থুপ' ৰাঈ ॥
ম' ব়'লেং ছুংবই ফ' আৰনি।
ৰাঈ নে নাংল' থুজি ॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি।
লাপেন ছিনতা কুংৰীপী ॥
ল'ছ-কেহ' মুতিতি।
দ'লাং উল্লিমন লংকি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

পুথত নাংচেল’ ৰিন্দি।
নাংল’ বাং ৰেংদক্ ৰেংনি॥

॥ ১৭ ॥

(ছিনতা কুংৰী পুথত ৰাম আলং নাংচিহুন থুল’ ছিতা আনিং অইলাক্ ল’। আথে পিমা ৰাত আতুম কিদিন লাপেন কিপুতত আলাম চাৰজু লংব্লেৰ। পিৰথে কেদ’ ছুংতাং-ল’ পুৰা নিংব্লে ইছি হেম পেন দামজুইছি আপী পুৰথিমি আফান কিতুক্-কেবই আলাম পাজিৰমি ৰা চিহাং ল’। আছ’ আছে চাৰজুলং ছি পুৰথিমি চেছেৰেং ল’। হালাবাংছ’ আংক্ৰাক্ লুতছি ছিনতা কুংৰী দামজুই ল’। হেম আৰল’ ছিনতা আফান থেক্‌লংলে ৰা ৰাম-লখন আতুম নাংহুংহুন ল’। বনতা ছংছাৰ প’ ব্লাংছি-“পিৰথে নাংতুম আকাম আৰ্ব্লেল’ লাছি ছিনতা তা চেদাম জুই ল’। নাংতুমতা ব্লাংনন্।” পুথত ৰাম-লখন হেম চেব্লাং ছি দন্‌ৰাপ, চাক্ৰি চাকৰ চেহাং পেত পেন আছ’ আফান ৰেচ’ চেবাত তেকাং ছি পুথত ছিনতা লংলে কিলুত আছন থাক্ থাক্‌ছি ছিনিং চাৰলু থুল’। আথে ছংছাৰ ৰেচ’ আলাম আতেং ছি পিৰথে তা কেব্লাং নাং লাপেন ছনথত চেদাম থু নাংকক্ ল’।)

“ছিনতা কুংৰী লংলে কিলুত”

কেথে ছিঈম ৰাম বেনি।
ছন্‌ছে ধহৰম আলংৰি॥
দ’আন চাকৰ পেন চাক্ৰি।
ৰাঈ ছম ৰেংদক্-ৰেংনি॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

দ'আন বাং চাকৰ চাক্রি।
লুন-কান চেথান জ'পাৰনি॥
চেথান জাত্ জাত্ আলামদি।
দ'আন চাকৰ পেন চাক্রি॥
চেথান ছিনতা আলামদি।
চেথান বাং ছাৰফু-ছাৰফী॥
কেথে ছিঙ্গম ৰামবেনি।
ক'পি আছে মাথাছি॥
পুথত ৱান ছিনতা কুংৰী।
ছিনতা কুংৰী এহেমফী॥
হেমফী কুংৰী কমকালি।
ক'পাই হেন' আৰাহি॥
লংৰি-লংপাত দইদাইজি।
ইন্ধ ছিঙ্গম ৰাম বেনি॥
জাদি পাংচিংথেক্ নাংজি।
ছিনতা দেত ল'মা ছামি?
ছামি পিৰথে দংচুইপী।
চিতি ল' বাতাই হিনি॥
চেৰেনথু বাতাই হিনি।
জাংছ'তা লং বাংহিনি॥
পিৰথে থাং আৰণ কালি।
আখিম থুৰপ' এলংৰি॥
আখিম থুৰপ' পুৰথিমি।
চাক্রি-চাকৰ আলামদি॥
ছিনতা আৰজু লং ফ্রিফ্রি।
ছিনতা আছেং চিজাদি॥
পুআন ছেত্ বাক্ মা লামদি।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

জাদি ছুংঅং নে পিনি ॥
ব্ল'লেং ছুংঅং পুৰথিমি ।
ৰাঈ নে ল'প' পিনি ॥
ল'প' ৰী'ৰ' আকেংৰি ।
পিৰথে ব্ল'লেংবম আৰনি ॥
চ'জাক্ লক্তা থী নাংজি ।
ৰাম-খন অ'ব্লে লা ইছি ॥
অ'ব্লে জুই ছিনতা কুংৰী ।
নেকাম জুত্ ল' পুৰথিমি ॥
ৰামথি পেন নাংথুৰ কুংৰী ।
আজ' ক্ল'লিন কাংতিংপি ॥
ছিৰকুত্ ইংদেং ক্রেহিনি ।
পেন ছিনতা নাংচেল' ৰাঈ ॥
চেল' মালং লাংহামপি ।
নাংজাং বৰ ক'ব্লে থেপি ॥
ছিনতা চেতাৰাম আৰী ।
অ'জা নেৰী পুৰথিমি ॥
ব্ল'লেং নে ছুংঅং ল'তি ।
কনমে নাংল'প' ৰাঈ ॥
চেছেৰেং নন্ পুৰথিমি ।
চেফ্লাক্ নন লেপক্রেহিনি ।
ছিনতা আৰী পুৰথিমি ॥
ছাৰ' আহেং দেৰ্ হু-ঈ ।
হক্তা হক্ল' নেছেৰলি ॥
তুকবেত ফ'অংল' পিনি ।
ছিনতা আৰী পুৰথিমি ॥
চেছেৰেং লেপ ক্রেহিনি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

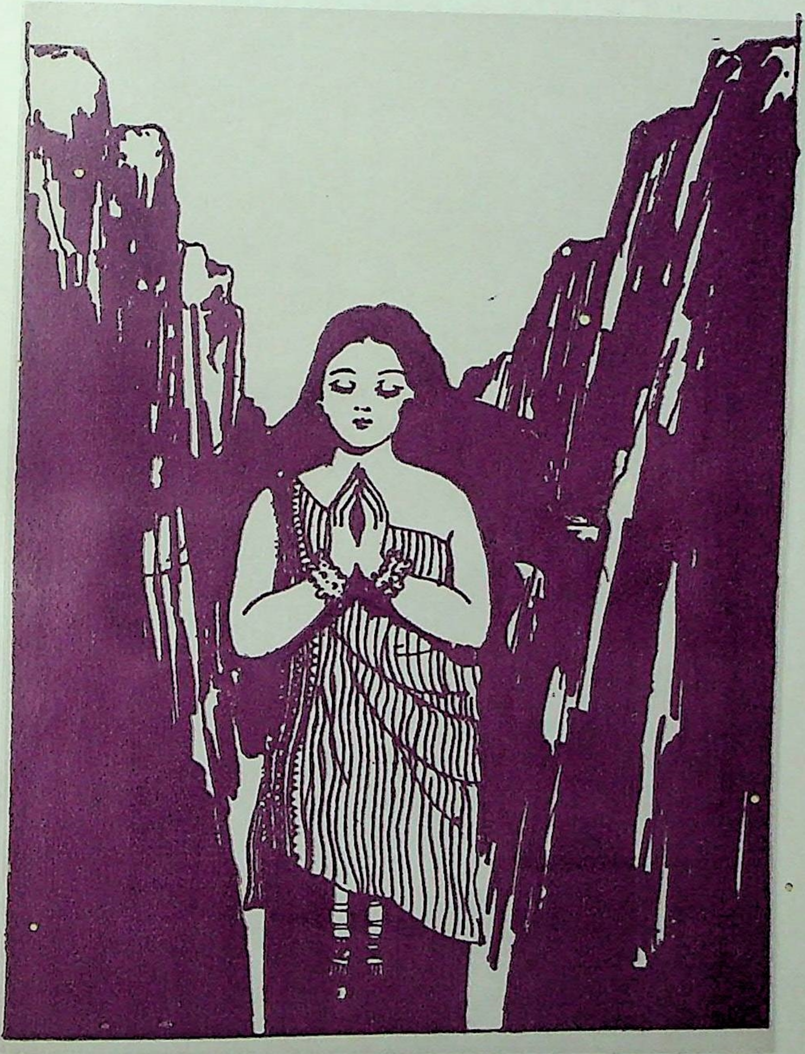

ছিনতা কুংৰী লংলে কিনুত

छिनता का पाताल गमन

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছিনতা কুংৰী হেমফী পী
ছিনতা লুতচক্ পুৰথিমি ।
ছিনতা আৰী পুৰথিমি ॥
ৰাঈ চেমালাং মিলি ।
ছিন্ছাপ আৱে কাংথেইনি ॥
....
পুথত ছামফ্রি আৰানি ।
ল’ছ’ কে’হ’ মুতিতি ॥
চেতাৰাম আৰী কুংৰী ।
তা কুংৰী আৱে কাংথেইনি ॥
নাংল’ ৰাম-খন মুতিতি ।
নাংৰী বাং ছিনতা কুংৰী ॥
তা ছিনতা আৱে ইংছামৰি ।
চাৰনাম নাংজু আলামদি ॥
অ’জা ল’জৰ খন-বেনি ।
ছিনতা কুংৰী নাংভেপী ।
ৰাঈ নাতছি ল’থেক্জি ।
ছিনতা ল’ কাংথুম নাংজি ॥
ৰাঈ নাং ল’নন্ পিনি ।
ৰাম-খন আতুম মুতিত ॥
চেল’ দংচু পুৰথিমি ।
আছেং জাদি ৰামবেনি ॥
ছিনতা নাতছি ল’থেক্জি ।
আৰজু এত্ ব্ল’ছ’— ব্ল’তি ॥
আৰজু এত ফেলাং-তিপ্লি ।
বাং নাং চেজেং আংদি ॥
নেতুম থেকছুন দে ৰাঈ ।
ৰাম-খন আছেং চিজাদি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছিনতা কুংৰী হেমফী পী ।
কে তুৰ্‌মি আজাং আছেৰলি ॥
তুৰ্‌মি আফান নাংহুদি ।
অ'জা নাং তুৰমি নেৰী ।
ছিনতা থেক্‌লংমা ৰাঈ ॥
ছিনতা আৰী পুৰথিমি ।
চাৰনাম থাক হাইহে লামদি ॥
চাৰনাম থাক্‌থে ইংছামৰি ।
ছেংৱে নাংথি ৰামবেনি ॥
লিথাই ৱানথা খন-বেনি ।
তুৰ্মি জু চ'বেই লামদি ॥
তুৰমি নাং পাছেক্ হক্‌জি ।
লিথাই চেজান ৰামবেনি ॥
জ'ৱেন ৱেন বাতাই হিনি ।
ইৰ্দ্ধ ছংছাৰপ' কিৰি ॥
ছংছাৰ নাংজু আলামদি ।
জাজা জাজা ৰামবেনি ॥
ৰামবেনি বৰনাম দেতজি ।
নেকে ছংছাৰপ' কিৰি ॥
ৰাঈ নাংল' পুৰথিমি ।
জুজি নে এছন্-ছন্‌ছি ॥
নাংতুম ৰাম-খন মুতিতি ।
ছাৰ'থাতি নে লামদি ॥
নেছি ছৰজন আতিৰি ।
লাদাক-হাকি পুৰথিমি ॥
দ'অ' ৰাইক' পেন পাপী ।
দ'অ' হিঙ্গি ছ'বাৰপী ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

লাদাক হাকি পুৰথিমি।
পাপ-পুন নাং-বিছাৰ নাংজি॥
নে ছৰজন ম'নিত বাংক্লি।
ইন্নুত ছিঈম ৰামবেনি।
আত্নুন ল'জৰ খন-বেনি॥
দ'লাং ছামি বাংহিনি।
ইন্নুত ছিনতা কুংৰীপী॥
লাপেন থেছ' মাহাদি।
ছামি থেছ' মাহাদি॥
কে ছিনিং ল'তাংল' ৰাঈ।
হেমফী ছিনতা কুংৰী পী॥
তা চেল' তাংল' আৰিন্দি।
ছিনতা আৰী পুৰথিমি॥
বাং নাংদেং আহংজাঃ হিনি।
নাংতুম ৰাম-খন মুতিতি॥
তা কামবন আৰে পুৰথিমি।
দ'আন হিঈ ছ'বাৰপী॥
পিৰথে দ'আন পাপুতি।
ৰাঈ আৰে নন পিনি॥
ৰাম-খন নাংতুম মুতিতি।
নাংচেল' নাংপ' ৰাঈ॥
চেথান নন্ নাংজাং ছেৰলি।
থান নন্ নাং চাকৰ-চাক্রি॥
ল'নন্ নকবে নাং ৰাঈ।
পেনাপ ছামফ্রি আৰানি।
ছিনিং নাংল' নন্ ৰাঈ॥
নে ব্লানপ' ৰত আহেম মেপি।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

নাংতুম ছিনিং ল' ইজি ॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ।
আৰুন নাং চেল' ৰাঙ্গৈ ॥
চেহাং আজাং আছেৰনি ।
চেহাং চাকৰ পেন চাক্রি ॥
চাৰনাম নাংজু আলামদি ।
পেনাপ ছামফ্রি আৰানি ॥
নেতুম ৰাম-খন মুতিতি ।
ছিনিং ল'নাংপ' ৰাঙ্গৈ ॥
ল'ছ'-কেহ' মুতিতি ।
লাকে নেজাং নেছেৰলি ॥
ল'ছ' ছিঙ্গৈম বৰলংকি ।
কেহ' মানপ' ম'নতিৰি ॥
দন্নন চাকৰ পেন চাক্রি ।
চাৰনান ছাৰ'লং আনছি ॥
কাংতাং উলিমন লংকি ।
চাৰনাম নাংজু কাছেংৰি ॥
কেথে ছিঙ্গৈম ৰামবেনি ।
নাংতুম চেল'জুই আফি ॥
ৰাঙ্গৈ পুনে ছম থেক্জি ?
নেতা ল'হুনজি ৰাঙ্গৈ ॥
নাংজু বেহাই ৰামবেনি ।
মিনতা নাংনে বৰলংকি ॥
দ'লাং জাংছ' মুতিতি ।
নাং ৰাঙ্গৈ ছমথা পুৰথিমি ॥
বিদি ছ'ৰে পিনাংজি ।
হাকি দ'তিক পুৰথিমি ॥

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাঈ নাং ছমৱেক নাংজি ।
নেতুম চেল' প' ৰাঈ ॥
নাংকে ৰাম-খন আছাখি ।
দ'আন বাং চাকৰ-চাক্রি ॥
থুৰপেত কাৱ'লু ছেংৰি ।
চাৰনাম বেহেই ৰামবেনি ॥
অ'জা চাকৰ পেন চাক্রি ।
নন্ মেল' হাকি পুৰথিমি ॥
নাংতুম পি মিন্তা নাংজি ।
ম' আপৰ আৰণি নাংলেজি ॥
নেতুম ৰাম-খন মুতিতি ।
পেন হেমফী ছিনতা কুংৰীপী ॥
ৰাঈ নাং চেল' থুজি ।
ৰাছেক চেতং নাং ইলি ॥
ৰাম-খন আতুম মুতিতি ।
চেল' বাং ছিনিং থত্ছি ॥

॥ ১৮ ॥

[ছাবিন আলুন জুতদেত আফি কাছেন ছাৰলংকি আথেকুপ ছি বাং (লুঞ্চেপ') ৱ'ছাৰ-ৱ'ল'কি পেন পুথে-পীথে আফান আদান-আদি পালেল' । আথে ছাবিন আলুন পাজুতহু আন চেথান ল'তে লুঞ্চে আহি-ঈ চাৰক্লি নাংকক্ । থকজিৰ আহুত ৱ'মুত ৱ'কান পাৰএৰি থেকলংছি ৰাত-মেকাৰ তা আনিং আৰংল' লাপেন কাৰবি আংবং ছাবিন আলুন জুল' পুৰা নিং আৰং পেন হৰ-আন, বিচু-ছাংফেৰ চেৰণ ল' ।]

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

"কেজুত"

ইৰ্ক লুঙ্কেপ' লংকি ।
চাৰনাম নাংচিজু আনছি ॥
তাংহ' ক্কাছেন ছাৰলংকি ।
তাংহ' ৰাপ্লু ছ'মাৰলি ॥
ছাবিন আলুন পুআনছি ।
চাৰনাম কাংতন নেপিনি ॥
তা ছাৰ'থাতি ছাৰ লংকি ।
ছাবিন আলুন কমকালি ॥
দ'কক্ ল'তুন আহিঈ ।
নে চাৰক্লি চেফাজ' নাংজি ॥
ব্লান নন্ ব্ল'ছাৰ-ব্ল'ল'কি ।
ব্লান নন্ জৰলাং পেন জৰলি ॥
ব্লান্নন্ ক'ৰে্ল পেন বিথি ।
ছাৰথে কাছেন ছাৰলংকি ॥
জ'মে আদাপ নন্ পিনি ।
কাছেন নাংচেতাই মেপি ॥
ইৰ্ক ছুমছাব্লাই কিৰি ।
লুঙ্কে নে পাদাপ আৰনি ॥
পুথে থক্জিৰ পালেজ্জি ।
ছি কাছেন আচেতাই মেপি ॥
পুথে থক্জিৰ পালেজ্জি ।
দ'ব্লান নাংবুই পাংছমৰি ॥
চেজ্বান তাম পেন তুলুহি ।
হাকিৰ আলাং নাংআৰছি ॥
ইংহই ইংহু পাক্ল'ছি ।
ব্লানফুন নাংদেং পাংহুক্নি ।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰানফুন ৰে ল'ৰপ-ল'প্ৰি ॥
কুৰু ছিন্‌লক্ নাংআৰছি ।
দ'ৰান ৰ'ফং পাকুৰনি ॥
ইৰ্ক লুংকেপ' লংকি ।
পুংথে থক্‌জিৰ পালেৰি ॥
থক্‌জিৰ ৰ'ছাং পালেনি ।
লুঞ্চে হৰণ পাতামৰি ॥
লুঞ্চে আন ছ'ছে থুজি ।
তে ৰ'মুত ৰ'কান নেথানতি ॥
হক্‌তা হক-ল' আলামদি ।
ৰ'মুত ৰ'কান পাৰএৰি ॥
বাং ইৰ্ক কাছেন ছাৰলংকি ।
লাপেন আচাকৰ-চাক্ৰি ॥
ৰাঙ্গৈ তাংচুন আছাৰি ।
তাংচুন ছাৰ আংমুম লক্ৰি ॥
বাং ছাৰ-ছাৰ নাংজু আলামদি ।
ৰ'মুত-ৰ'কান মে পিনি ॥
ইতুম কাৰ্‌বি আলংৰি ।
ছাবিন আলুন ৰেং উনজি ॥
দ'তিক্ হাকিৰ পুৰথিমি ।
দ'তিক্ চিক্ল' পেন আৰনি ॥
ছাৰ-ছাৰ বাং আংমুম লক্ৰি ।
নাংকিন জৰলাং পেন জৰলি ॥
তাপ্লি ৰুংফম আছাৰি ।
ৰানাম আদ'হাই ব'ছি ॥
নন্‌পু পিনি আৰানি ।
ইতুম কাৰ্‌বি আলংৰি ॥
দ'কক্ ছাবিন আছাখি ।
দ'কক্ ল'তুন আতিৰি ॥

———

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

পৰিভাষা

কাৰবি	অসমীয়া
লুঞ্চেপ’	গায়ক, সঙ্গীতজ্ঞ
ছংছাৰপ’	সৃষ্টিকৰ্তা
ছুমছাৱাই	সৃষ্টিকৰ্তা, পালন কৰ্তা
হেমফু	গৰাকী, সৃষ্টিকৰ্তা
কুম্ভ	কুম্ভকৰ্ণ
বিবিহন	বিভীষণ
মেকনাদ	মেঘনাদ
ধৰম	ধৰ্ম (দশৰথ)
লখন	লক্ষ্মণ
ছিন্তাকুংৰী	সীতা কুঁৱৰী
থেছ’মাহাদি	শূৰ্পণখা
মালংছলিং	গন্ধমাদন পৰ্ব্বত
লাংলংকু	এখন হাবি (য’ত বাৰ বছৰ কাল ৰামে বনবাসত কটাইছিল)
হিক্রেং	বানৰৰ ৰজা (সুগ্ৰীৱ)
ল’ছ’	লৱ
কে’হ’	কুশ
ৰামবেপি	জটায়ু পক্ষী
উলিমন	বায়ুৰ পুত্ৰ (হনুমান)
কাৰণ চিংদি	শক্তিৰ দেৱী
লৰিং আবি	এখন গাঁৱৰ নাম
কাছেন	এজন কাৰবি সঙ্গীতজ্ঞ
বামন প’	ছিন্তা কুংৰীৰ পিতৃ (জনক ৰজা)
ৱ’ৰামকং	ময়ূৰ
হেমফী	ৰাণী, মালিকিনী
বৰপুচাম	পৰশুৰাম
ৱ’ৰেক-ৱ’হাৰ	বনৰীয়া মুৰ্গী
ভাৰত	ৰামৰ ভায়েক (ভৰত)
দৰবাৰ	সভা

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

সংক্ষিপ্ত কাৰবি ৰামায়ণ-কথা

(অসমীয়া)

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

আৰম্ভণি

কাৰবি সমাজত প্ৰথম সংগীত প্ৰচাৰ

পুৰণি কালত কাৰবি সমাজত কোনো গীত-মাত নাছিল। তাৰ বাবে স্বয়ং সৃষ্টিকৰ্তা হেমফু বৰ চিন্তাত পৰিল। সেই উদ্দেশ্যে হেমফুৱে সংগীতজ্ঞ ৰাংছেনাক মাতি আনি ক'লে—"হে মহান ৰাংছেনা, মই দুখ পাইছোঁ যে আজিকোপতি কাৰবি সমাজত সংগীতৰ চৰ্চ্চা হোৱা নাই। গতিকে তুমি পৃথিবীলৈ যোৱা আৰু কাৰবি সমাজত সংগীতৰ বৃক্ষ ৰোপন কৰি আহা।"

হেমফুৰ আদেশ পাই ৰাংছেনাই মিৰজেং ভাই-ককাই ৰূপে মানুহৰ ৰূপ লৈ পৃথিৱীলৈ নামি আহিল আৰু 'তেলেহৰ' জুৰিৰ পাৰত জুপুৰী ঘৰ সাজি দুয়ো ককাই-ভায়ে সংগীত চৰ্চ্চা কৰাত লাগিল। কেইদিনমানৰ ভিতৰতে মিৰজেং ককাই-ভাইৰ নাম বিয়পি পৰিল।

খৰালি কাল। ল'ৰিং আবি গাঁৱত ছ'কাৰ্ বিসকলে শস্য চপোৱা উৎসৱ পাতিছে। তালৈকে মিৰজেং ভাই-ককাই দুয়ো যাত্ৰা কৰিলে। তেওঁলোকক দেখি কাৰবি ৰাইজে সুধিলে—"হে মিৰজেং ভাতৃদ্বয়! ক'লৈ ওলালা?" ভাতৃদ্বয়ে উত্তৰ দিলে—"শস্য চপোৱা উৎসৱ চাবলৈ আহিছোঁ।"

চেহ্ আৰু লংবি ডেকাদ্বয়ে মিৰজেং ভাতৃদ্বয়ক সেৱা-শুশ্ৰূষা কৰিলে। পাটিদৈৰ ঢাৰিখন ভালকৈ তুলসীৰ পানীৰে ধুই নিকা কৰি বহিব দিলে। তাতে মিৰজেং ভাতৃদ্বয়ে সন্তুষ্ট হৈ চেহ্ আৰু লংবিক ক'লে—"হে'ৰা বোপাইহঁত! আমালৈ হৰবং এটা আনা।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

আজি তোমালোকক কেইটামান গীত শুনাওঁ।” কথামতেই কাম। মিৰজেং ভাতৃদ্বয়ে হৰবংটো লৈ তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰ গালে আৰু চেহু আৰু লংবিক এহেজাৰ গীত শুনাই থৈ গ'ল। লগতে চেহু আৰু লংবিক আশীৰ্ব্বাদ দি ক'লে—“বোপাইহঁত! তোমালোকক সংগীত শিকাই থৈ গ'লোঁ। আজিৰপৰা কাৰবি সমাজত সকলোৱে সংগীত চৰ্চ্চাত মন দিব পাৰিব। আজিৰপৰা তোমালোক দুয়ো কাৰবি সমাজত সংগীতৰ গুৰি ধৰোঁতা হ'লা। তোমালোকেই কাৰবি সকলক সংগীত শুনাবা আৰু শিকাবা। কিন্তু মনত ৰাখিবা—সংগীত পৰিবেশন কৰাৰ আগতে সদায় লুঞ্চেক মান আগবঢ়াব লাগিব।” এইবুলি কৈ মিৰজেং ভাতৃদ্বয়ে পুনৰ স্বৰ্গলৈ গুচি গ'ল।

কাৰবি সমাজত ছাবিন আলুন

ৰাংছেনাৰ (মিৰজেং ভাতৃদ্বয়) আশীৰ্ব্বাদ মতেই চেহু আৰু লংবিয়ে কাৰবি সমাজত লুঞ্চেপ' ৰূপে পৰিগণিত হ'ল আৰু গুৰুৰ আদেশ মতে সংগীত প্ৰচাৰৰ অৰ্থে কাৰবি সমাজত ইমূৰৰপৰা সিমূৰলৈ ভ্ৰমণ কৰিবলৈ ধৰিলে। সিহঁতে গৈ গৈ কাছেনৰ ৰাজ্য পালেগৈ। কাছেন এজন ধনী আৰু সম্ভ্ৰান্ত লোক আছিল। তেওঁৰ ঘৰ-বাৰীও অতি শুৱনি আছিল। তেওঁৰ চ'ৰা ঘৰত প্ৰজা আৰু জ্ঞানী বয়সিয়াল লোকৰ সমাগম সদায়েই আছিল। লুঞ্চেপ'দ্বয়েও কাছেনৰ ঘৰলৈকে আহিল। কাছেনে আথে-বেথে সকলো কথা সোধাত তেওঁলোকে তেওঁলোকৰ আগমনৰ কাৰণ ব্যক্ত কৰিলে। তাকে শুনি কাছেন অতিশয় আনন্দিত হ'ল আৰু প্ৰজাসকলক সম্বোধন কৰি ক'লে—“হেৰা বুঢ়া-বুঢ়ী, ডেকা-গাভৰু, ল'ৰা-ছোৱালীসকল! মোৰ চ'ৰা ঘৰলৈকে সকলো আহা। আমাৰ ৰাজ্যত লুঞ্চেপ' আহিছে, তেওঁলোকৰপৰা আমি সংগীত শুনো।”

লুঞ্চেপ'দ্বয়ে কাছেনক ক'লে— “হে মান্যবৰ! আমালৈ হৰবং,

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

তামোল-পান আনা। তোমালোকক আজি ছাবিনৰ গীত শুনাওঁ। ছাবিন আলুন পৰিবেশনত বহুত পৰ লাগিব। কমেও বাৰ দিন বাৰ ৰাতি লাগিব। তাৰ বাবে লাগিব মদ, তামোল-পান আৰু এটা মতা-কুকুৰা। কাৰণ, ছাবিন আলুনৰ শেষত সেই কুকুৰাৰে আমি আমাৰ দোষৰ বাবে হেমফুলৈ পূজা দিব লাগিব। কিয়নো, ছাবিন্ আলুন স্বয়ং হেমফুৱেহে সৃষ্টি কৰিছে।"

কাছেন আৰু তাৰ প্ৰজাবৰ্গই যি লাগে তাকেই দিবলৈ গাত ল'লে আৰু বুঢ়া-বুঢ়ী, ডেকা-গাভৰু সকলো তন্ময় হৈ লুঞ্চেপ'সকলৰ গানলৈ অপেক্ষা কৰিলে। লুঞ্চেপ'ৱে হাতত হৰবং লৈ তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰ গালে আৰু উপস্থিত ৰাইজক সম্বোধি ক'লে—"হে ভাই-ভনী, মা-দেউতাসকল! মই লুঞ্চেপ'ৱে আপোনালোকৰ ওচৰত ছাবিন আলুন পৰিবেশন কৰিম। আপোনালোক আটায়ে মনপুতি শুনক।" ইয়াকে কৈ ছাবিন আলুন আৰম্ভ কৰিলে।

ৰাম-লখনৰ জন্ম

সাগৰৰ পাৰৰ এখন ৰাজ্যত দহৰম (দশৰথ) নামৰ এজন ৰজা আছিল। তেওঁ সত্য আৰু অহিংসাৰ মাজেদি প্ৰজাসকলক পালন কৰিছিল। কিন্তু তেওঁৰ মনৰ দুখ যে তিনি গৰাকী পত্নী গ্ৰহণ কৰিও ল'ৰা-ছোৱালীৰ মুখ দেখা পোৱা নাছিল।

দহৰম ৰজা এজন বীৰ আৰু চিকাৰপ্ৰিয় ৰজা আছিল। চিকাৰ কৰি গৈ থাকোঁতে এদিন গৈ হেমফুৰ ওচৰ পালেগৈ। হেমফুৱে আগমনৰ কাৰণ সোধাত পুত্ৰ লাভৰ বৰ বিচাৰি অহা বুলি ৰজাই ক'লে। হেমফুৱে হাঁহি-হাঁহি ক'লে—"হে ধৰ্মৰাজ! তুমি চিন্তা নকৰিবা, পুত্ৰ-লাভৰ বৰ পাবা।" হেমফুৱে মনতে ভাবিলে—এইবাৰহে এইবাৰ। ধৰ্মৰাজৰ জৰিয়তে পৃথিবীত দুজন বীৰ সৃষ্টি কৰি ৰাৱণৰ ধ্বংস আনিব লাগিব।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

হেমফুৱে ক'লে—"হে ধৰ্মৰাজ ! এইখন ফৰ্মুটি লৈ যোৱা আৰু পূৱপিনে গৈ থাকা। দেখিবা যে তাতে এজোপা আম গছ থিয় হৈ আছে। সেই আম গছলৈ তুবাৰ ফৰ্মুটি মাৰিবা। চাবা, যাতে তুবাৰতকৈ বেছি মাৰা নহয়। তাৰে যি কেইটা আম পোৱা তাকে লৈ গুচি আহিবা আৰু তোমাৰ মাদৈসৱক খাবলৈ দিবা। চাবা, যাতে কোনো—ব্যতিক্ৰম নহয়।"

দহৰম ৰজাই হেমফুৰ আদেশমতে গৈ গৈ আমৰ গুৰি পালেগৈ আৰু হেমফুক স্মৰণ কৰি আমবোৰলৈ তুবাৰ ফৰ্মুটি মাৰিলে। হৰ হৰ কৈ আমবোৰ সৰিল। কিন্তু ধৰম ৰজাই বাৰেপতি একোটাকৈ তুটা আমহে পালে। তাকে দেখি দহৰম ৰজাই ভাবিলে—"মোৰ তিনিজনী মাদৈৰ কাৰণে তুটা আমে কি হ'ব ? গতিকে আৰু এবাৰ ফৰ্মুটি মাৰি চাওঁ—জানোচা কপাল ফুলেই।" কিন্তু সৰ্বনাশ ! ফৰ্মুটি ডাঙ্গে সাপৰ ৰূপলৈ ধৰম ৰজালৈ খেদি আহিল। ধৰম-ৰজাই আম তুটালৈ প্ৰাণৰ ভয়ত দৌৰি-দৌৰি ঘৰ আহি পালেহি।

ঘৰত তিনি গৰাকী মাদৈ ধৰমৰ অপেক্ষাত। হাতত আম তুটা দেখি মাদৈসৱে ক'লে—"আমি তিনিজনী মাদৈৰ কাৰণে তুটা আম ? আমি কি কৰিম ?" তাকে শুনি দহৰমে উত্তৰ দিলে—"হেৰা ৰাণীসকল ! এই আম সাধাৰণ নহয়। পুত্ৰলাভৰ বৰ স্বৰূপে স্বয়ং হেমফুৱে মোক দিছে। তাকে তোমালোক তিনিজনীয়ে ভাগ কৰি খোৱা, পুত্ৰলাভ কৰিবা।"

তাকে শুনি ৰাণীসকলৰ আনন্দই হিয়া নধৰা হ'ল। কিন্তু দহৰম ৰজাৰ তিনিজনী মাদৈৰ ভিতৰত এজনী বৰ স্বাৰ্থপৰ আছিল। আমটো পায়েই মনে মনে গৈ অকলে খালে। তুজনী মাদৈয়ে এটা আমকেই ভাগ কৰি খালে।

দিন গৈ থাকিল। ৰাণীৰ গৰ্ভত তুই দেৱ-শিশুৱে ঠাই ল'লে। সময়ত এদিন ভূমিষ্ঠ হ'ল। যিদিনাখন ৰাম আৰু লখনৰ জন্ম হৈছিল, সেইদিনা দেৱ-শিশুৰ পোহৰেৰে ঘৰ পোহৰাই তুলিছিল।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাম-লখনক চাবলৈ স্বয়ং হেমফুৱে দুটা ৰূপলৈ এটা ৰামৰ আৰু আনটো লখনৰ শৰীৰত মিলি গ'ল। মানুহৰূপী হেমফুৱে সকলোকে শুনাই ৰাম-লখনক আশীৰ্ব্বাদ দিলে যে এই দুটি শিশুৱে পৃথিৱীত ধৰ্মৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰিব। তাকে কৈ হেমফু পুনৰ স্বৰ্গলৈ গুচি গ'ল।

ছিনতা কুংৰীৰ জন্ম-ৰহস্য

ৰাম-লখনৰ নিচিনা বীৰ দুজনা সৃষ্টি কৰাৰ পিচতো হেমফুৰ চিন্তাৰ শেষ নহ'ল। তেওঁ পুনৰ ভাবিলে, ৰাৱণৰ মৃত্যু অনিবাৰ্য যদিও বিনা কাৰণত তাক কেনেকৈ মাৰা যায়। কি কাৰণ উলিয়ালে ভাল হয়? হেমফুৱে তাকে চিন্তা কৰি থাকোঁতে হেমফীয়ে অৰ্থাৎ হেমফুৰ পত্নীয়ে আহি ক'লে—"আপুনি এইবোৰ অনাহকত চিন্তা কৰি আছে। তাৰ উপায় মোৰ ওচৰত আছে। আপোনাৰদ্বাৰা সৃষ্টিৰ ধ্বংসৰ বাবে তিনিটা কাৰণ হ'ব পাৰে। এটা হ'ল ৰাজ্য। দ্বিতীয়তে নাৰী। তৃতীয়তে মদ। ৰাজ্যৰ সীমা থেলা-হেঁচাই ৰজাৰ মাজত কাজিয়াৰ সৃষ্টি হয়। নাৰীৰ ৰূপ-লাৱণ্যৰ প্ৰভাৱত পুৰুষৰ মাজত কাজিয়াৰ সৃষ্টি হ'ব পাৰে। মদ্য পানেও মানুহৰ মানৱতা হেৰুৱায়। এই তিনিটাৰ যি কোনো এটা কাৰণ উলিয়াই ললেই হ'ল। গতিকে হে হেমফু! আপুনি এতিয়াই মাতৃ বসুমতীৰ ওচৰলৈ গৈ তেওঁৰ নুমলী জীয়েক ছিনতা কুংৰীক (সীতা) পৃথিবীলৈ যাবলৈ অনুৰোধ কৰক। হিংসা আৰু ছলনাময়ী সতিনীৰ প্ৰতীক স্বৰূপে লগতে আৰু এজনী নাৰী সৃষ্টি কৰক। যেতিয়া এই দুই নাৰী লগ হ'ব, তেতিয়াই ৰাৱণৰ ধ্বংস অনিবাৰ্য।"

কথামতে হেমফুৱে মাতৃ বসুমতীৰ ওচৰলৈকে আহি তেওঁৰ ইচ্ছাৰ কথা ব্যক্ত কৰিলে। মাতৃ বসুমতীয়ে আনন্দমনে হেমফুক সমৰ্থন কৰি নুমলী জীয়েকক পৃথিৱীলৈ পঠিয়াই দিবলৈ মান্তি হ'ল।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

হেমফুৱে ছিনতা কুংৰীক আশীৰ্ব্বাদ দি ক'লে—"হে কুংৰী! তুমি পৃথিৱীলৈ যোৱা। মানুহৰ ৰূপলৈ বামনৰ ঘৰত জন্ম ল'বা। এদিন ৰাম আৰু লখনক লগ পাবা; তেতিয়া মহাপাপী ৰাৱণক বধ কৰাত সহায় কৰিবা।" তাকে কৈ হেমফু পুনৰ স্বৰ্গ লৈ গ'ল।

স্বৰ্গ লৈ গৈয়েই এজনী অপেস্বৰীক মাতি অসুৰী ৰূপলৈ ৰাৱণৰ ভনীৰূপে লংকাত জন্ম ল'বলৈ নিৰ্দ্দেশ দিলে।

ছিনতা কুংৰীৰ জন্ম

বামনপ' ধনে-মানে অদ্বিতীয় লোক। তেওঁৰ ৰাজ্যত আকাল নাছিল। ৰাজ্যত দুখ-দুৰ্গতি একোৱেই নাই। চাৰিওফালে জয়-জয় ময়-ময়। কিন্তু তেওঁলোকৰ কোনো সন্তান-সন্ততি নথকাত সদায়েই বেজাৰ।

এনেতে বামনপ'ৰ ৰাজ্যত অনাবৃষ্টিয়ে দেখা দিলে। ৰাজ্যত খৰাং বতৰ। পানীৰ অভাৱত পশু-পক্ষীৰ হাঁহাকাৰ হ'ল। খেতি-বাতি, গছ-গছনি শুকাই যাবলৈ ধৰিলে। তাকে দেখি বামনপ'ৱে প্ৰজাবোৰক মাতি তাৰ উপায় সুধিলে। প্ৰজাসকলৰ বিশ্বাস—বতৰৰ দেৱীলৈ পূজা দিব লাগে। তেহে বৰষুণ হ'ব। প্ৰজাৰ কথাত তেওঁ মান্তি হ'ল।

বৰষুণ! বৰষুণ!! পৃথিৱীৰ বুকুলৈ ধাৰাসাৰে বৰষুণ নামি আহিল। সকলো প্ৰাণীয়ে যেন সকাহ পালে। ময়ূৰ-ময়ূৰীয়ে আনন্দত মতলীয়া হৈ ঘূৰি-ঘূৰি নাচিলে। পৃথিৱীৰ বুকুলৈ শান্তি নামি আহিল।

বামনপ'ৰ প্ৰজাসকলে খেতিত মনোযোগ দিলে। সৰু-সৰু ল'ৰা-ছোৱালীবোৰেও নিজৰ নিজৰ কামত লাগিল। কোনোবাই গৰু চৰাইছে, কোনোৱে গাহৰি-ছাগলি পালিছে, কোনোৱে ঘিলা-লাটুম আদি খেলি দিন কটাইছে।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

এদিনাখন এদল গৰখীয়াই গৰু চৰাই থাকোঁতে এটি ময়ূৰৰ কণী পালে। তাকে লৈ সিহঁতৰ মাজতে খেদা-খেদি লাগিল। সিহঁতে আচৰিত হৈ ইটোৱে সিটোলৈ চাই ভাবিলে ই কিহৰ কণী হ'ব পাৰে! সিহঁতৰ ভিতৰৰে এজনে ক'লে—"আমি চিনি নাপাওঁ, গতিকে নাভাঙিবা। ইয়াক নি ৰজাক দেখুৱাব লাগিব।" ল'ৰাবোৰে নাজানে যে বসুমতীৰ সুমলী জী ছিন্তা কুংৱীয়ে কণীৰ ৰূপলৈ জন্ম লৈছে।

ল'ৰাজাকৰপৰা কণীটো পাই বামনপ'য়ে মিচিকিয়াই হাঁহি ক'লে—"বোপাহঁত! ই ৱ'-ৰামকংৰ (ময়ূৰী) কণী। ল'ৰা-ছোৱালীয়ে খাব নাপায়, বেমাৰ হ'ব। তোমালোক যেতিয়া মাছ লৈ যাবা শিলবোৰত পিছল খাবা। সেয়ে কণীটো মোক দি যোৱা।"

বামনপ' ৰজাই পত্নীক কণীটো দি ক'লে—"ইয়াক থৈ দিয়াচোন। মনত পৰিলে কেতিয়াবা খাম।" তাকে শুনি ৰাণীয়ে কণীটো নি খালৈত থৈ দিলে।

এদিন আহিল খেতিৰ বতৰ। বামনপ'ই খেতিৰ কামত বৰকৈ লাগিছে। সেয়েহে কণীটোলৈ মনতে নপৰিল। এক দুই সপ্তাহৰ পিচত কণীটোৰপৰা এজনী দীপ্‌লিপ্‌ ছোৱালীৰ জন্ম হ'ল। তাকে দেখি ৰাণীৰ মনত আনন্দই নধৰা হ'ল। ৰাণীয়ে আথে-বেথে তুলি ল'লে আৰু মৰমতে তাইৰ নাম থলে ছিনত কুংৰী।

ৰাম-লখন আৰু ছিনতাৰ শৈশৱৰপৰা বিয়ালৈ

বামনপ' ৰজাই বহু ঠাইত পাম ৰাখি খেতি কৰিছিল। সেইবোৰ পামত বছৰৰ পাছত বছৰ পাৰ কৰি দিছিল। সেয়েহে ব্যস্ততাত ঘৰত ছিন্‌তা কুংৰীৰ জন্মৰ কথা মুঠেই নাজানিছিল।

বামনপ'ৰ অজ্ঞাতে ছিনতা কুংৰী ডাঙৰ-দীঘল হ'বলৈ ধৰিলে।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছিনতা কুংৰীৰ ৰূপ-যৌৱন যেন এটা পকা তিয়ঁহহে। তাইৰ অপৰূপ ৰূপ-লাৱণ্য দেখি মাতৃ হেমফীপীয়ে সদায় তাইক লোকৰ চকুৰ আঁৰত ৰাখিব বিচাৰে। জানোচা কাৰোবাৰ চকু লাগেই।

অন্যহাতেদি ছিনতা কুংৰীয়ে সখীয়েকসকলৰ সৈতে বাহিৰলৈ ওলাই যাবলৈ সদায়েই মাকৰপৰা অনুমতি বিচাৰে। উত্তৰত মাকে কয়—"মা কুংৰী! তোৰ এইহেন ৰূপ; তোৰ ৰূপেই তোক বিপদত পেলাব পাৰে। নহ'লেও ৰ'দ-বৰষুণে তোৰ ৰূপ নষ্ট কৰিব পাৰে। গতিকে ঘৰতে থাক।"

কেইবাদিনো তেনে উত্তৰ পোৱাত এদিন ছিনতা কুংৰীয়ে মাকৰ কথা নামানি খাওত মাছ-মাংস, মদ-ভাত লৈ দেউতাক বামনপ'ৰ আহাৰ যোগাবলৈ বুলি ৰাওনা হ'ল। তাকে দেখি মাকে ক'লে—"মা ছিনতা! বাট বহু দূৰ। তোৰ বৰ কষ্ট হ'ব।"

ছিনতা কুংৰীয়ে কথালৈ আওকাণ কৰিলে। কিয়নো, ইতিমধ্যে মাকৰ কথা আওকাণ কৰি বামনপ'ৰ বহুদিন ধৰি চাফ-চিকুন নকৰা বাৰীখন ছিনতা কুংৰীয়ে এক পলকতে চাফ-চিকুন কৰি পেলালে। বাৰীত থকা ভেলো, পমা আদি বিৰাট বিৰাট গছবোৰ উভালি পেলোৱা দেখি সকলো অবাক হ'ল। আটাইতকৈ আচৰিত হ'ল বামন ৰজাৰ বিশেষভাৱে নিৰ্ম্মিত বিৰাট লোহাৰ ধনুখন ছিনতা কুংৰীয়ে হাতেৰে তুলি ধৰাত। কাৰণ, এই ধেনু কোনো বীৰ-মহাবীৰেই দাঙিব পৰা নাছিল।

মাতৃ হেমফীৰপৰা বিতং বিৱৰণ লৈ ছিনতা কুংৰীয়ে পিতৃৰ বাবে আহাৰ লৈ যাবলৈ ওলাল। বাটত অনেক বাধা-বিঘিনি অতিক্ৰম কৰি ছিনতা কুংৰীয়ে গৈ গৈ বামনপ'ৰ পামত উপস্থিত হ'ল আৰু বামনপ'ক পিতৃ সম্বোধন কৰি তেওঁ লৈ অহা আহাৰ গ্ৰহণ কৰিবলৈ যাচিলে। এজনী অচিনাকি ছোৱালীয়ে পিতৃ সম্বোধন কৰা দেখি বামনপ' আচৰিত হ'ল যদিও বাহিৰে একো প্ৰকাশ নকৰি

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাজকাৰেঙলৈ এবাৰ গৈ অহাৰ মনস্থ কৰিলে। ছিনতা কুংৰীলৈ চাই মনে-মনে ভাবিলে—"কি অপূৰ্ব ৰূপ।"

বৰ তৃপ্তিৰে ভোজন সমাপ্ত কৰি বামনপ'ই ছিনতাক ক'লে—"মাজনী! ময়ো আজি ঘৰ গৈ পোৱাৰ কথা আছিল। তই আহিছ—ভালেই কৰিছ। একেলগে যাওঁ ব'ল।" তাকে কৈ দুয়ো ঘৰলৈ আহিল।

ঘৰ আহি পাই বামনপ'ই দৰবাৰ আহ্বান কৰিলে। সকলোৰে উপস্থিতিত হেমফীপীক মাতি ছিনতা কুংৰীৰ বিষয়ে প্ৰশ্ন কৰিলে। প্ৰশ্নৰ উত্তৰত হেমফীপীয়ে ৰু-ৰামকংৰ কণীৰপৰা ছিনতাৰ কেনেকৈ জন্ম হৈ ডাঙৰ-দীঘল হ'ল তাৰ হুবহু বিৱৰণ ভাঙি-পাতি ক'লে।

তাকে শুনি বামনপ' অতি সুখী হ'ল। মনতে ভাবিলে, তেনে দুৰ্লভ বস্তু লাভত ভগৱানৰ দানৰ বাহিৰে কি হ'ব পাৰে? ছিনতা কুংৰীক জীয়েকৰ স্বীকৃতি দি ঘোষণা কৰিলে—"মোৰ পূৰ্ণ যৌৱনা ৰূপহী জী ছিনতা কুংৰীৰ বিয়াৰ আয়োজন কৰা হওক আৰু এনে এজন লোকে ছিনতাক বিয়া কৰাব পাৰিব, যিজনে মোৰ উপৰি-পুৰুষৰ দিনৰ এহেজাৰ মোন ওজনৰ লোহাৰ ধনু-কাঁড় ভাঙিব পাৰিব। প্ৰজাসকল! দেশে-বিদেশে খবৰ দিয়া যাতে কোনো বীৰ-মহাবীৰে খবৰ নোপোৱাকৈ নাথাকে।"

সাগৰৰ পাৰত থকা দহৰম ৰজাৰ পুত্ৰ ৰাম আৰু লখনে হেমফুৰ বৰত বলীয়ান হৈ উঠিল। শুক্লপক্ষৰ জোনৰ দৰে দিনক দিনে বাঢ়ি যৌৱনত ভৰি দিলে। দহৰম ৰজাই ৰাম-লখনক সৰুৰেপৰা যুদ্ধ বিদ্যা, ৰাজনীতি আদি শিক্ষা দি পাৰ্গত কৰি তুলিছিল। সেই ৰাজ্যত ৰাম আৰু লখনৰ সমান বীৰ আৰু নাছিল। সিহঁতৰ যশ আৰু নাম দশোদিশে বিয়পি পৰিল।

এদিন ৰাম আৰু লখনে হাতত ধনু-কাঁড় লৈ মৃগয়া কৰিবলৈ ওলাওতে সিহঁতৰ সন্মুখত বৈৰাগীৰ ৰূপলৈ হেমফু উপস্থিত হ'ল আৰু ক'লে—"হেৰা বোপাহঁত! তোমালোক মোৰ ওচৰলৈকে

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

আহাচোন ! এটা খবৰ শুনিছা ? ইয়াৰপৰা পূৱপিনে থকা বামনপ' ৰজাৰ একমাত্ৰ ৰূপহী জী ছিনতা কুংৱীৰ সয়ম্বৰ হৈ আছে। তোমালেকে খবৰ পাইছানে ?"

ৰাম আৰু লখনে একেমুখে ক'লে—"তেনে কথা আমি নাজানো। যাব লগা হ'লে যাব পাৰোঁ। কিন্তু আমি নো কি বীৰ-মহাবীৰ যে আনে আমাৰ খবৰ ল'ব ?" এই বিষয়ে ৰাম আৰু লখন দুয়ো আলোচনা কৰিলে। ৰামৰ কথাত লখনে উত্তৰ দিলে—"সকলো তোমাৰ ইচ্ছা ; মোক সোধাৰ কোনো প্ৰয়োজন নাই। তুমি য'লৈকে যোৱা, তোমাৰ ছাঁ হৈ মই সদায়েই থাকিম।"

তাকে শুনি ৰামে গৈ ততালিকে পিতৃ-মাতৃৰপৰা অনুমতি লৈ আহিল আৰু যাবলৈ ওলাল। গৈ গৈ আধা-বাট পাওঁতে বৈৰাগী ৰূপী হমফুৱে ক'লে—"হেৰা ৰাম আৰু লখন ! ইয়াত দুটা বাট। এটা বাটেৰে এদিনতে বামনপ'ৰ ঘৰগৈ পাম। কিন্তু বাটটো বৰ বিপদজনক, অনেক মায়াবী অসুৰ আছে ; আৰু আনটো বাটেদি গ'লে বৰ আৰামেৰে যাব পাৰিম। কিন্তু যাওঁতে বহু দিন লাগিব। এতিয়া কোৱাহঁক, কোন বাটেৰে যাবা।"

বৈৰাগীৰ কথা-শুনি ৰাম-লখনে ক'লে—"মায়াবী অসুৰে কি কৰিব ? এদিনীয়া বাট এৰি আমি ইমানদূৰ ঘূৰি অহাৰ প্ৰয়োজন নাই। গতিকে এই এদিনীয়া বাটেদিয়েই যাওঁ বলক।"

ৰাম-লখনৰ বীৰত্বপূৰ্ণ কথা শুনি বৈৰাগীয়ে অতি আনন্দ পালে। আৰু সেই বাটেদিয়েই বামনপ'ৰ ৰাজ্যলৈ আগবাঢ়িল। কিন্তু, সৰ্ব্বনাশ ! বিৰাটকায় এটা ৰাক্ষসীয়ে সিহঁতক আগভেটা দি তৰ্জন-গৰ্জন কৰিবলৈ ধৰিলে—"ক'লৈ যাবি তহঁত ? আজি মোৰ অন্ন মিলিছে।"

তাকে শুনি ৰামে ক'লে—"সাৱধান, আমাক বাধা নিদিবা। আমি বামনপ' ৰজাৰ জীয়ৰী ছিনতা কুংৱীৰ সয়ম্বৰ চাবলৈ ওলাইছোঁ। অযথা জুলুম নকৰিবা। অন্যথা তোমাৰ বিপদ।"

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰামৰ কথা শুনি ৰাক্ষসী দুগুণে জ্বলি উঠিল। তাকে দেখি ৰামে কটাৰী এখন উলিয়াই হেমফুৰ নামলৈ মূৰলৈ মাৰি পঠিওৱাৰ লগে লগে ৰাক্ষসী দুফাল হৈ দুয়োপিনে ঢাল খাই পৰিল আৰু তেওঁলোক নিৰ্বিঘ্নে গুচি গ'ল।

ৰাম-লখনক বামনপ' ৰজাই আথে-বেথে আদৰণি জনাই ৰাজ অতিথি হিচাবে ৰাখিলে।

ছিনতা কুংৰীৰ সয়ম্বৰলৈ দেশ-বিদেশৰপৰা ৰজা-ৰাজকুমাৰ, বীৰ-মহাবীৰসকল আহি বামনপ'ৰ ৰাজসভা ভৰি পৰিল। ৰাজসভাত সোণ-ৰূপৰ অসনবোৰ চিক্‌মিকাই উঠিল। উপস্থিত আলহীসকলক উদ্দেশ্য কৰি বামণপ'ই ক'লে—"হে বীৰ ৰজা-মহাৰজাসকল! আজি মোৰ একমাত্ৰ জী ছিনতা কুংৰীয়ে, আমাৰ পূৰ্ব্বপুৰুষৰ দিনৰ ধনু-কাঁড়খন যিজনে ভংগ কৰিব পাৰিব, তেওঁকেই পতি বৰণ কৰিব। গতিকে সকলোৱে সাজু হৈ থাকক।"

ছিনতা কুংৰীৰ সয়ম্বৰত লংকাপতি ৰাৱণো উপস্থিত। বামনপ'ৰ কথা শুনি ৰাৱণে মিচিকিয়াই হাঁহি ক'লে—"ইনো কি ডাঙৰ কথা! এই কাম কৰিব মইহে নালাগে মোৰ পুত্ৰ মেঘনাদেও পাৰিলেহেঁনে। যা হওক ধনু-কাঁড়খন ক'ত আছে দেখুৱাই দিয়া। আজি ৰাৱণৰ পৰাক্ৰম দেখুৱাম।"

ৰাৱণে গৈ বাওঁহাতৰ আঙুলিৰে ধনুখন উঠাবলৈ গৈ পিছত বাওঁহাতেৰে আৰু শেষত দুয়ো হাতেৰে সৰ্বশক্তি প্ৰয়োগ কৰিও উঠাব নোৱাৰিলে। লাজত ৰাৱণ ৰজা ৰঙা-চিঙা পৰিল আৰু ততালিকে ৰথত উঠি লংকালৈ উৰা মাৰিলে। যাওঁতে কৈ গ'ল—"সময়ত ছিনতা কুংৰীৰ বিষয়ে চিন্তা কৰা হ'ব।"

তাৰ পিছত এজন এজনকৈ সকলো বীৰ ব্যৰ্থ হোৱাত বামনপ'ই মহাচিন্তাত পৰি বিনাব ধৰিলে—"এই পৃথিৱীত ইমান বীৰ, মহাবীৰৰ অভাৱ যে ছিনতা কুংৰীৰ বাবে লাজৰ বিষয় হৈ পৰিছে।" তাকে শুনি লখন গৰজি উঠিল—"হে বামন! তেনে কথা নকবা।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

মোৰ ককাই ৰাম ইয়াত উপস্থিত। তেওঁ ইচ্ছা কৰিলে এতিয়াই হৰধনু ভংগ কৰিব পাৰে।”

লখনৰ কথা শুনি উপস্থিত বীৰসকলে বিদ্রূপৰ হাঁহি মাৰিলে। তাকে দেখি ৰামে বহাৰপৰা উঠিল আৰু হৰধনুৰ ওচৰলৈকে গৈ ক’লে—“হে বীৰ, মহাবীৰ আৰু প্ৰজাসকল! সকলোৱে সাৱধানে থাকক। মই হৰধনু ভংগ কৰিম। তাৰ গগন ফলা শব্দত আটায়ে কলা-বোবা হলে ৰামৰেই বদনাম হ’ব। গতিকে সকলোৱে সাৱধান হ’ব।”

ৰামৰ কথা-শুনি আটায়ে আৰু দুগুণে হাঁহিলে। তাৰে এজনে ক’লে—“হে ৰাম! ৰাৱণৰ দৰে বীৰ এজনে এই কাম কৰিব পৰা নাই। তুমিহেন ক্ষীণকায় এটাই কি কৰিবা!”

“একো কৰিব নোৱাৰিলেও চেষ্টা কৰি চাব পাৰোঁ। কিন্তু সাৱধান বাণীলৈ যেন আটায়ে মনত ৰাখে।” তাকে কৈ ৰামে বাওঁহাতেৰে হৰধনুখন উঠাই লৈ গগন-ফলা শব্দেৰে ভংগ কৰিলে। ৰামে মিচিকিয়া হাঁহিৰে থিয় দি থাকিল।

বামনপ’ ৰজা অতি সুখী হ’ল আৰু জীয়েক ছিনতা কুংৰীক মাতি পূৰ্ব প্ৰতিশ্ৰুতি মতে ৰামৰ হাতত গটাই দিলে।

হৰধনু ভংগৰ পিছত ৰামে ছিনতা কুংৰীক লাভ কৰিলে আৰু কুংৰীক লৈ গৃহাভিমুখে ৰাওনা হ’ল। আগে আগে ৰাম মাজত সীতা কুংৰী আৰু শেষত লখন গৈ থাকিল। তাকে দেখি বনৰীয়া পশু-পক্ষীবোৰেও ৰাম-লখনৰ বীৰত্বৰ প্ৰমাণ ল’বলৈ বুলি সিহঁতক বাধা দিবলৈ ধৰিলে। বনৰীয়া জন্তুবোৰক দূৰ-বিদূৰলৈ খেদি পঠাবলৈ লখনক আদেশ দি ৰামে শাও দিলে,—“ব’ৰেক-ৰ’হাৰ, পশু-পক্ষীবোৰে ভৱিষ্যতলৈ মানুহৰ বৃদ্ধিৰ কবলত সদায়েই জীৱন দিব লাগিব।”

তাৰপৰা অলপ গৈ বৰপুৰামক লগ পালে। মহাবীৰ বৰ-পুৰামে হাতত কুঠাৰ লৈ উদ্যত হৈ সুধিলে—“ছিনতা কুংৰীৰ সয়ম্বৰৰ

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

খবৰ এতিয়াই শুনিলোঁ। তেনে হৰধনু মেয়ো ভংগ কৰিব পাৰোঁ। তুমিয়েই নেকি সেই মহাবীৰ ৰাম? এজন ৰাম পৃথিৱীত থাকে মানে অন্য ৰাম কেনেকৈ হ'ব পাৰে? তোমাৰ আৰু মোৰ শক্তি পৰীক্ষা হ'ব লাগিব। এই লোৱা মোৰ ধনুকাঁড়, যদি তুমি গুণ লগাব নোৱাৰা, তেনেহলে এই কুঠাৰেৰে তোমাৰ শিৰচ্ছেদ কৰা হ'ব।"

তাকে শুনি ৰামে ধনুকাঁড়খন হাতত লৈ গুণ লগালে। তেতিয়া বৰপুৰামে চিঞৰি উঠিল—"হৈছে, হৈছে, মোৰ ভুল ভাঙিছে। তুমি আহিলা যেতিয়া পৃথিৱীত মোৰ কাম শেষ। গতিকে তুমি থাকা। আশীৰ্ব্বাদ কৰিছোঁ। তুমি পৃথিৱীত ধৰ্ম ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰিবা।" তাকে কৈ বৰপুৰাম গুচি গ'ল। ৰামে ছিনতা কুংৱীক লৈ নিৰ্বিঘ্নে নিজ ৰাজ্য পালেগৈ।

ৰামৰ বনবাস

দিনবোৰ বাগৰিল। দহৰম ৰজাৰ দেহালৈ আহিল বাৰ্ধক্য। চুলিবোৰ পকি অহাৰ লগে লগে শাৰীৰিক শক্তিও লোপ পাই আহিল। সেয়েহে সংসাৰৰ সকলো ভাৰ তেওঁৰ বৰপুত্ৰ ৰামক গতাই দিবলৈ মনস্থ কৰিলে।

সেই উদ্দেশ্যে ৰামক ওচৰলৈ মাতি ক'লে—"বোপা! তুমি প্ৰজাবোৰক পালন কৰা। মোৰ দিন চমু চাপি আহিছে। তুমি ডাঙৰ হ'লা। ৰাজ্যখন তুমিয়ে চলাই নিয়া। আজিৰপৰা সকলো তোমাক গতালোঁ।"

ৰামক ৰজা পতাৰ বাতৰিয়ে সকলোকে আনন্দ দিলে। তাৰে ভিতৰত দহৰম ৰজাৰ এজনী পত্নীয়ে সহ্য কৰিব পৰা নাছিল। ৰাম ৰজা হ'বৰ কথা শুনিয়েই হিংসাত পুৰি মৰিবলৈ ধৰিলে। কাৰণ তাইৰ পুত্ৰ ভৰতক ৰজা পতাৰ সপোন তাই দেখি আহিছিল। সপোন সপোন হৈ থাকিবলৈ নিদি ৰাণীয়ে দহৰম ৰজাক ক'লে,—

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

"হে মহাৰাজ! আজি আপোনাৰ বৰপুত্ৰ ৰামে ৰাজ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিব। আপোনাৰ কাৰণে আজি অতি আনন্দৰ দিন। এনেহেন আনন্দৰ দিনতে আপোনাৰপৰা বৰ খুজিবলৈ আহিছোঁ।"

তাকে শুনি দহৰম ৰজাই ক'লে—"ৰাণী! কি বৰ লাগে তোমাক! তোমাক যি লাগে মই শপথ খাই কৈছোঁ—তাকেই দিম। কি লাগে কোৱা।"

তাকে শুনি ৰাণীয়ে ক'লে—"তেনেহলে শুনক, আপোনাৰ বৰপুত্ৰ ৰামৰ পৰিৱৰ্তে মোৰ পুত্ৰ ভৰতক ৰাজপাট দিব লাগে। দ্বিতীয়তে, বাৰ বছৰৰ কাৰণে ৰামক বনবাসলৈ পঠাব লাগে।"

তাকে শুনি দহৰম ৰজা পাগলৰ দৰে হ'ল। কাকুতি-মিনতি কৰি ৰাণীক ক'লে—"তুমি তেনে কথা নকবা। ৰাম বনবাসলৈ গুচি গ'লে মই থাকোঁ কেনেকৈ? তোমাক অন্য যি বৰ লাগে লোৱা, কিন্তু ই কেনেকৈ হ'ব!"

ৰাণী তথাপি অলৰ-অচৰ। যি বৰ খোজা হৈছে, তাইক লাগিবই। এনেতে ৰাম ওলালহি। ৰামে মাহীমাকে খোজা বৰৰ কথা শুনি হাঁহি মাৰি ক'লে—"এইটো এটা সাধাৰণ কথা। আদেশ কৰক, আজিয়েই মই বনবাসলৈ ওলাই যাম।"

ৰামৰ কথা বৃদ্ধ দহৰম ৰজাই সহ্য কৰিব পৰা নাছিল। তথাপি নিৰুপায়! ইতিমধ্যে ইকাণ-সিকাণ কৈ ৰাম বনলৈ যোৱাৰ কথা ৰাষ্ট্ৰ হৈ গ'ল। কথাটো ভায়েক লখনৰ কাণত পৰাৰ লগে লগে দৌৰি আহি ক'লে—"ককাইদেউ আপোনাৰ লগতে ময়ো বনলৈ যাম।"

তাকে শুনি ৰামে ক'লে—"লখন! তেনে কথা নকবা। আমাৰ মা-দেউতা বৃদ্ধ হৈ আহিছে। তেখেতসকলৰ সেৱা-শুশ্ৰূষাৰ ভাৰ তোমাকে দিওঁ বুলি ভাবিছোঁ।" ৰামৰ কথাত লখন মান্তি নহ'ল তাক তাক বনলৈ নিবৰ বাবে ধৰকৈ ধৰাত, ৰামে লগত নিবলৈ বাধ্য হ'ল। কিয়নো, লখনৰ যুক্তি এয়ে যে সি নহ'লেও বৃদ্ধ

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

মা-দেউতাৰ একো অসুবিধা নহয়। কাৰণ ভৰতে তেওঁলোকৰ সেৱা-শুশ্রূষাৰ ভাৰ লবই।

ৰাম আৰু লখণে বনবাসলৈ ওলোৱাত ছিনতা কুংৰীও লগত যাবলৈ ওলাল। তাকে শুনি ৰামে বুজাবলৈ চেষ্টা কৰিলে যে নাৰী বনবাসলৈ যোৱাটো উচিত নহয়। কিয়নো, বনবাসৰ আদেশ কেৱল ৰামৰ কাৰণেহে। গতিকে বাৰ বছৰৰ পিচত পুনৰ লগ পাবই।

ৰামৰ কথাত ছিনতা সন্তুষ্ট নহ'ল। যুক্তি দেখুৱালে যে পত্নী সদায়েই পতিৰ ছাঁয়া স্বৰূপ। পতি য'লৈকে নেযাওক, সকলো শোক-দুখৰ সমভাগী। গতিকে ৰামৰ লগত বনবাসলৈ যোৱাৰ কোনো বাধা থাকিব নোৱাৰে।

শেষত উপায়ন্তৰ হৈ ৰামে ছিনতাকো লগত নিবলৈ মান্তি হ'ল। ৰাম-লখণ আৰু ছিনতা কুংৰী বনলৈ ওলোৱা বাতৰিয়ে সকলো প্ৰজাকে ম্ৰিয়মান কৰি তুলিলে। বিশষকৈ বৃদ্ধ পিতৃ দহৰম ৰজাই অন্তৰত বৰকৈ আঘাত পালে আৰু তাতেই তেওঁৰ মৃত্যু হ'ল। প্ৰজাৰ মাজত হাহাকাৰ লাগিল।

ৰাম-লখণ আৰু ছিনতাই আহি লাংলংকু বনত প্ৰবেশ কৰিলে। লাংলংকু বনত সৰুকৈ পঁজা সাজি তিনিওটাই সুখেৰে থাকিল।

লাংলংকু ৰাৱণৰ ৰাজ্য লংকাৰ ওচৰত। ৰাৱণৰ মায়াবী প্ৰজা-বোৰে নানান ৰূপলৈ এই লাংলংকুৰ বনতে বিচৰণ কৰে। সৃষ্টিকৰ্ত্তা হেমফুৰ কি মহিমা, তেৱেঁই ৰাম-লখণক বীৰ ৰূপে সৃষ্টি কৰিলে। আনহাতে পৃথিৱীত পাপৰ অৱসান ঘটাই ধৰ্ম্ম ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠাৰ হেতুকে দুটি নাৰী—ছিনতা আৰু থেছ'মাহাদিক সৃষ্টি কৰিলে।

অন্যান্য মায়াবী অসুৰৰ দৰেই ৰাৱণৰ ভগ্নী থেছ'মাহাদিও লাংলংকু বনলৈ ফুৰিবলৈ আহিল। লাংলংকু হেন অটব্য হাবিত মানুহৰ উপস্থিতিয়ে তাইক আচৰিত কৰিলে। ৰাম-লখণৰ শৌৰ্য্য-

৯

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

বীৰ্য্য আৰু ছিনতা কুংৰীৰ ৰূপ-গুণ দেখি তাই মোহিত হ'ল। বিশেষকৈ লখণৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হৈ ৰাম-লখনৰ অনুপস্থিতিৰ সুযোগ লৈ তাই মানবীৰ ৰূপলৈ ছিনতা কুংৰীৰ ওচৰ চাপিল। থেছ'মাহাদিৰ অমায়িক ব্যৱহাৰত ছিনতা মুগ্ধ হ'ল আৰু কথাই-কথাই তাই দেৱৰেক লখণলৈ যাবৰ ইচ্ছা প্ৰকাশ কৰিলে। অভিপ্ৰায় সাৰ্থক হোৱা যেন পাই মনে মনে বৰ আনন্দ পালে আৰু পুনৰ আহিবলৈ কথাদি লংকালৈ গুচি গ'ল।

ৰাম-লখণ উভতি অহাৰ পিচত ছিনতাই লখণক লগ ধৰি থেছ'মাহাদিৰ ৰূপ-গুণ বখানিব ধৰিলে আৰু তাই বিয়া কৰাবলৈ ক'লে। ছিনতাই যুক্তি দাঙি ধৰিলে যে ৰাম আৰু লখণে ফল-মূল বিচাৰি ওলাই গ'লে তাই বৰ অকলশৰীয়া অনুভৱ কৰে। সেয়েহে ৰন্ধা-বঢ়া কামৰ লগৰীয়া স্বৰূপে থেছ'মাহাদিক পালে ভাল হয়।

ছিনতাৰ কথা শুনি লখণ গৰজি উঠিল—"বৌদেউ! লাংলংকু হেন এনে অটব্য হাবিত আমি তিনিজনৰ বাহিৰে আৰু নৰ-মুনিষ নাই। তেনেস্থলত থেছ'মাহাদি আপোনাৰ ভ্ৰান্তিৰ বাহিৰে একো নহয়। মোক চুনাই তেনে কথা নকব।"

লখণক মান্তি কৰাবৰ বাবে ছিনতাই পুনৰ ক'লে—"চোৱা লখণ! তোমালোক দুয়ো ভাই-ককাইৰ মাজত নাৰী বুলিবলৈ কেৱল মইহে আছোঁ। তাতে আনে কিবা কথা উলিয়াব পাৰে। গতিকে তুমি থেছ'মাহাদিক বিয়া কৰাই লোৱাটো সকলোৰে কাৰণেই মঙ্গল।"

ছিনতাৰ কথাত দুখ-পাই লখণে কান্দি উঠিল আৰু অনাহাৰে দিন কটাবলৈ ধৰিলে। লখণৰ দৃঢ় প্ৰতিজ্ঞা যে সি বিয়া কৰোৱাৰ দূৰৈৰ কথা জীৱনত নাৰীৰ মুখলৈকে নেচাব আৰু বনত থকালৈকে লখিমী মুখত নিদিব।

পিচদিনা পূৰ্ব্বৰ কথামতে থেছ'মাহাদি ছিনতাৰ ওচৰলৈ আহিল। তাইক দেখি ছিনতাই ক'লে—"হে ৰমনী! লখণক

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

মই বহুত বুজালোঁ। কিন্তু নিৰুপায়। মোৰ কথাত বেয়া পায় সি অনাহাৰে আছে। তুমি নিজে তাক লগ ধৰা গৈ।"

ছিনতাৰ কথামতে থেছ'মাহাদিয়ে লখণৰ ওচৰলৈ গৈ ক'লে—"হে মহাবীৰ লখণ। আজি মই তোমাক পতি বৰণ কৰিবলৈ আহিছোঁ। তুমি মোক গ্ৰহণ কৰা।"

থেছ'মাহাদিৰ কথা শুনি লখণৰ খং উঠিল আৰু কাঁড়পাত উলিয়াই তাইৰ নাক কাটি পেলালে। লাজ-অপমানত মৃতপ্ৰায় হৈ থেছ'মাহাদি লংকালৈ গুচি গ'ল। তাকে দেখি ছিনতাই দৌৰি আহি ক'লে—"সৰ্ব্বনাশ হ'ল—লখণ! তুমি কিয়, তেনে কৰিলা? তাৰ প্ৰতিশোধ ল'বলৈ সিহঁত আহিব!"

ছিনতাৰ কথা শুনি লখণে খঙেৰে ক'লে—"সেইবোৰ সকলো আপোনাৰ কাৰণেই হৈছে। তথাপি মই ভয় নকৰোঁ। লাগিলে যুদ্ধ দিবলৈও প্ৰস্তুত আছোঁ।"

থেছ'মাহাদি গৈ লংকা পালে আৰু ককায়েক ৰাৱণৰ আগত সকলো ঘটনা বিৱৰি ক'লে। সাধাৰণ মানুহৰ হাতত ভনীয়েকৰ তেনে অপমানৰ কথা শুনি তাৰ প্ৰতিশোধ ল'বলৈ ৰাৱণ প্ৰস্তুত হ'ল। থেছ'মাহাদিয়ে নিজৰ দুখৰ কথা কৈ যাওঁতে ছিনতা কুংৰীৰ ৰূপ-লাৱণ্যৰ কথাও কবলৈ—নেপাহৰিলে। ভনীয়েক থেছ'মাহাদিৰ সন্তুষ্টিৰ কাৰণে ৰাৱণে ছিনতাক হৰণ কৰিবলৈ ঠিক কৰিলে আৰু লাংলংকু বনলৈ বুলি উৰা মাৰিলে।

সীতা হৰণ

থেছ'মাহাদিক দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতি মতে ৰাৱণে হৰিণাৰ ৰূপলৈ লাংলংকু বনলৈ আহি ৰাম-লখণৰ জুপুৰীৰ ওচৰত চৰি ফুৰিবলৈ ধৰিলে। হৰিণাটো ছিনতাৰ চকুত পৰিল আৰু ৰাম-লখণৰ আগত তাইৰ ইচ্ছা ব্যক্ত কৰি ক'লে,—"হে ৰাম-লখণ! চোৱাইঁকচোন,

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

কেনে ধুনীয়া হৰিণা। তেনে সোণালী হৰিণা মই কেনেকৈ পাব পাৰোঁ! যেনেকৈয়ে নহওঁক হৰিণাজনী মোক লাগিবই।"

তাকে শুনি লখণে ক'লে,—"বৌদেউ! ই হৰিণা নহবও পাৰে—কিয়নো আমি পৃথিৱীৰ নানান ঠাইত ফুৰিলোঁ, কিন্তু তেনে হৰিণা ক'তো দেখা নাপালোঁ। ই নিশ্চয় কোনোবা মায়াবী অসুৰৰ কাম হ'ব পাৰে। ৰাৱণৰ প্ৰজাবোৰে এই বনত সদায় বিচৰণ কৰিবই লাগিছে। ই নিশ্চয় ৰাৱণৰ কোনোবা মায়াবী প্ৰজা হ'ব।"

লখণৰ কথা শুনি ছিনতাৰ খং উঠিল। আৰু ক'লে,—"হে ৰাম-লখণ! তোমালোকে মোক সদায়েই মিছা প্ৰবোধ দি থাকা। সকলোৱে দেখিছে যে হৰিণা এজনী চৰি আছে, তাত কেনেকৈ মায়াবী অসুৰ হ'ব পাৰে? শক্তিহীন পুৰুষ ৰাম আৰু লখণ! তোমালোক দুয়ো কাপুৰুষ; ময়েই তোমালোকৰ হে চেলেং পিন্ধি হাতত ধনু-কাঁড়লৈ হৰিণা মাৰোঁগৈ।"

ছিনতাৰ কথা শুনি মনে মনে লাজ পাই ৰামে ক'লে,—"লখণ! ধেনুকাঁড় মোক দিয়া। হৰিণাজনী ময়েই মাৰোঁ।" তাকে কৈ কাঁড় এৰিব খোজোঁতেই—হৰিণাৰূপী মাৰীচে একে জাপে বাৰটা পাহাৰ আৰু বাৰটা উপত্যকা অতিক্ৰম কৰি পাৰ হৈ পলাল।

তাকে দেখি ৰামে ক'লে—"কুঁৱৰী! মোৰ বাবে কেইদিনমানৰ কাৰণে খোৰাকী, পাণ-তামোল আদি ঠিক কৰা। মই হৰিণাজনী বিচাৰি যাওঁ আৰু হৰিণাজনী নেপাওঁ মানে উভতি নাহোঁ।"

তাৰ পিচত লখণলৈ চাই ক'লে,—"মৰমৰ ভাই মোৰ! তুমি বৌৱেৰাৰ ওচৰতে থাকা। তেওঁৰ ওচৰৰ পৰা এখন্তেকো আঁতৰি নেযাবা। ময়ো অতি সোনকালে ঘূৰি আহিম।"

তাকে কৈ ৰাম গুচি গ'ল। হৰিণাৰ পিছে পিছে খেদি গৈ অটব্য হাবিত প্ৰবেশ কৰিলে আৰু হৰিণাজনী দেখি কাঁড় এৰি দিলে। কাঁড়পাতে গৈ হৰিণাক বিন্ধিলে। হৰিণা ঢালখাই বাগৰি

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

পৰিল আৰু পূৰ্ব সিদ্ধান্ত মতে হৰিণাজনীয়ে “ৰামজাপ-ৰামজাপ” অৰ্থাৎ ‘অ’ লখণ! মই ৰাম মৰিলোঁ।”—বুলি চিঞৰি উঠিল।

চিঞৰটো গৈ ছিনতা কুঁৱৰীৰ কাণত পৰিল। ভয়বিহ্বলা ছিনতাই ইনাই-বিনাই লখণক ক’লে, “লখণ! তুমি সোনকালে যোৱা। তোমাৰ ককাই ৰামৰ নিশ্চয় কিবা বিপদ হৈছে।”

তাকে শুনি লখণে হাঁহি হাঁহি ক’লে,—“বৌদেউ! সেইটো ককাইদেউৰ মাত নহয় আৰু ৰাম-লখণ ইমান সহজতে নমৰে। যিদিনা ৰামৰ মৃত্যু হ’ব—পৰ্বত-পাহাৰ খহি পৰিব, গছ-গছনি বাগৰি পৰিব, নদী, সাগৰ শুকাই যাব; মুঠতে পৃথিবী ধ্বংস হৈ যাব।”

লখণৰ কথা শুনি ছিনতাৰ খং উঠিল,—“লখণ! তুমি মোক মিছা প্ৰবোধ দিব নেলাগে। তোমাৰ মনৰ কথা মই জানো। তোমাৰ ককায়েৰাৰ মৃত্যুৰ পাছত মোকলৈ তুমি সংসাৰ কৰিব বিচৰা নহয়? শুনা লখণ! যদি সেইটো হয়, তেন্তে তোমাৰ মনোবাঞ্ছা পূৰণ নহ’ব। ৰামৰ মৃত্যুৰ পাছত মই মা-দেউতাৰ ওচৰলৈকে গুচি যাম।”

লখণ লাজত পৰিল আৰু খঙত অধীৰ হৈ ক’লে,—“বৌদেউ! আপুনি তেনে কথা নকব। আপুনি নেজানে যে আজিলৈকে অন্ন মোৰ মুখত পৰা নাই আৰু নাৰীৰ মুখলৈ চোৱা নাই। তেনেস্থলত আপোনাৰ মুখত তেনে কথা শোভা নেপায়। যাহওক কথা মই নেপেলাওঁ। কিন্তু, শুনক এই অটব্য হাবিত আমাৰ কোনো নাই। আমাৰ অনুপস্থিতিত কোনোবা আহিলেও মাত-বোল নকৰি বা পানী-তুনী বিচাৰিলেও একোকে নিদিব।” এই বুলি কৈ লখণে কাঁড়ডাল উলিয়াই মাটিত কেইটামান চিন দি ক’লে,—“বৌদেউ! এইবোৰ চিনৰ ওপৰেদি আমাৰ বাহিৰে কোনো পাৰ হৈ যাব নোৱাৰিব। যদি পাৰ হ’বলৈ কোনোবাই চেষ্টা কৰে তেন্তে—ভস্ম হৈ যাব।” তাকে কৈ লখণ গুচি গ’ল।

লখণ গুচি যোৱাৰ পাচত ইপিনে পাপী ৰাৱণে বৈৰাগীৰ বেশ লৈ

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

কেনে ধুনীয়া হৰিণা। তেনে সোণালী হৰিণা মই কেনেকৈ পাব পাৰোঁ? যেনেকৈয়ে নহওঁক হৰিণাজনী মোক লাগিবই।”

তাকে শুনি লখণে ক'লে,—“বৌদেউ! ই হৰিণা নহবও পাৰে— কিয়নো আমি পৃথিবীৰ নানান ঠাইত ফুৰিলোঁ, কিন্তু তেনে হৰিণা ক'তো দেখা নাপালোঁ। ই নিশ্চয় কোনোবা মায়াবী অসুৰৰ কাম হ'ব পাৰে। ৰাৱণৰ প্ৰজাবোৰে এই বনত সদায় বিচৰণ কৰিবই লাগিছে। ই নিশ্চয় ৰাৱণৰ কোনোবা মায়াবী প্ৰজা হ'ব।”

লখণৰ কথা শুনি ছিনতাৰ খং উঠিল। আৰু ক'লে,—“হে ৰাম-লখণ! তোমালোকে মোক সদায়েই মিছা প্ৰবোধ দি থাকা। সকলোৱে দেখিছে যে হৰিণা এজনী চৰি আছে, তাত কেনেকৈ মায়াবী অসুৰ হ'ব পাৰে? শক্তিহীন পুৰুষ ৰাম আৰু লখণ! তোমালোক দুয়ো কাপুৰুষ; ময়েই তোমালোকৰ হৈ চেলেং পিন্ধি হাতত ধনু-কাঁড়লৈ হৰিণা মাৰোঁগৈ।”

ছিনতাৰ কথা শুনি মনে মনে লাজ পাই ৰামে ক'লে,—“লখণ! ধেনুকাঁড় মোক দিয়া। হৰিণাজনী ময়েই মাৰোঁ।” তাকে কৈ কাঁড় এৰিব খোজোঁতেই—হৰিণাৰূপী ৰাৱণে একে জাপে বাৰটা পাহাৰ আৰু বাৰটা উপত্যকা অতিক্ৰম কৰি পাৰ হৈ পলাল।

তাকে দেখি ৰামে ক'লে—“কুংৰী! মোৰ বাবে কেইদিনমানৰ কাৰণে খোৰাকী, পাণ-তামোল আদি ঠিক কৰা। মই হৰিণাজনী বিচাৰি যাওঁ আৰু হৰিণাজনী নেপাওঁ মানে উভতি নাহোঁ।”

তাৰ পিচত লখণলৈ চাই ক'লে,—“মৰমৰ ভাই মোৰ! তুমি বৌৱেৰাৰ ওচৰতে থাকা। তেওঁৰ ওচৰৰ পৰা এখন্তেকো আঁতৰি নেযাবা। ময়ো অতি সোনকালে ঘূৰি আহিম।”

তাকে কৈ ৰাম গুচি গ'ল। হৰিণাৰ পিছে পিছে খেদি গৈ অটব্য হাবিত প্ৰৱেশ কৰিলে আৰু হৰিণাজনী দেখি কাঁড় এৰি দিলে। কাঁড়পাতে গৈ হৰিণাক বিন্ধিলে। হৰিণা ঢালখাই বাগৰি

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

পৰিল আৰু পূৰ্ব সিদ্ধান্ত মতে হৰিণাজনীয়ে “ৰামজাপ-ৰামজাপ” অৰ্থাৎ ‘অ’ লখণ! মই ৰাম মৰিলোঁ।”—বুলি চিঞৰি উঠিল।

চিঞৰটো গৈ ছিনতা কুংৱৰীৰ কাণত পৰিল। ভয়বিহ্বলা ছিনতাই ইনাই-বিনাই লখণক ক’লে, “লখণ! তুমি সোনকালে যোৱা। তোমাৰ ককাই ৰামৰ নিশ্চয় কিবা বিপদ হৈছে।”

তাকে শুনি লখণে হাঁহি হাঁহি ক’লে,—“বৌদেউ! সেইটো ককাইদেউৰ মাত নহয় আৰু ৰাম-লখণ ইমান সহজতে নমৰে। যিদিনা ৰামৰ মৃত্যু হ’ব—পৰ্বত-পাহাৰ খহি পৰিব, গছ-গছনি বাগৰি পৰিব, নদী, সাগৰ শুকাই যাব; মুঠতে পৃথিবী ধ্বংস হৈ যাব।”

লখণৰ কথা শুনি ছিনতাৰ খং উঠিল,—“লখণ! তুমি মোক মিছা প্ৰবোধ দিব নেলাগে। তোমাৰ মনৰ কথা মই জানো। তোমাৰ ককায়েৰাৰ মৃত্যুৰ পাছত মোকলৈ তুমি সংসাৰ কৰিব বিচৰা নহয়? শুনা লখণ! যদি সেইটো হয়, তেন্তে তোমাৰ মনোবাঞ্ছা পূৰণ নহ’ব। ৰামৰ মৃত্যুৰ পাছত মই মা-দেউতাৰ ওচৰলৈকে গুচি যাম।”

লখণ লাজত পৰিল আৰু খঙত অধীৰ হৈ ক’লে,—“বৌদেউ! আপুনি তেনে কথা নকব। আপুনি নেজানে যে আজিলৈকে অন্ন মোৰ মুখত পৰা নাই আৰু নাৰীৰ মুখলৈ চোৱা নাই। তেনেস্থলত আপোনাৰ মুখত তেনে কথা শোভা নেপায়। যাহওক কথা মই নেপেলাওঁ। কিন্তু, শুনক এই অটব্য হাবিত আমাৰ কোনো নাই। আমাৰ অনুপস্থিতিত কোনোবা আহিলেও মাত-বোল নকৰি বা পানী-তুনী বিচাৰিলেও একোকে নিদিব।” এই বুলি কৈ লখণে কাঁড়ডাল উলিয়াই মাটিত কেইটামান চিন দি ক’লে,—“বৌদেউ! এইবোৰ চিনৰ ওপৰেদি আমাৰ বাহিৰে কোনো পাৰ হৈ যাব নোৱাৰিব। যদি পাৰ হ’বলৈ কোনোবাই চেষ্টা কৰে তেন্তে—ভস্ম হৈ যাব।” তাকে কৈ লখণ গুচি গ’ল।

লখণ গুচি যোৱাৰ পাচত ইপিনে পাপী ৰাৱণে বৈৰাগীৰ বেশ লৈ

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

চোতালত ইনাই-বিনাই মাতিবলৈ ধৰিলে—"হে ৰাণী মা ! ভোক-পিয়াহত মৰো মৰো ! এই অটব্য হাবিত মানুহৰ ছাঁটোও দেখা নাই। অলপ পানী দিয়া মা !"

লখণে কৈ যোৱাৰ কথা ছিনতাৰ মনত পৰি ক'লে,—"হে'ৰা ভিক্ষাৰী ! আজে-বাজে কথা ইয়াত নকবা। এই বনত ইমানবোৰ জান-জুৰি, ফল-মূল আছে তাৰ পৰা খাই নোলোৱা কিয় ?"

তাকে শুনি বৈৰাগীয়ে ক'লে,—"মই হেন দুখীয়া বৈৰাগীয়ে ছিনতা কুংৱীৰ চৰণতেই ভোক-পিয়াহত মৃত্যুমুখত পৰিছে বুলি আপোনাৰ বদনাম পৃথিবীত বৈ যাব।" ভিক্ষাৰীৰ কথা শুনি ছিনতা গভীৰ চিন্তাত পৰিল ঃ "এ'ৰা, কথাটো মিছা নহয়।" তাকে ভাবি হাতত এটা লোটা লৈ পানী যাচিলে—"হে'ৰা বৈৰাগী ! পানী লোৱা।"

চতুৰ ৰাৱণে বুদ্ধি কৰি ক'লে—"হে মা মহাৰাণী ! ৰাম আৰু লখণ হৈছে ভগবানৰেই অংশ। তেখেতসকল থকা ঠাইলৈ মই যোৱাটো ভাল নহ'ব। আপুনিয়েই অলপ দয়া কৰি আহি দি যাওকহি। আপোনাৰ ধৰ্ম হ'ব।"

ছিনতাই আগ-পিছ একো নেভাবি লখণে দি যোৱা চিনবোৰ পাৰ হৈ আহি বৈৰাগীৰ ওচৰ পালেহি। বৈৰাগীজনে পানী লোৱাৰ চলেৰে ছিনতাৰ হাতখন থাপমাৰি ধৰিলে আৰু ৰাৱণৰ ৰূপলৈ ৰথত উঠাই লংকালৈ উৰা মাৰিলে।

উৰি যাওঁতে সকলোকে সাৱধান কৰি গ'ল—"ৰাম আৰু লখণে ছিনতা কুংৱীক বিচাৰি হাবাথুৰি খাই বহুতক সুধি ফুৰিব। যদি কোনোবাই ছিনতা কুংৱীৰ বতৰা দিয়ে, তেন্তে ৰাৱণৰ হাতত তাৰ নিস্তাৰ নাই ; ঘাঁহ-বন, পশু-পক্ষী, জোন-বেলি-তৰা সকলোকে সাৱধান কৰি দিছোঁ।"

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰাম-লখণৰ কাজিয়া

লখণে গৈ ৰামক লগ ধৰিলে। লখণক দেখি ৰামে ক'লে— "লখণ! এনে নৰ-মুনিষহীন হাবিত ছিনতাক অকলে এৰি থৈ তুমি কিয় আহিলা? এনে মায়াবী ৰাক্ষসেৰে ভৰপূৰ হাবিত অকলশৰীয়া ছিনতাৰ কিবা হৈ গ'লে তুমি কি শান্তি পাবা? ঘূৰি গৈ যদি মই ছিনতাক নেপাওঁ, তেন্তে তোমাৰ মৃত্যু অনিবাৰ্য্য।" তাকে কৈ দুয়ো ঘৰলৈ বুলি দৌৰ দিলে।

ঘৰত আহি ছিনতাক নেদেখি চিঞৰ-বাখৰ কৰিলে। কিন্তু ক'তো ছিনতা কুংৰীৰ সহাঁৰি নেপাই ৰামৰ খং দুগুণে উঠিল— "লখণ! তোমাৰ অবিবেচনাৰ হেতুকে আমি এনে বিপদত পৰিছোঁ। তাৰ শাস্তি স্বৰূপে তোমাৰ মৃত্যু অনিবাৰ্য্য।"

ৰামৰ কথা শুনি লখণৰ ভয় হ'ল। তথাপি ক'লে— "ককাইদেউ! আপোনাৰ হাতত আজি মোৰ মৃত্যু হ'বই। তাৰ আগতে মোৰ মনোবাঞ্ছা এটা পূৰণ কৰক। আমি দুয়ো ভাই-ককাই কোনো দিনে একে থালত একেলগে আহাৰ গ্ৰহণ কৰা নাই। গতিকে আজি আপুনি নিজ হাতে ৰান্ধি খুৱাওক।"

লখণৰ প্ৰস্তাৱত ৰাম মান্তি হ'ল আৰু জুই জ্বলাই ল'লে। প্ৰথমতে এডাল খৰিৰে ৰামে জুই জ্বলাবলৈ ধৰিলে। তাকে দেখি লখণে আৰু এডাল খৰি দিয়ক বুলি ক'লে। এডাল এডাল কৈ তিনিডাল খৰি দিয়াতহে ৰামে জুই জ্বলাবলৈ সক্ষম হ'ল। তাৰ পিচত চৰু বহাবৰ বাবে জাগি বনাবলৈ কলত প্ৰথমতে এটা, পিচত দুটা এনেকৈ তিনিডাল জাগি বহোৱাৰ পিচতহে ৰামে চৰু বহাবলৈ সক্ষম হ'ল।

তেতিয়া লখণে ক'লে,—"চাওঁক ককাইদেউ, যেনেকৈ এডাল, দুডাল খৰিত জুই নজ্বলে, এটা বা দুটা জাগিৰ ওপৰত চৰু বহাব নোৱাৰোঁ; সেইদৰে কেৱল ৰাম আৰু লখণে পৃথিবীত থাকিব নোৱাৰে।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

আমাৰ লগত বৌদেউ থাকিব লাগিব। গতিকে সোনকালে আহাৰ কৰোঁ আৰু বৌদেউক বিচাৰি যাওঁ।"

ৰ'মু ৰামবেপীৰ মৃত্যু

লংকাধিপতি ৰাৱণে ছিনতা কুংৰীক ৰথত তুলি আকাশৰ বহু ওপৰেদি উৰি গৈছিল। এনেতে নাৰীৰ বিননি শুনি ৰামবেপীয়ে (ৰাম-লখণৰ মোমায়েক) চাই দেখিলে যে পাপী ৰাৱণে ছিনতাক হৰণ কৰি লংকালৈ গৈ আছে। ৰামবেপীয়ে বিজুলী বেগেৰে উৰি গৈ ৰাৱণক বাধা দিলে। প্ৰথমে ৰাৱণে সাধাৰণভাৱে লৈছিল। ৰামবেপীয়ে পাখীৰে খপৰিয়াই ৰথখন মাটিত পেলাই দিয়াতহে ৰাৱণৰ সংজ্ঞা ফিৰি আহিল। ততালিকে ৰথখন উৰুৱাই পলাব ধৰোঁতেই ৰামবেপীয়ে আগভেটা দিলে। বহুপৰ আকাশত যুদ্ধ হ'ল। শেষত ৰাৱণে তৰোৱালেৰে ৰামবেপীৰ বাহু এটা কাটি পেলোৱাত সি বাগৰি পৰিল। তথাপি ছিনতাক অভয় দি ক'লে— "মাজনী! তই একো চিন্তা নকৰিবি। যেতিয়া ৰাম-লখণে বিচাৰি আহিব, তেতিয়া তাৰ প্ৰকৃত সন্ধান মই দিম।"

ছিন্তাৰ অন্বেষণ আৰু বালিবধ

ৰাম আৰু লখণে ছিনতাক বিচাৰি হাবাথুৰি খালে। উপায় বিচাৰি ঘূৰি ফুৰোঁতে মোমায়েক ৰামবেপীৰ অৱস্থা দেখি অবাক হ'ল। সিহঁতক দেখি ৰামবেপীয়ে ক'লে—"বোপাহঁত! মোৰ জী ছিনতাক মহাপাপী ৰাৱণে লৈ গ'ল। মোৰ শৱ সৎকাৰ কৰি তোমালোক লংকালৈকে গৈ ৰাৱণক বধ কৰি ছিনতাক উদ্ধাৰ কৰা। আশীৰ্বাদ কৰিছোঁ যুদ্ধত তোমালোকেই জয়ী হবা।"

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

মোমায়েক ব্ৰ'মু ৰামবেপীৰ পৰা সকলো দিহা-পৰামৰ্শ লৈ তেওঁলোকে লংকালৈ যোৱাৰ আয়োজন কৰিলে। এনেতে লগ পালে বায়ু (ডলি) ৰজাৰ পুত্ৰ মহাবীৰ উলিমনক। উলিমনে চিনি পাই ৰামৰ চৰণ চুই ক'লে—"হে ৰাম! আমাৰ ৰাজ্যত দুজন ৰজাই ৰাজ-সিংহাসনৰ কাৰণে অনাবৰত অৰিয়া-অৰি কৰি আছে। বালি আৰু হিক্ৰেংৰ তেনে যুদ্ধত আমি অতিশয় কষ্ট পাইছোঁ।"

উলিমনৰ কথা শুনি ৰামে ক'লে—"কাজিয়াৰ কাৰণ নজনাকৈ আনৰ কাজিয়াত হাত দিওঁ কেনেকৈ?" ৰামৰ কথা মতে উলিমনে কাজিয়াৰ কাৰণ বৰ্ণনা কৰিবলৈ ধৰিলে: "হে ৰাম! কাজিয়াৰ কাৰণ একপ্ৰকাৰ ডাঙৰেই। একালত আমাৰ ৰাজ্যত এটা ডাঙৰ অসুৰে বৰকৈ উপদ্ৰৱ কৰিছিল। অসুৰটোক বধ কৰিবলৈ বালি আৰু হিক্ৰেং দুয়ো ভাই-ককাই লগ লাগি খেদি ফুৰিছিল। অসুৰটোৱে প্ৰাণ ৰক্ষাৰ উপায় নেপায় এটা গুহাত সোমাল। দুয়ো ভাই-ককায়ে আলচ কৰি ভায়েকক গুহাৰ সন্মুখত ৰখিবলৈ কৈ বালিয়ে গুহাত প্ৰৱেশ কৰিলে। হিক্ৰেং বাৰ বছৰ ধৰি ৰখিও বালিৰ খবৰ নোপোৱাত যুদ্ধত মৰিল ভাবি গুচি আহিল। গুচি আহোঁতে অসুৰটোৱে আকৌ ওলাই উপদ্ৰৱ কৰিব পাৰে ভাবি বিৰাট শিল এটাৰে গুহাৰ মুখটো বন্ধ কৰি থৈ আহিল। বালিৰ মৃত্যু হ'ল ভাবি হিক্ৰেং ৰজা হ'ল। আৰু বালিৰ পত্নীক বিয়া কৰাই ৰাজধানী পতা হ'ল।

ইপিনে অসুৰটোক বধ কৰি আহি তাৰ ব্যৱহাৰত দুখ পাই বালিৰ ভায়েকৰ ওপৰত ভীষণ খং উঠিল। বালি ৰাজধানীত উপস্থিত হৈয়েই গম পালে যে ভায়েকে সিংহাসন অধিকাৰ কৰাৰ উপৰিও বৌৱেককো বিয়া কৰাই পত্নীৰূপে গ্ৰহণ কৰিছে। ফলত সদায়েই যুদ্ধ হয়। গতিকে কিবা এটা ব্যৱস্থা কৰক মই ৰজা হিক্ৰেংক এতিয়া লৈ আনো।"

উলিমনে ৰজা হিক্ৰেংক আনি লগ লগালে। আলোচনাৰ

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

অন্তত স্থিৰ হ'ল যে ৰাম আৰু লখণে বালিক বধ কৰাৰ পিচত হিক্রেংএ সৈন্য-সামন্ত দি ছিনতাৰ উদ্ধাৰত সহায় কৰিব। পিচ-দিনাই যুদ্ধৰ দিন-বাৰ ঠিক হ'ল।

পিচদিনা পুৱা বালি আৰু হিক্রেংৰ মাজত যুদ্ধ আৰম্ভ হ'ল। যুদ্ধত হিক্রেংৰ জয়ৰ আশা নেদেখি ৰামে বালিলৈ কাঁড় এৰি দিলে। বালি বাগৰি পৰাৰ লগে লগে ৰাম আৰু লখণ ওচৰলৈ আহিল। ৰাম-লখণক দেখি বালিৰ চকুপানী ওলাল আৰু ক'লে – "হে ৰাম আৰু লখণ! তোমালোকে বিনা দোষত মোক মাৰিলা। ছিনতা কুংৰীৰ উদ্ধাৰত সহায় কৰিব বুলিয়েই হিক্রেংৰ কথামতে মোক মাৰিলা। মই জীয়াই থাকিলে ৰাৱণনো কি? আজি কেইবা বছৰৰ আগতেই তাক মই মোৰ নেজ ডালেৰে মেৰিয়াই বাৰটা সাগৰৰ পানী খুৱাই বাৰটা পাহাৰৰ বাৰটা উপত্যকাৰ সিপাৰলৈ দলিয়াই পেলাই দিছিলোঁ।"

তাকে শুনি ৰামে বালিক আৰু জীয়াই থকাৰ ইচ্ছা আছে নে নাই সুধিলে। উত্তৰত বালিয়ে ক'লে—"জীয়াই থাকি কি কৰিম? ককাই-ভাইৰ মাজত যুদ্ধ-বিগ্ৰহ হৈ থকাতকৈ তোমাৰ হাততে মৰি বৈকুণ্ঠলৈকে যাম। গতিকে মোক শান্তিৰে মৰিবলৈ দিয়া।"

উলিমনৰ লঙ্কা যাত্ৰা আৰু ছিনতা কুংৰীৰ সন্ধান লাভ

বালিৰ মৃত্যুৰ পিচত হিক্রেং একছত্ৰী ৰজা হ'ল। তাৰ সকলো প্ৰজা আৰু সৈন্য-সামন্ত মাতি আনি ক'লে—"তোমালোক আটায়ে দশোদিশে যোৱা আৰু ছিনতা কুংৰীৰ সন্ধান লোৱা। কামৰ মূল দায়িত্ব উলিমনক দিলোঁ।"

ৰজাৰ হুকুম মতে উলিমনে বহু সৈন্য-সামন্ত লৈ ছিনতা কুংৰীৰ সন্ধানত ওলাল। হিক্রেংৰ সৈন্যবোৰে অনেক নদ-নদী, পৰ্ব্বত-ভৈয়াম পাৰ হৈ অৱশেষত সাগৰৰ পাৰ পালে গৈ। তাতে সৈন্যবোৰে

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

নিৰুপায়ত পৰা জানি উলিমনে ক'লে—"বন্ধু সকল ! তোমালোকে ইয়াতে মোলৈ অপেক্ষা কৰা। ছিনতা কুংৱীৰ সন্ধানত মই লঙ্কা ৰাজ্যলৈ যাওঁ।"

ইয়াকে কৈ উলিমনে পিতৃ বায়ু ৰজাক স্মৰণ কৰি উৰা মাৰিলে। উৰি গৈ মাজ সাগৰতে উলিমনে দৈত্যকায় প্ৰাণী এটা লগ পালে। দৈত্যকায় প্ৰাণীটোৱে উলিমনক লংকাৰ পথত আগভেটা দিলে। উলিমনে দৈত্যটোৰ মূৰত ভৰি দি একেজাপে লংকাত প্ৰবেশ কৰিলে। লংকা গৈ পায়েই উলিমনৰ চিন্তা হ'ল—সেই মহা চতুৰ ৰাৱণে ছিনতা কুংৱীক ক'তবা লুকাই থলে ? এই দৰে বিচাৰি পাত-পাত কৰি অৱশেষত ছিনতাক লগ পালেগৈ।

দুখত কান্দি কান্দি ছিনতা কুংৱী ব্যাকুল। উলিমনে ছিনতাক লগ ধৰি নিজৰ পৰিচয় দি সান্ত্বনা দিলে ঃ "হে হেমফী ! দুখ কৰাৰ কোনো কাৰণ নাই। মই উলিৰ পুত্ৰ উলিমন আহি পাইছোঁ। এতিয়া মোৰ ভোক লাগিছে। কিবা খাবলৈ দিয়ক।"

ছিনতাই অলপ সান্ত্বনা পাই ক'লে—"হে পৱনপুত্ৰ ! মইনো তোমাক কি দিম ? তুমি সাগৰৰ পাৰে পাৰে যোৱা আৰু যি ফল-মূল পোৱা খাই লোৱা।"

ছিনতাৰ কথামতে উলিমনে সাগৰৰ পাৰলৈ যাত্ৰা কৰি এফালৰ পৰা সকলো ফল-মূল শেষ কৰিবলৈ ধৰিলে। তাকে দেখি ৰাৱণৰ প্ৰজাবোৰে ভয়ত কোৱাকুই কৰিবলৈ ধৰিলে—"বায়ুৰ পুত্ৰ উলিমন আহি লংকা পালেহি, গতিকে আমাৰ ৰাজ্য ধ্বংস হ'ব।" প্ৰজাবোৰে উলিমনৰ কাণ্ডবোৰ দেখি ভয়ত ৰজাৰ ওচৰ পালেগৈ।

উলিমনৰ লংকাৰ প্ৰৱেশৰ বাতৰি পায়েই ৰাৱণে তাক ধৰি অনিবলৈ পুতেক মেকনাদক পাচিলে। মেকনাদে বিচাৰি গৈ উলিমনক লগ পাই যুদ্ধত পৰাস্ত কৰি বন্দী কৰিলে আৰু ৰাৱণৰ ওচৰলৈ লৈ আহিল। ৰাৱণে উলিমনৰ মৃত্যুদণ্ডৰ আদেশ দিয়া শুনি উলিমনে ক'লে—"মই বায়ুৰ পুত্ৰ উলিমন। মোক মাৰিবলৈ হ'লে

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

এহেজাৰ মোন তুলা আনি মোৰ নেজত বান্ধি দি অগ্নি সংযোগ কৰা। তেতিয়াহে মোৰ মৃত্যু হ'ব।"

উলিমনৰ কথাত বিশ্বাস কৰি ৰাৱণে এহেজাৰ মোন তুলা বান্ধি অগ্নি সংযোগ কৰাৰ লগে লগে সি উৰা মাৰি ইঘৰ-সিঘৰকৈ সমগ্ৰ লংকা নগৰত জুই লগালে। ফলত ৰাৱণৰ বহুতো প্ৰজা মৃত্যুমুখত পৰাৰ লগতে অনেক গৃহহীনো হৈ পৰিল।

কিন্তু উলিমনো বৰ বিপদত পৰিল। নেজত লাগি অহা জুইৰ শিখা কেনেকৈ নিৰ্ব্বাপিত কৰা যায়? উপায় নেপাই ছিনতাৰ ওচৰলৈকে আঁহি বুদ্ধি বিচাৰিলেঃ "হে হেমফী! এই জুইৰ শিখা নুমাবলৈ বহু সাগৰ, নদ-নদীৰ ওচৰলৈ গলোঁ। কিন্তু ফল একো নহ'ল। এটা উপায় দিয়ক।"

তাকে শুনি ছিনতাই ক'লে—"হে উলিমন! এই সমস্ত জুইৰ শিখা তোমাৰ মুখত ভৰাই দিয়া।" ছিনতাৰ কথামতে জুই কুৰা মুখত ভৰাই দিয়াত উলিমনৰ মুখখন পুৰি ক'লা হৈ গ'ল। তথাপিও অগ্নিৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাই ক'লে, "হেমফী! আপুনি অলপো চিন্তা নকৰিব। মই এতিয়াই প্ৰভু ৰাম-লখনৰ ওচৰলৈ যাওঁ আৰু তেওঁলোকে খবৰ পোৱা মাত্ৰেই লংকাত উপস্থিত হ'ব।"

লংকাত ভয়াবহ অগ্নিকাণ্ড ঘটাৰ পাছত ৰাৱণৰ ভীষণ খং উঠিল আৰু প্ৰতিজ্ঞা কৰিলে যে সি ছিনতা কুংৱীক পত্নী ৰূপে গ্ৰহণ কৰিহে এৰিব।

ৰাৱণৰ তেনে প্ৰতিজ্ঞাত ধৰ্ম্মভীৰু ভায়েক বিবিহনে বুজাবলৈ চেষ্টা কৰিলে—"হে মহাৰাজ, তেনে কথা নক'ব। ধাৰ্ম্মিক ৰামৰ প্ৰতি তেনে ব্যৱহাৰ কৰাৰ পৰা আমাৰ স্বৰ্ণ লংকা ধ্বংস হৈ যাব। গতিকে ছিনতা কুংৱীক মুক্তি দি ৰামৰ সৈতে বন্ধুত্ব কৰক।"

বিবিহনৰ কথাত ৰাৱণৰ খং উঠিলঃ "দেশ-দ্ৰোহী বিবিহন! তই ৰামৰ ফলিয়াহৈ কথা কৈছ? সাধাৰণ মানুহ

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰামে মোক কি কৰিব? পাপী বিবিহন! আজিৰ পৰা তই মোৰ কোনো নই'ৰ। এতিয়াই লংকাৰ পৰা বাহিৰ হৈ যা।"

ৰাৱণৰ আদেশ মতেই বিবিহনে দেশান্তৰ হৈ ৰামৰ ওচৰলৈকে গুচি আহিল।

ৰাম-লখণৰ লঙ্কা অভিযান

ৰামে হিক্ৰেংৰ সৈন্যদল লৈ সাগৰৰ পাৰ পাই সকলো দেৱ-দেৱতাক সন্তুষ্ট কৰাই সেতু বন্ধোৱাত লাগিল। আপিনে ৰাৱণৰ বিশ্বাস যে সাধাৰণ মানুহ ৰামে জীৱনত কেতিয়াও সাগৰ পাৰহৈ লংকাত ভৰি দিব নোৱাৰিব।

কিন্তু ৰাৱণৰ ভুল ধাৰণা পিচদিনাই ধৰা পৰিল। এজন বাৰ্ত্তাবাহকে জনালে যে ৰামে সৈন্য-সামন্ত লৈ লংকাত প্ৰৱেশ কৰিছে। তাকে শুনি ৰাৱণে ততালিকে সৰু পুতেকক ৰাম আৰু লখণক ধৰি আনিবলৈ পাচিলে। কিন্তু ৰামৰ এপাত শৰেই তাক শেষ কৰি দিলে।

সৰু পুতেকৰ মৃত্যুৰ খবৰ পাই ৰাৱণে ভায়েক কুম্ভক ৰণলৈ পঠালে। কুম্ভ মহাবীৰ আছিল। এহেজাৰ দিন সাৰে থাকি এহেজাৰ দিন শুই থাকে। টোপনিৰ পৰা কুম্ভক জগাই ৰণলৈ পঠালে। কিন্তু ৰাম-লখণৰ হাতত তাৰ প্ৰাণ গ'ল।

কুম্ভৰ মৃত্যুৰ বাতৰি পাই ৰাৱণৰ চিন্তা হ'ল। সেয়েহে তাৰ নিৰ্ভৰযোগ্য পুত্ৰ মেকনাদক যুদ্ধলৈ পাচিলে। তাকে শুনি ৰামৰ শুভাকাঙ্ক্ষী বিবিহনে আহি ক'লে—"হে ৰাম! মেকনাদ ইমান সহজ প্ৰকৃতিৰ নহয়। সি যুদ্ধলৈ অহাৰ আগতে পূজা-পাতল দি তাৰ জীৱনটো তাতেই এৰি আহে সেই সময়ত যদি তাক বধ কৰিব নোৱাৰে বিপদ আছে।"

বিবিহনৰ কথা ৰামে সিমান ভাল পোৱা নাছিল। কিন্তু

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

বিবিহনে খাটাং ভাৱে ক'লে যে মেকনাদৰ মৃত্যু নোহোৱালৈকে ৰামে ছিনতা কুংৰীক উদ্ধাৰ কৰিব নোৱাৰিব।

কথাৰ গুৰুত্ব বুজি ৰামে বিবিহনৰ সৈতে লখণক মেকনাদক বধ কৰিবলৈ পাচিলে। মেকনাদে পূজা কৰি থকা অৱস্থাত পাই লখণে তাক বধ কৰিলে।

ৰামে-লখণে অন্যায়ভাবে পুতেক মেকনাদক বধকৰা শুনি ৰাৱণ বিমৰ্ষ হ'ল। তথাপি পুত্ৰহত্যাৰ ভীষণ প্ৰতিশোধ লবলৈ ৰাৱণে সসৈন্যে ৰাম-লখণৰ সন্মুখত উপস্থিত হ'ল। ৰাৱণৰ খং উঠাৰ কথা জানি স্বৰ্গ-মৰ্ত্ত্য-পাতাল কঁপিবলৈ ধৰিলে। আনপিনে ৰাৱণ গৰজি উঠিল—"সাধাৰণ মনিছ ৰাম আৰু লখণ! তঁহতক কোনে ৰক্ষা কৰে আজি চাম।"

ৰাৱণৰ কথাত লখণৰ খং উঠিল। আৰু যুদ্ধ ঘোষণা কৰিলে। ৰাৱণে এপাত শৰ লখণলৈ এৰিলে, আৰু লখণ ধৰাশায়ী হ'ল। ৰাম গভীৰ চিন্তাত পৰিল। লখণক কেনেকৈ বচোৱা যায়? উপায় ক'ত?

এনেতে বিবিহনে আহি ক'লে যে মালংছ'লিং পৰ্ব্বতত তাৰ দৰৱ আছে। যদি বেলি উদয় হোৱাৰ আগতে দৰৱটো দিয়ে লখণ পুনৰ জী উঠিব।

কথাটো শুনা মাত্ৰকেই উলিমনে মালংছ'লিং পৰ্ব্বতলৈ উৰা মাৰিলে। কিন্তু উলিমনে দৰৱটো বিচাৰি উলিয়াব নোৱাৰি মহা বিপদত পৰিল। আনহাতে বেলিও উদয় হওঁ-হওঁ। উলিমনে বহু কাকুতি-মিনতি কৰা সত্বেও উদয় হ'ব ধৰাত বেলিটো ধৰি আনি তাৰ কাষলতিত সুমুৱাই থৈ পৰ্ব্বতটোকে উভালি আনি বিবিহনৰ ওচৰত দিলে। বিবিহনে দৰৱটো দিয়াত লখণ পুনৰ জী উঠিল।

বহু পলমৰ পিচতো বেলি উদয় নোহোৱাত সকলোৱে আচৰিত হ'ল। তেতিয়া উলিমনে কাষলতিৰ পৰা বেলিটো এৰি দিয়াতহে পৃথিবীখন পোহৰ হৈ উঠিল।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

মুহীৰাৱণ বধ

লখণ পুনৰ জী উঠাৰ পিচত ৰামে দুই-তিনিদিনৰ যুদ্ধ বিৰতি ঘোষণা কৰি বিশ্ৰাম ল'বলৈ মনস্থ কৰিলে আৰু উলিমনক পহৰা দিবলৈ কৈ ৰাম-লখণ দুয়ো শুবলৈ গ'ল।

আনপিনে ৰাৱণৰ সৰু ভায়েক মুহীৰাৱণে লংকাৰ সকলো ঘটনা শুনি আছিল। মুহীৰাৱণৰ ৰাজ্য আছিল পাতাল। পাতালত মুহীৰাৱণে কাৰণচিংদি দেৱীৰ অনুগ্ৰহত বলীয়ান। ককায়েক ৰাৱণক সহায় কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে বিবিহনৰ ৰূপলৈ মুহীৰাৱণে উলিমনৰ ওচৰত আহি ক'লে,—"যোৱা উলিমন তুমিও অলপ বিশ্ৰাম কৰা। ময়েই পহৰা দিওঁ।"

উলিমনেও অলপ বিশ্ৰাম লোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিলে। সেই চলতে মুহীৰাৱণে ৰাম আৰু লখণক পাতাললৈ লৈ গৈ বন্দী কৰিলে আৰু কাৰণচিংদি দেৱীৰ ওচৰত বলি দিয়াৰ আয়োজন কৰিলে।

ইপিনে উলিমনে সাৰ পাই ৰাম আৰু লখণক নেদেখি আচৰিত হ'ল আৰু বিবিহনকে দোষী সাব্যস্ত কৰিলে। কথাটো বিবিহনে গম পাই ততালিকে উলিমনক পাতাললৈ যাবলৈ নিৰ্দ্দেশ দিলে।

উলিমনে পাতাল প্ৰবেশ কৰি এটি শিশুৰ ৰূপলৈ ৰাম-লখণক বিচাৰি ফুৰিব ধৰিলে। অৱশেষত ৰাম-লখণক লগ পাই ক'লে—"ভয়ৰ কোনো কাৰণ নাই। কালিলৈ মই নিজেই কাৰণচিংদিৰ ৰূপলৈ আহিম। যেতিয়া মুহীৰাৱণে চৰণ ল'বলৈ ক'ব তেতিয়া সেৱা লোৱাৰ পদ্ধতি অলপ দেখুৱাই দিবলৈ ক'ব। তেতিয়া কামটো সমাধা কৰিব লাগিব।"

পিচদিনা পুৱাতে মুহীৰাৱণে ৰাম-লখণক কাৰণচিংদিৰ ওচৰলৈ আনি বলি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিলে। পূৰ্ব্বৰ আলোচনা মতে দেৱীৰ ওচৰত কেনেকৈ সেৱা জনাব লাগে তাকে দেখুৱাই দিবলৈ কোৱাত

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

মুহীৰাৱণে আঠুকাঢ়ি দেৱীৰ চৰণ চুৱাৰ লগে লগে উলিমনে তাক দ্বিখণ্ডিত কৰি ৰাম আৰু লখণক লৈ পুনৰ পৃথিবীলৈ ঘূৰি আহিল।

ৰাৱণ বধ

ভায়েক মুহীৰাৱণৰ পতনৰ পিচত ৰাৱণ একেবাৰে অকলশৰীয়া হ'ল। তথাপি ৰাৱণে দুৰ্ব্বলতা প্ৰকাশ নকৰে। বাৰটা মূৰেৰে বাৰখন হাত, লগতে অনেক সৈন্য-সামন্ত লৈ ৰাৱণ পুনৰ ৰাম-লখণৰ সন্মুখীন হ'ল। দুয়োপক্ষৰ শৰে আকাশ চানি ধৰিলে। এটা-এটাকৈ ৰাৱণৰ সকলো সৈন্য পৰিবলৈ ধৰিলে। তথাপি বীৰ বিক্ৰমেৰে ৰাৱণ আহি ৰামৰ সন্মুখীন হ'ল। বহুপৰ যুদ্ধ কৰাৰ পিচত ৰামৰ শৰে ৰাৱণক নিপাত কৰিলে। ৰাৱণৰ মৃত্যুৰ লগে লগে আকাশে-বতাহে ৰামৰ জয়ধ্বনি বাজি উঠিল। সকলো দেৱতাই যেন ৰাৱণৰ অত্যাচাৰৰ পৰা মুক্তি পালে। মৃত্যুৰ আগে আগে ৰাৱণে ৰাম-লখণক কলে—"তোমালোকতকৈ মোৰ বুদ্ধি অলপ বেছি। পৃথিবীত ইমানদিন পাপ কৰিও মই স্বৰ্গত স্থান পাম। কিয়নো ৰামৰ হাততেই মোৰ মৃত্যু হৈছে। তোমালোকে আকৌ মোক স্বৰ্গত লগ পাবা।"

ছিনতাৰ অগ্নি পৰীক্ষা

যুদ্ধ জয়ৰ পিচত ৰাম আৰু লখণ ছিনতাৰ ওচৰলৈ গ'ল। ৰামৰ কাৰণে ব্যাকুল ছিনতাৰ মুখত হাঁহি বিৰিঙিল। ছিনতাই

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ওচৰলৈ আহিব ধৰোঁতে ৰামে বাধা দি ক'লে—"ৰবা কুংৰী! তোমাৰ ওপৰত সন্দেহ আছে। তুমি আজি অ'তদিনে পাপী ৰাৱণৰ বন্দিনীৰূপে আছিলা। হয়তো অ'তদিনে তুমি অসুৰৰ খাদ্যকে খাই জীৱন ধাৰণ কৰি আছা। গতিকে তোমাৰ ওপৰত অগ্নি পৰীক্ষা লোৱা হ'ব।"

ৰামৰ কথা শুনি ছিনতা শঙ্কিত হ'ল। দপ্-দপ্কৈ জ্বলি উঠা জুইৰ ওচৰলৈ ছিনতা কুংৰী নিৰ্ভিকভাৱে আগবাঢ়িল। কিন্তু কিহৰ দোষত অগ্নিয়ে ছিনতা কুংৰীৰ ওপৰত বিচাৰ কৰিব? নিৰ্দ্দোষী ছিনতা কুংৰীয়ে জুইৰ শিখাৰ মাজেদি ৰামৰ ওচৰলৈকে আহিল।

ৰামে ধাৰ্ম্মিক বিবিহনক লংকাৰ ৰজা পাতি থৈ পত্নী ছিনতা, লখণ আৰু উলিমনক লৈ নিজ ৰাজ্যলৈ উভতি আহিল।

সুদীৰ্ঘ বাৰ বছৰৰ পিচত ৰাম-লখণ আৰু ছিনতাক ৰজা-ৰাণীৰূপে প্ৰজাবোৰে পাই নিজকে ধন্য মানিলে।

উলিমনৰ অন্নভোজন

ৰাম আৰু লখণে লংকা জয় কৰি ছিনতা কুংৰীক উদ্ধাৰ কৰাৰ পাচত উলিমনে আহি ক'লে,—"হে ৰাম! আপোনালোকৰ লগত যুদ্ধলৈ ওলোৱাৰ দিন ধৰি এসাজো ভালকৈ খাব পৰা নাই। আজি মোৰ বৰ ভোক লাগিছে। আপোনালোকে নিজ হাতে ৰান্ধি খুৱালে বৰ কৃতাৰ্থ হ'ম।"

তাকে শুনি ৰামে লখণক ভাত ৰান্ধিবলৈ আদেশ দিলে।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

লখণে দুটা চৌকাত ভাত বহাই ভাত ৰান্ধিলে আৰু উলিমনক খাবলৈ দিলে। উলিমনে খাবলৈ বহি সকলোবোৰ ভাত খাই শেষ কৰি পুনৰ ভাতৰ কাৰণে চিঞৰ-বাখৰ লগালে। ইপিনে ভাত ৰান্ধি-ৰান্ধি লখণৰ হাত-ভৰিবোৰ জুইত পুৰিবলৈ ধৰিলে। তথাপিও উলিমনক নাটেহে নাটে।

তাকে দেখি ৰামে এটা বুদ্ধি পাঙিলে। ৰামে ততালিকে মাখি-বোৰক মাতি আনি মনে মনে উলিমনৰ মূৰৰ ওপৰত ভাত থৈ আহিবলৈ আদেশ দিলে। কথামতেই কাম হ'ল। তাৰ পিচত ৰামে মিচিকাই হাঁহি ক'লে,—"হে বীৰ উলিমন! খাওঁ বুলিয়েই ইমানকৈ খাব লাগেনে? তোমাৰ মূৰৰ ওপৰলৈকে ভাতবোৰ ওলায়েই আহিলচোন।"

ৰামৰ কথাত উলিমনে মূৰত হাতদি দেখে যে সঁচাকৈ মূৰৰ ওপৰত ভাতবোৰ জমা হৈ আছে। তেনে কথাত উলিমনে লাজ পালে আৰু ৰাম-লখণক সাক্ষী কৰি শপত খালে যে পৃথিবীত চন্দ্ৰ-দিবাকৰ থাকে মানে তাৰ বংশধৰসকলে লখিমী (অন্ন) ভোজন নকৰে।

ছিনতা কুংৱীৰ পুনৰ বনবাস

সুদীৰ্ঘ বাৰ বছৰৰ বনবাসৰ পিচত নিজৰ ৰাজ্যলৈ ঘূৰি আহি ৰাম ৰজা হ'ল। ৰাম এজন প্ৰজাৰঞ্জক ৰজা আছিল। তেওঁৰ ৰাজ্যত দুখ বা আকাল বুলিবলৈ নাছিল। সকলো পিনে জয়-জয় ময়-ময়।

তাৰ মাজতো প্ৰজাৰ মাজত কৌতূহল। বাৰ বছৰ বনবাসত ৰাম আৰু লখণে কেনেকৈ লংকালৈ গৈ ৰাৱণক বধ কৰিলে, ৰাৱণ বা কেনে ধৰণৰ ইত্যাদি কথাই প্ৰজাবোৰৰ মাজত কৌতূহলৰ সৃষ্টি

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

কৰে। বিশেষকৈ নাৰী মহলত তাকেলৈ নানান গল্প-গুজৱ উঠিবলৈ ধৰিলে।

ৰাজ-অন্তেষপুৰত ৰমণীসকলে ছিনতা কুংৰীৰ মুখৰ পৰা ৰাম-ৰাৱণৰ কাহিনী শুনি বৰকৈ আমোদ পালে। কথাই কথাই এদিন ৰমণী এজনীয়ে প্ৰশ্ন কৰিলে—“হেমফীপী! এটা কথা সোধো। আপুনিটো বহুদিনেই লংকাত থাকিলে। তাৰেই ভিতৰত এদিন নহয় এদিন ৰাৱণক নিশ্চয় দেখিছে। গতিকে কওঁকচোন তাৰ কেনেকুৱা চেহেৰা?”

প্ৰশ্নটো শুনি ছিনতাই ক'লে—“যি কোনোৰে চেহেৰা জানো মুখেৰে বৰ্ণাব পাৰি? ময়ো অৱশ্যে তাৰ মুখলৈ চোৱা নাই। এদিন পানীৰ তলত তাৰ ছাঁটো দেখিছোঁ মাত্ৰ।”

তাকে শুনি ৰমণীসকলৰ মাজত বৰ কৌতূহলৰ সৃষ্টি হ'ল আৰু আটায়ে ছিনতাক জুমুৰি দি ক'লে—“আপুনিটো ভাল ছবি আঁকিব জানেই। গতিকে তাৰ ছবিয়েই আঁকি দেখুৱাওক। তাক চাবৰ মন গৈছে।”

ৰমণীসকলৰ কথা পেলাব নোৱাৰি ছিনতা কুংৰীয়ে কাপোৰত এডাৰ এডালেৰে ৰাৱণৰ প্ৰতিচ্ছবি আঁকি দেখুৱালে।

ছবিখন চাই ৰমণীসকলে ৰাৱণৰ প্ৰতি নানান মন্তব্য কৰি থাকোঁতেই ৰাজঅন্তেষপুৰলৈ ৰামৰ আগমন হ'ল। ৰামৰ আগমনত সকলো ৰমণী পলাল। ছিনতা কুংৰীয়ে ৰাৱণৰ ছঁবিটো লৈ কি কৰিব কি নকৰিব কৈ ভাবি থাকোঁতেই ৰাম আহি পালে। ছিনতাৰ হাতত ৰাৱণৰ ছবি দেখি ৰাম খঙত জ্বলি-পকি উঠিল: “ছিনতা! তুমি ডাইনী হোৱা। তুমি ৰাৱণক ইমানকৈ ভালপোৱা বুলি জনা-হেঁতেন তোমাক উদ্ধাৰ নকৰিলোঁহেঁতেন। তোমাৰ ওপৰত কৰা মোৰ সন্দেহ সঁচা আছিল। এতিয়া জানিছোঁ তোমাৰ গৰ্ভৰ সন্তানো নিশ্চয় মোৰ নহয়। গতিকে ছিনতা, তুমি মোৰ ৰাজ্যত বাস কৰিব

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

নোৱাৰিবা। এতিয়াই তোমাক নিৰ্ব্বাসন দিলোঁ আৰু অনিৰ্দ্দিষ্ট কাললৈকে বনবাস খাটিব লাগিব।"

ৰামে খণ্ডত হিতাহিত জ্ঞান হেৰুৱালে। ফলত ছিনতা কুংৰীৰ ইননি-বিননি একো নুশুনি ভায়েক লখণক মাতি আদেশ কৰিলে যে এই মুহূৰ্ত্ততে ছিনতাক ৰাজ্যৰ বাহিৰ কৰি বণত এৰি থৈ আহিব লাগে।

আদেশমতে লখণে বৌৱেকক ৰথত তুলি লৈ গ'ল। ছিনতাই লখণৰ আগত সকলো কথা বিবৰি ক'লে। লখণে দুখোৰ ক'লে—"বৌদেউ! মই কি কৰিব পাৰোঁ? দোষ কাৰো নহয়। সৃষ্টিকৰ্ত্তাৰেই দোষ। গতিকে ধৈৰ্য্য ধৰক, সকলো ঠিক হৈ যাব।"

লখণৰ কথাত ছিনতাই দুখেৰে ক'লে—"মোৰ কপালেই বেয়া; তথাপিটো মই ধৈৰ্য্য ধৰিব লাগিব অন্ততঃ মোৰ পেটৰ সন্তানটিৰ কাৰণে। কিন্তু তোমালোকে সময়ত সকলো বুজিব পাৰিবা।"

এনেতে গন্তব্য স্থান আহি পোৱাত লখণে ছিনতাক তাতে এৰি থৈ পুনৰ ঘূৰি আহিল। ঘোপমৰা এন্ধাৰ আৰু দবা-পিতা বৰষুণত ছিনতা অটব্য হাবিত অকলশৰীয়া হ'ল। ক'লৈ যাব ক'লৈ নেযাব ভাবি কান্দিবলৈ ধৰিলে।

ছিনতা কুংৰীৰ তেনে দুখত হেমফুৱে বৈৰাগীৰ ৰূপলৈ তাইৰ ওচৰত দেখা দি ক'লে—"আই! তুমি একো চিন্তা নকৰিবা। সকলো ভগৱানৰ ইচ্ছা। আহা মোৰ লগতে আহা। তোমাৰ একো কষ্ট নহ'ব।"

ছিনতাই বৈৰাগীৰ আশ্ৰমতে বাস কৰিবলৈ ল'লে আৰু সুখ-দুখৰ মাজেদি দিন কটাবলৈ ধৰিলে।

ল'ছ' আৰু কেহ'ৰ জন্ম

বৈৰাগীৰ আশ্ৰমতেই ছিনতা কুংৰীৰ পুত্ৰ জন্ম হ'ল। কাপোৰ-কানিৰ অভাৱত শুকান গছৰ পাতেৰে ছিনতাই কেঁচুৱাটোক

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

তুলি ললে আৰু সেইদৰেই ডাঙৰ-দীঘল হ'ল। [illegible] গছৰ পাতৰ উমত ডাঙৰ হোৱাৰ বাবে ছিনতাই তাৰ নাম থ'লে ল'ছ' অৰ্থাৎ পাতত ডাঙৰ হোৱা কেঁচুৱা।

ল'ছ' সৰুৰে পৰা পিতাক ৰামৰ দৰেই আছিল। বৈৰাগী-ৰূপী হেমফুৰ তত্ত্বাৱধানত ল'ছ'ই নানান জ্ঞান আৰু বিদ্যা আহৰণ কৰিলে। ফলত বাপেকৰ দৰেই সৰুৰে পৰা বলবান আৰু যোদ্ধা হ'ল।

এদিন ছিনতাই ল'ছ'ক বৈৰাগীৰ তত্ত্বাৱধানত ৰাখি নৈত গা ধুবলৈ গ'ল। বৈৰাগী তেতিয়া তপস্যাত মগ্ন আছিল। চঞ্চল-মতীয়া ল'ছ'ই সেই সুযোগতে পলাই মাকৰ ওচৰ পালেগৈ। বৈৰাগীয়ে ল'ছ'ক নেদেখি ছিনতাৰ খঙৰ ভয়ত ততালিকে ঘাঁহ এমুঠি লৈ ল'ৰা এটা সৃষ্টি কৰিলে।

এনেতে ছিনতাই ল'ছ'ক লগত লৈ আহি পোৱাত বৈৰাগীক সকলো কথা স্বীকাৰ কৰি ক্ষমা খুজিলে। ছিনতা কুঁৱৰীয়ে হাঁহি মুখে ল'ৰাটো কোলাত লৈ পুতেকৰ স্বীকৃতি দিলে আৰু ল'ৰাটোৰ নাম থ'লে কেহ' অৰ্থাৎ ঘাঁহেৰে সৃষ্টি হোৱা কেঁচুৱা।

ছিনতা কুঁৱৰীৰ মৰমত দুয়োটি ল'ৰা ডাঙৰ হ'বলৈ ধৰিলে। এনেতে বৈৰাগীৰ মুখে ৰাম-লখণৰ বীৰত্বৰ কথা শুনি ল'ৰা দুটাই মাকক সুধি ব্যতিব্যস্ত কৰি তুলিলে—"ৰাম আৰু লখণনো কোন? কিমান শক্তি সিহঁতৰ।"

ছিনতাই একো ক'ব নোৱাৰি মাথোন ক'লে—"বোপাইত। ময়ো চিনি নেপাওঁ। শুনিছোঁহে মাথোন।"

আনপিনে ৰামে সিহঁতৰ বাহিৰে আৰু নো কোন বীৰ আছে তাকে গম ল'বলৈ লোহা আৰু শিলৰ ঘোঁৰা তৈয়াৰ কৰি লগত উলিমনৰ সৈতে অনেক সৈন্য-সামন্ত দি পঠালে। ঘোঁৰাটো গৈ গৈ দেশে-বিদেশে ফুৰি অৱশেষত কিশোৰ ল'ছ' আৰু কেহ'ৰ ওচৰত ওলাল।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ল'ছ' আৰু কেহ'য়ে খেলাৰ সামগ্ৰী ভাবি ঘোঁৰাটো ধৰি লৈ দেখে ই আচল ঘোঁৰা নহয়। তাকে দেখি ল'ছ'ই ক'লে "ই কাৰ বুদ্ধি?" কেহ'ই উত্তৰ দিলে—"ই নিশ্চয় ককা-বৈৰাগীয়ে কোৱা ৰাম আৰু লখণৰ বুদ্ধি হ'ব। গতিকে অপেক্ষা কৰোঁ। দেখা যাওক আজি সিহঁতৰ কিমান শক্তি?"

এইদৰে খন্তেক অপেক্ষা কৰোঁতেই বিপুল সৈন্যেৰে উলিমন উপস্থিত হ'ল। ল'ছ' আৰু কেহ'ই তাৰ পৰিচয় লৈ ঘোঁৰা এৰি দিবলৈ মান্তি নহ'ল। ফলত যুদ্ধ আৰম্ভ হ'ল। যুদ্ধত উলিমনৰ মূৰ চিঙি পৰিল। তাকে দেখি দুয়ো ভায়ে-ককায়ে ইটোৱে-সিটোলৈ চাই হাঁহিলে।

আনপিনে ৰাম আৰু লখণৰ চিন্তা। উলিমন কিয় ঘূৰি অহা নাই। কিবা বিপদ জানি ৰাম আৰু লখণ দুয়ো আগবাঢ়ি আহিল। আহি ল'ৰা দুটিক পাই নিজৰ পৰিচয় দি লখণে ক'লে— "এই ল'ৰাহঁত! তহঁত ইমান সৰু-সৰু পোৱালীয়ে কি যুদ্ধ কৰিবি? ঘোঁৰা এৰি দে, নহ'লে বিপদ হ'ব।"

লখণৰ কথা শুনি ল'ৰা দুটাৰ খং উঠিল: "ৰাম আৰু লখণ! ইমান দিনে আমিও সমকক্ষ যোদ্ধা বিচাৰি আছিলোঁ। সাহস আছে যদি যুদ্ধ দে।"

ল'ৰা দুটিৰ কথাত অতীষ্ঠ হৈ ৰাম আৰু লখণেও যুদ্ধ আৰম্ভ কৰিলে। আঁতৰৰ পৰাই বৈৰাগীৰূপী হেমফুৱে হাঁহি মুখে খেলাটো চাই থাকিল।

যুদ্ধৰ এখন্তেকৰ পাচতে ৰাম আৰু লখণ দুয়োকে বধ কৰি মাক ছিনতাৰ ওচৰত আহি ক'লে—"কোনে কয় ৰাম-লখণ বীৰ? তই চাহি মা? আমি আজি সিহঁত দুটাকে যুদ্ধত ঘটোৱাই কেনেকৈ হত্যা কৰিলোঁ।"

তাকে শুনি ছিনতাই কান্দি-কান্দি ক'লে—"বোপাহঁত! তেনে কিয় কৰিছ? ৰাম আৰু লখণ তহঁতৰ পৰ নহয়।"

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

এনেতে বৈৰাগীয়ে আহি ক'লে—"আই ! তুমি চিন্তা নকৰিবা। সকলো ঠিক হৈ যাব।" তাকে কৈ বৈৰাগীয়ে মৃত ৰাম-লখণ আৰু উলিমনৰ ওচৰলৈ গৈ মৃত সঞ্জীৱনী চতিয়াই পুনৰ জীয়ালে। পুনৰ জীৱন পায়েই ৰামে সুধিলে—"হে বৈৰাগী ! সেই ল'ৰা দুটি কাৰ ?"

তাকে শুনি বৈৰাগীয়ে গহীনাই ক'লে—"সিহঁত আন কোনো নহয়, ছিনতা কুংৱীৰ পুত্ৰদ্বয়। তেখেত বৰ্ত্তমান ইয়াতেই আছে। আপোনালোকে কিবা ক'ব লগা থাকিলে কথা পাতক।"

ৰামে হুমুনিয়াহ কাঢ়িলে। ৰামৰ অনুস্মূচনা আহিল। ছিনতা কুংৱীক সি কি বুলি মাতিব। এনেতে ছিনতাই আহি ৰামৰ ওচৰত চৰণ লোৱাত ৰামে তাৰ ভুলৰ বাবে তাইৰ ওচৰত ক্ষমা খুজি পুনৰ ৰাজ্যলৈ লগত যাবলৈ অনুৰোধ কৰিলে। তাকে দেখি ল'ছ' আৰু কেহ'ই আচৰিত হ'ল।

এনেতে বৈৰাগীয়ে নিজৰ ৰূপ ধৰি সিহঁতৰ ওচৰত থিয় হ'ল। সন্মুখত স্বয়ং হেমফুক দেখি সকলোৱে প্ৰণাম কৰিলে। হেমফুৱে ছিনতাক ক'লে—"যোৱা আই ! তোমাৰ পতিগৃহলৈকে পুনৰ উভতি যোৱা। মই পুনৰ স্বৰ্গলৈকে যাম।"

হেমফুৰ আদেশ মতে ছিনতা, ল'ছ'-কেহ'ৰ সৈতে ৰামে ৰাজ্যলৈ হাঁহি মুখে ফিৰি আহিল।

ছিনতাৰ পাতাল প্ৰবেশ

ৰামৰ ৰাজ্যত পুনৰ হাঁহি বিৰিঙি উঠিল। ৰাজ-অন্তেষপুৰলৈ আনন্দ ফিৰি আহিল। প্ৰজাবোৰেও হাঁহিমুখে নিজৰ নিজৰ কামত লাগিল।

তাৰ ভিতৰতো কেইজনমান প্ৰজাই ছিনতা কুংৱীৰ পুনৰাগমনক সহজভাৱে ল'ব নোৱাৰিলে। তাৰ বাবে ৰামকে দুষিলে—"তেনে কুলক্ষণীয়া নাৰীক কিয় পুনৰ বিবাহ কৰিলে। এবাৰ নহয় দুবাৰ্ কৈ বিচ্ছেদ হৈ দুবাৰ মিলনৰ ঘটনা নিশ্চয় নীতিগত নহয়। কেৱল

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ছিনতা কুংৰীয়েই নাৰী নেকি? ছিনতাৰ পুনৰাগমনে ৰামৰাজ্যলৈ দুৰ্ভিক্ষ আনিব।"

তেনে কু-মন্তব্য শুনি ছিনতা কুংৰীয়ে দুখ পালে। মনতে ভাবিলে প্ৰজাসকলে মোৰ প্ৰতি লোৱা ভুল ধাৰণাই মোক অতিষ্ঠ কৰি তুলিলে। মই ইয়াত আৰু থাকিলে লাজ-অপমানত মৰিব লাগিব। এনেও পৃথিবীত মোৰ কাম শেষ হৈ আহিছে যেতিয়া মোৰ মাৰ ওচৰলৈকে গুচি যাওঁ। তাত বিনে মোৰ শান্তিৰ স্থান আৰু নাই। ইয়াকে কৈ ছিনতা কুংৰীয়ে ৰাতি সকলোৱে নিদ্ৰাত লাল-কাল দি থকা অৱস্থাত ৰাজ-অন্তেষপুৰৰ পৰা ওলাই দৌৰ দিলে। দৌৰি দৌৰি বহু পৰ্ব্বত-পাহাৰ অতিক্ৰম কৰাৰ পিচত ছিনতাই মাতৃ বসুমতীক নিজৰ দুখ-লাঞ্ছনাৰ কথা কৈ বুকুত আশ্ৰয় খুজিলে। মাতৃ বসুমতীয়ে ফাঁট মেলি ছিনতা কুংৰীক পুনৰ বুকুত সাৱটি ললে।

ছিনতা কুংৰীৰ অবিহনে ৰামৰাজ্যত নীৰৱতা বিৰাজমান। এপিনে ল'ছ' আৰু কেহ'ই মাকক বিচাৰি হুলস্থুল কৰিলে। তাকে শুনি ৰাম আৰু লখণে আহি দেখে যে ছিনতা কুংৰী নাই। ছিনতাৰ ব্যৱহাৰত ৰামে বৰ দুখ পালে আৰু লখণকলৈ ছিনতাক বিচাৰি ওলাল।

ৰাম আৰু লখণে ছিনতাৰ সন্ধানত ভ্ৰমি ফুৰিবলৈ ধৰিলে। গছ-গছনি, পশু-পক্ষী যিহকে পালে সুধিবলৈ ধৰিলে যে কোনোবাই ছিনতাৰ সন্ধান দিব পাৰে নেকি? কিন্তু কোনেও প্ৰকৃত সন্ধান দিব নোৱাৰাত ৰাম-লখণৰ চিন্তা আৰু বাঢ়িল।

ভাবি ভাবি ৰামে শেষত বসুমতীকে সুধিলে। বসুমতীয়ে ভয়ত মনে মনে থকাত ৰামৰ বুজিবলৈ বাকী নেথাকিল যে ছিনতা তাইৰ আশ্ৰয়তে ক'ৰবাত আছে। বসুমতীৰ নীৰৱতাত ৰামৰ দুগুণে খং উঠিল।

খঙেৰে বসুমতীৰ বুকুলৈ ধেনু-কাঁড় জুৰি ক'লে—"এতিয়াই ছিনতাৰ সন্ধান দে। নহ'লে সকলো ছাৰখাৰ কৰি দিম।"

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

ৰামৰ খং দেখি হেমফুৱে আকাশ বাণী কৰিলে—"ক্ষান্ত হোৱা ৰাম! তেনে অপকাৰ্য্য কৰিলে তোমাৰ বদনাম হ'ব। মই হেমফু সৃষ্টিকৰ্ত্তা। মোৰ নিজ হাতেৰে ৰাম, লখন, ছিনতা আৰু থেছ'মাহাদিক সৃষ্টি কৰিছোঁ। এতিয়া তোমালোকৰ কাম এই পৃথিবীত নাই। পৃথিবীত ধৰ্মৰাজ্য পুনৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবেহে তোমালোকক পঠোৱা হৈছিল। এতিয়া পৃথিবীলৈ শান্তি নামি আহিছে। গতিকে তোমালোক পুনৰ স্বৰ্গলৈ গুচি আহা।

হেমফুৰ বাণী শুনি ৰাম ক্ষান্ত হ'ল। ৰাজধানীলৈ ঘূৰি আহি প্ৰজা আৰু জ্ঞাতি-কুটুম্বৰ পৰা বিদায় লৈ স্বৰ্গলৈ গুচি গ'ল। যোৱাৰ আগতে পুতেক ল'ছ'ক ৰজা পাতি থৈ কেহ'ক মন্ত্ৰী আৰু উলিমনক অভিভাৱকৰূপে থৈ গ'ল। স্বৰ্গলৈ যাওঁতে সকলোকে শুনাই থৈ গ'ল যে এসময়ত ৰাম, লখণ আৰু ছিনতা পুনৰ পৃথিবীলৈ আহিব আৰু তেতিয়া তেওঁলোক আটাইকে আকৌ লগ পাব।' প্ৰজা তথা জ্ঞাতি-কুটুমে বেজাৰ কৰি, বেজাৰ মনেৰে বিদায় দিলে।

সামৰণি

ছাবিন আলুন পৰিবেশনৰ অন্তত লুঞ্চেপ'ৱে এটা মতা কুকুৰা আৰু মদ আদিলৈ ৰুকাছেনৰ চোতালতে এটা শুভ পুৱাত পুথে-দেৱতালৈ পূজা দিলে। পূজাত কাছেনকে আদি কৰি সকলো ৰাইজ উপস্থিত হৈ সকলো সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়ালে।

পূজাৰ উপচাৰ, ধূপ-ধূনা, মূৰ্গী, চাউলৰ পিঠাগুৰি, তাম, তুলসীৰে দেৱতা সন্তুষ্ট হোৱা দেখি ৰাইজে বৰ আনন্দ পালে আৰু মদ্যপানেৰে পৰিস্থিতি মুখৰিত কৰিলে।

ৰাইজৰ দৃঢ় বিশ্বাস যে চন্দ্ৰ-দিবাকৰ থাকে মানে কাৰবি সমাজত "ছাবিন আলুন" জীয়াই থাকিব। আৰু যুগে-যুগে কাৰবি জাতিৰ প্ৰেৰণাৰ উৎস হৈ ছাবিন জীয়াই থাকিব।

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE

Digitized by eGangotri and Sarayu Trust.

CC-0. In Public Domain. Funding by IKS-MoE